

ПОЛИТИКНИ

ЗАВЕННИК

1.50
ДИНАР

ГОДИНА
XXXI
БРОЈ
990
18. XII 1970.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

ТРЕНУТАК ОПАСНОСТИ. — Курт Северин и Рос Ален,фотографи и сарадници многих америчких научних часописа, налазили су се у долини реке Амазона на заједничком задатку: дошли су да снимају јужноамеричке змије у њиховој природној средини. Овај снимак је настао на том „змијском сафарију“, али сасвим случајно. Ален је управо усмерио објектив на велику боа констриктор која је дремала кад се она изненада бацила према њему. Његов колега је успео да сними баш тај тренутак. Срећом, змија је промашила. Боа није отровна али њен ујед оставља дубоку рану.

МОДЕРНИЗАЦИЈА. — Холандском берберину Јану Детмерсу додијало је да од јутра до мрака стоји на ногама док шиша, па је измислио покретну столицу на два точка и сада седећи на њој „обилази“ око своје муштерије.

Риплеј

Веровати или не!

СИМСОНОВ ОБЕЛИСК
У МЕРИБАРОУ (АУСТРАЛИЈА) ПОДИГНУТ ЈЕ ОД МАТЕРИЈАЛА ПОРУШЕНЕ КУЋЕ БРАЋЕ СИМСОН, ОСНИВАЧА ОВОГ ГРАДА

СЕБИЧНА МАЈКА
Јапанска царица Шинго коју је владала као регент уместо свог малолетног сина омина, одбијала је да га призна за пунолетног све до своје смрти. Њен син је тада имао 70 година (200-269)

Укоснице
ПРАВЛЕНЕ ОД СРЕБРНЕ ЖИЦЕ ВЕКОВИМА СУ УПОТРЕБЉАВАНЕ НА ЦЕЈЛОНУ И КАО УКОСНИЦЕ И КАО НОВАЦ

Nepenthes ampullaria
— БИЉКА МЕСОЈДЕРКА — ИМА ЦВЕТОВЕ КОЈИ ЛИЧЕ НА ЛОНЧИЈЕ С ДРШКОМ

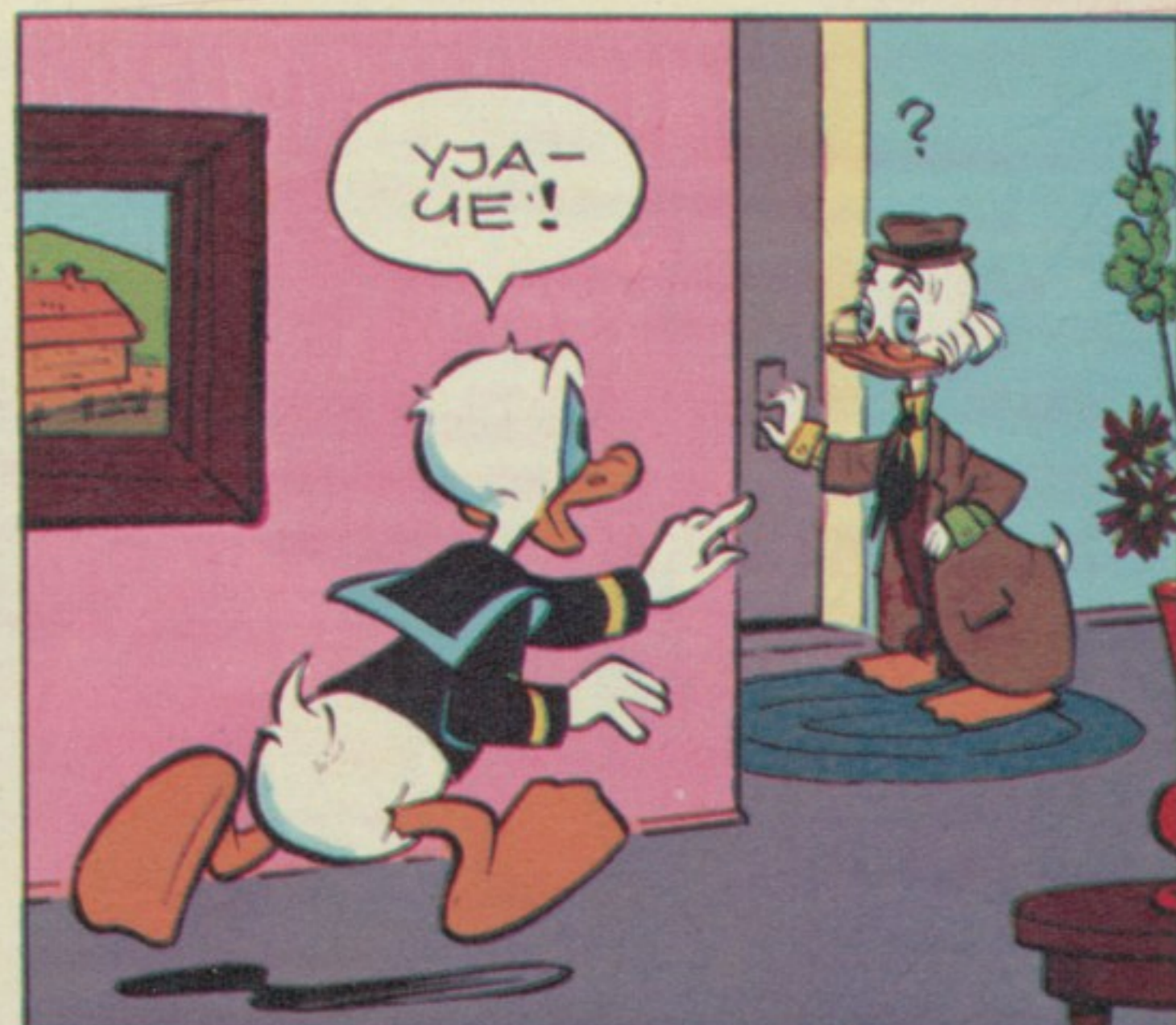
НАЈНЕОБИЧНИЈА ШВЕРЦЕРСКА ОПЕРАЦИЈА У ИСТОРИЈИ
ЗА ВРЕМЕ ВЕНЦИЈА ЕГИПАТСКЕ ГЛУМИЦЕ КАЛИМЕНЕ САМПУНИЈЕ, КОЈА ЈЕ ИГРАЛА У МАРСЕЈУ (ФРАНЦУСКА), С ГЛУМЦЕМ КРИСОМ ГОТАКИСОМ, НЕВЕСТА СЕ ИЗНЕНАДА СРУШИЛА. СУТРАДАН ЈЕ ОБЈАВЉЕНО ДА ЈЕ УМРЛА. ХИЉАДЕ ФРАНЦУЗА ПОСЛАЛО ЈЕ ПРИЛОГЕ ДА БИ ЊЕНО ТЕЛО МОГЛО ДА БУДЕ ПРЕНЕСЕНО У ДОМОВИНУ. АЛИ КАДА ЈЕ ПОЛИЦИЈА ПРОДРЛА У КУЋУ ГДЕ ЈЕ САНДУК ИСПОРУЧЕН У ЊЕМУ ЈЕ НАЂЕНА ВОШТАНА ФИГУРА НЕВЕСТЕ — КОЈА ЈЕ И ТЕ КАКО БИЛА ЖИВА — КАО И ВЕЛИКА ПОШИЉКА ХЕРОИНА (1928)

Звучна стена
У БЛИЗИНИ ОАЗЕ ВАДИ ЦЕРАТ У САХАРИ НАЛАЗИ СЕ ВЕЛИКА ПЛОСНАТА СТЕНА КОЈА, КАД СЕ ПО ЊОЈ УДАРИ КАМЕНОМ, ОДАЈЕ ЗВУК КОЈИ СЕ МОЖЕ ЧУТИ КИЛОМЕТРИМА ДАЛЕКО

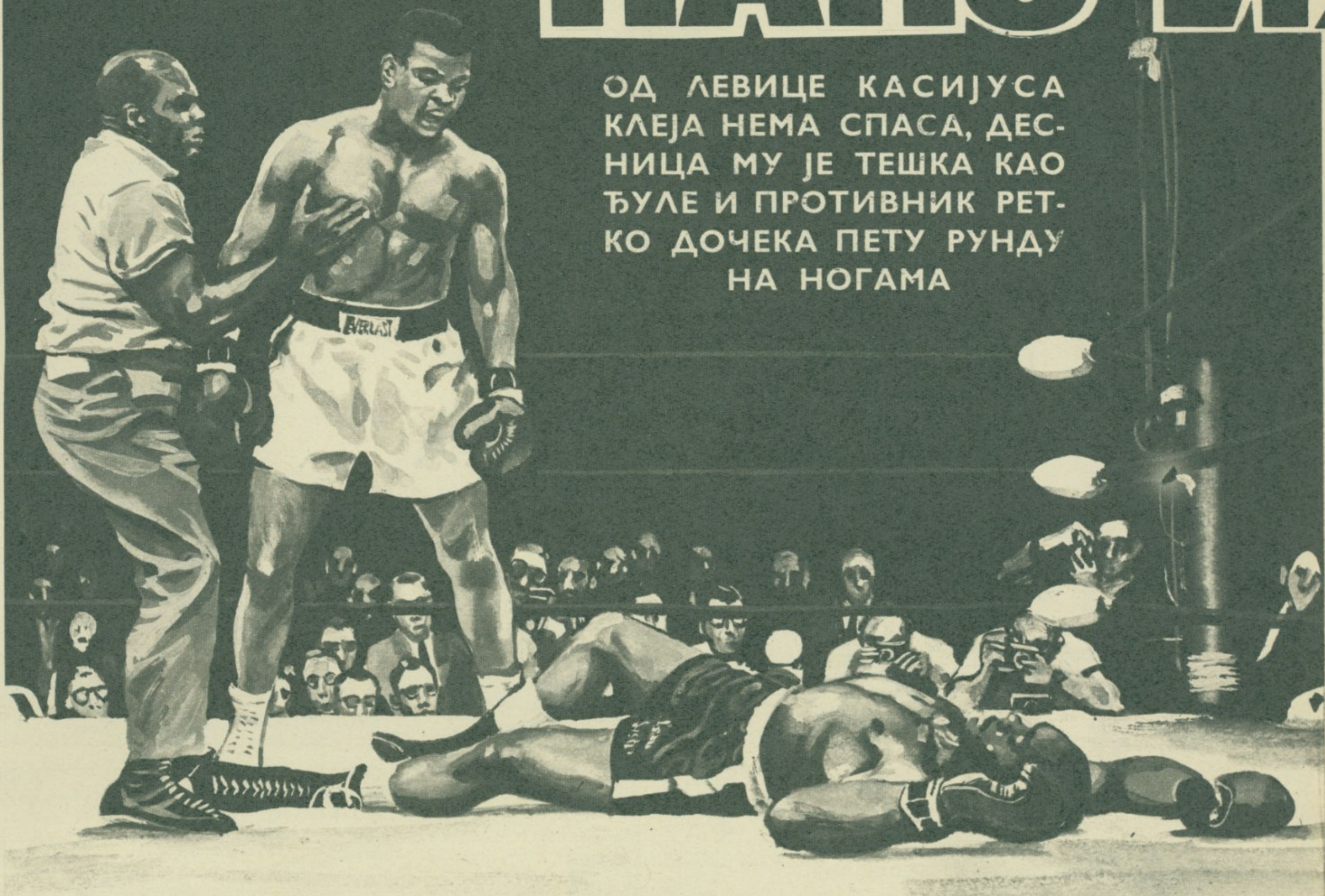
WALT
DISNEY

ПАЈА

ПАТАК

КАКО ШИ

ОД ЛЕВИЦЕ КАСИЈУСА
КЛЕЈА НЕМА СПАСА, ДЕС-
НИЦА МУ ЈЕ ТЕШКА КАО
ЂУЛЕ И ПРОТИВНИК РЕТ-
КО ДОЧЕКА ПЕТУ РУНДУ
НА НОГАМА

НЕКАДАШЊЕГ ПРВАКА СВЕТА СОНИ ЛИСТОНА КАСИЈУС КЛЕЈ БАЦИО ЈЕ НА ПОД ВЕЋ У ПРВОЈ РУНДИ. СУДИЈА ВОЛКОТ НЕПОТРЕБНО ЈЕ БРОЈАО ДО ДЕСЕТ.

О повратку чувеног Касијуса Клеја на ринг много се прича. После паузе која је трајала више од три године, зато што је одбио да оде с пушком у руци у Вијетнам, овај боксер чије је име већ права легенда, недавно је изашао на ринг да поврати титулу светског шампиона у тешкој категорији. Први му се на том путу нашао Цери Квори.

Згромити противника

Свако ко је гледао тај меч на телевизији морао је запазити и запамтити онај тренутак када је судија позвао боксера на средину ринга да им скрене пажњу да се боре фер. Док је Квори слушао судију, Клеј је нетремице гледао свога супарника у очи. Као да га се и не тиче шта судија прича, смркнутих већа и продорног погледа зурно је у Кворија као да је хтео да га хипнотише. Ко зна, можда је и то састав-

ни део начина на који побеђује.

Пре десет година, после повратка у Њујорк из Рима где је освојио олимпијску титулу, одсео је у луксузном хотелу „Валдорф Асторија“ и изјавио једном новинару:

— Бољи сам два пута од осталих... Кад ја намрштим обрве, и најјачи људи добијају дрхтавицу, а кад се насмешим — све жене падају у несвест!

Звучи као претеривање, али да ли је тако кад се зна да читавих десет година после ове изјаве Касијус Клеј није изгубио ниједан меч! И дан-данас, пре сваког меча, Клеј својим оштрим хипнотизирајућим погледом настоји да утера страх у кости свакоме противнику. Једном речи да га згроми пре него што битка и отпочне.

Два талента

Како то Клеј у ствари побеђује? У чему је тајна? Као и толики дечаци ши-

ром света Клеј је заједно с друштвом из сиромашне црначке четврти, волео да гледа боксерске мечеве. Једног дана, када му је било 12 година, бициклом је дошао да гледа меч у „Палестри колумбија“. Задовољно је изашао из дворане кад је гонг означио крај сусрета, али напољу га је чекало непријатно изненађење — док је он узбуђено посматрао меч, неко је украо његов бидикл. Пожалио се бено првом човеку на кога је налетео, менаџеру Џоу Мартину.

— Пребићу лопова кад га ухватим!

На то му је овај рекао да би боље било да дође у боксерску салу него да се туче на улици.

Тако је започела фантастична спортска каријера Касијуса Клеја. Наравно, тада нико није могао ни да претпостави да ће бити тако успешна.

Од првих дана показало се да Касијус има прави талент за хвалисање и истицање себе. Због тога је изазивао бес млађих и подсмех старијих. Али, као да је већ онда схватио да су речи једно, а рад сасвим друго.

Био је спреман да тренира више од свих.

Пред огледалом

По неколико сати без прес танка прескакао је преко конопца. Желео је да ојача мишиће ногу. До бесвести је ударао свом снагом у тежак боксерски цак који је висно окачен о таваницу. Испрва, готово да није био у стању да га помери. Постепено снага његових мишица била је све већа, а ударац све јачи.

Када би му тренер рекао

да остави конопца и цак и стане пред огледало, добијао је увек нову снагу. Био је у стању да 15 рунди, а то значи петнаест пута по три минута, скакуће испред огледала, задаје „ударце“ за мишљеном противнику, да их избегава, да се сагиње, извија, пружа руку, „гађа“ противника... Једном се толико занео, толико га је „противник“ наљутио да се сувише приближио огледалу и — лупио свом снагом! Разбио га је, стао за тренутак, а затим, као да се ништа није догодило, наставио да боксије против своје сенке. Ето, тако је Клеј увежбавао свој рефлекс.

ВЕЛИКИ СТРАХ

Пошто смо од читалаца добили преко 5500 списа веома страшних доживљаја, не можемо све да их брзо прочитамо и изаберемо најбоље. Због тога смо у малом застоју с објављивањем доживљаја, али ускоро ћемо наставити.

РЕДАКЦИЈА

КНОЖАУТИРА

Кад је Касијус имао 15 година, учитељ му је постао славни Арчи Мур. Од њега се много могло научити и мали Клеј је био најпажљивији слушалац који се могао замислити. Мур га је терао да сатима цепа дрва да би ојачао мишиће горњег дела тела и стекао беспрекорну кондицију. Терао га је и да трчи на дугим стазама, да боксује с јачима и тако постане отпоран на туђе ударе.

Слободно се може рећи да је Арчи Мур оспособио Клеја да добије следећих 15 борби, од којих 13 нокаутом. Дошао је тренутак да се учитељ и ученик растану. Свако је пошао својим путем, да би се 15. новембра 1962. поново срели. На рингу као противници.

Мур је имао већ 48 година, био му је то последњи меч, Клеј у пуној снази, жељан славе, титула, и победа, тек у двадесетој. И, као што то бива, ученик је превазишао свога учитеља. Клеј је нокаутирао Мура у 4. рунди.

— Тачно као што сам обехао пре борбе, у четвртој! — рекао је после победе Клеј.

Тако се Клеј одужио човеку од кога је много научио.

које има ваља од рођења, дозвољава му да се на рингу понаша као да за њега нема опасности.

Основни ударац му је леви директ. Удара из свих положаја, гађа у главу противника и од те левице, по правилу, нема одбране. Она тако муњевито „севне“ кроз ваздух, да у највећем броју случајева погађа мету. У стању је да левицом, на исти начин и у исто место, погоди противника 20—30 пута у свакој рунди! То треба издржати.

Његова десница крије фан тастичну моћ. То је буле које обара, тешко као тона челика. Још пре његовог првог меча за титулу, одмах после победе над старим Арчи Муром, новинари су написали да у његовој песници има динамита.

Распон руку — 203 см

Чувен је његов црначки плес око противника кога намерава да нокаутира. Пун снаге и издржљивости која

неће испарити до последњег минута, скакућући с ноге на ногу, лево-десно, обиграва око противника и истовремено га погађа ударцима. Убрзо га толико обесхрабри, збуни и преплаши да га затим лакше нокаутира.

Клеј је веома висок — 190 цм, тежак 96 кг, обим груди 109 цм, врата 45 цм, распон руку му је 203 цм, обим мишића 39 цм. Стручњаци кажу да су то идеалне мере за боксера тешке категорије.

Менаџер Џин Фалмерс каже да је Клеј најбржи боксер тешке категорије кога је у животу видео и боксер с најбржим рефлексима. За ову тврдњу везује се и прича Рудолфа Арнета Клеја, млађег Касијусовог брата:

— Још када смо били деца, терао је мене и остале другове, да га гађамо камењем. Ма колико да сам се трудио да га погодим, ни када нисам успео. Увек би га Касијус избегао. А ниједан боксер не удара таквом брзином као што сам ја

некад бацао камење. Зато моме брату нико ништа не може...

Бокс као лек за срце

Клеј без напора и брзо побеђује. Од 24 меча у којима је победио нокаутом, два је добио у првој рунди, један у другој, четири у трећој, шест у четвртој рунди, два у петој. Али, кад крупним словима, новине јављају о Клејовим победама, ваља се сетити конопца, дугих стаза, огледала, тешког цака, удараца које је добијао од спаринг-партнера.

Недавно је брат Клејовог тренера Анђела Дандија, Крис Данди, рекао Клеју: — Сутра је недеља, не могао тренирати. — Клеј му је одговорио:

— Ја хоћу да тренирам и ја ћу тренирати. Да ли си икада чуо да Никсону неко саветује кад ће ући у своју канцеларију а када неће?

Дечак који је у сали за тренинг излечио лакше обољење срца, који је као почетник-аматер имао сваке не

деље по један меч, никад није блистао у школи. У завршним испитима у средњој школи у Луисвилу, где је 17. јануара 1942. и рођен, показао је успех који је рангован на 377. место од укупно 391 ученика. Клеј је, међутим, несумњиво оштроуман, он је духовит, има изванредан смисао за публицитет и саморекламу, он је, најзад, спортиста без преца.

Некада је његова реченица „Ја сам највећи и најбољи...“ изгледала само као неукусно хвалисање. Да нас је то, међутим, неоспорна чињеница.

Раде Станојевић

То треба издржати!

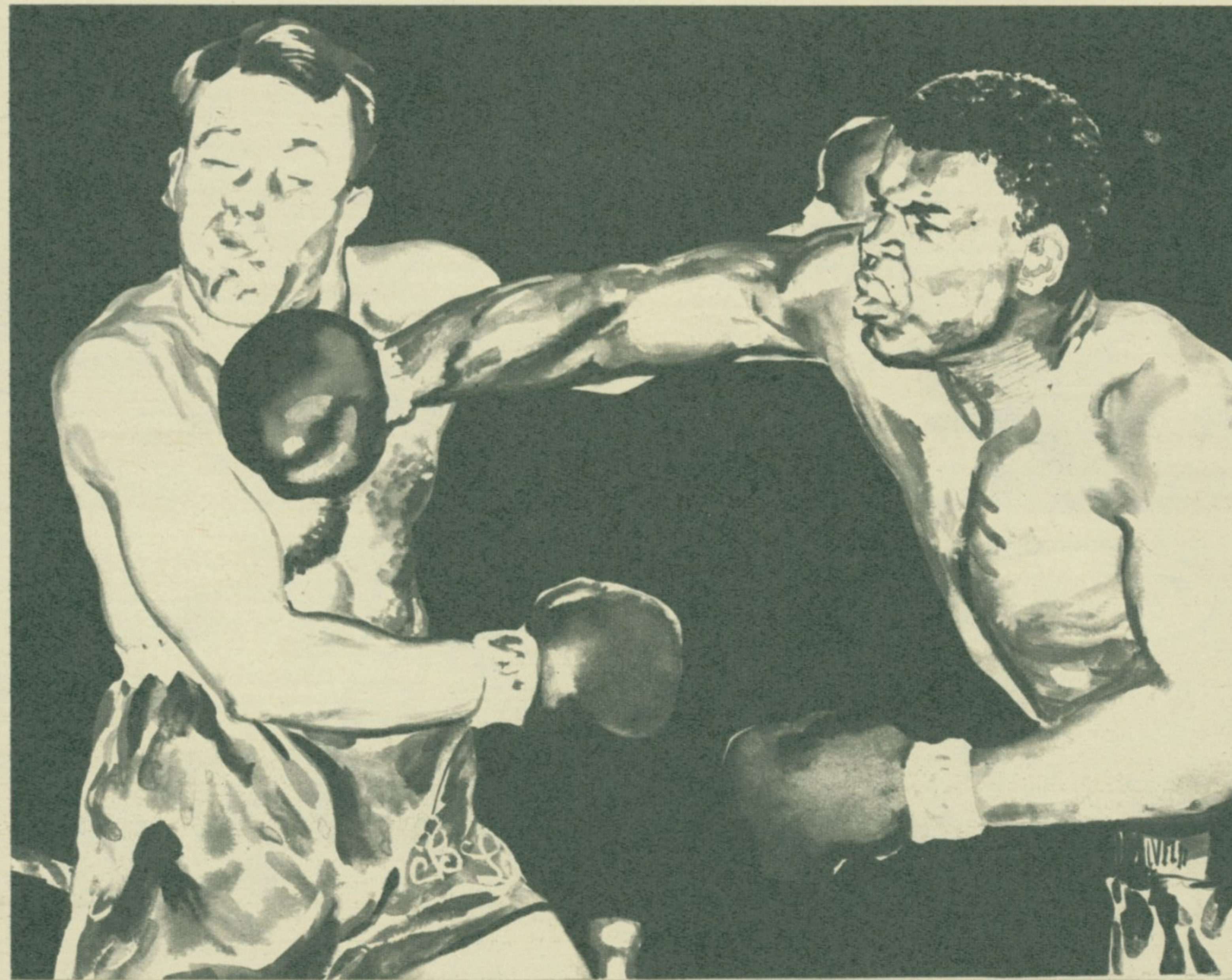
Упорно тренирање и мечеви са све јачим противницима показали су резултат на Олимпијским играма у Риму, 1960. Уследила је незапамћена серија од 30 победа (24 нокаутом) у 30 професионалних мечева у овој деценији.

Титулу првака света освојио је победивши Сонни Листона 25. фебруара 1964. Касније је срушио све препреке које су му постављали менаџери: тукао је поново Листона, затим Патерсона, Чувала, Купера, Лондона, Милденбергера, Вилијамса, Терела, Фолија и, недавно, Кворнија.

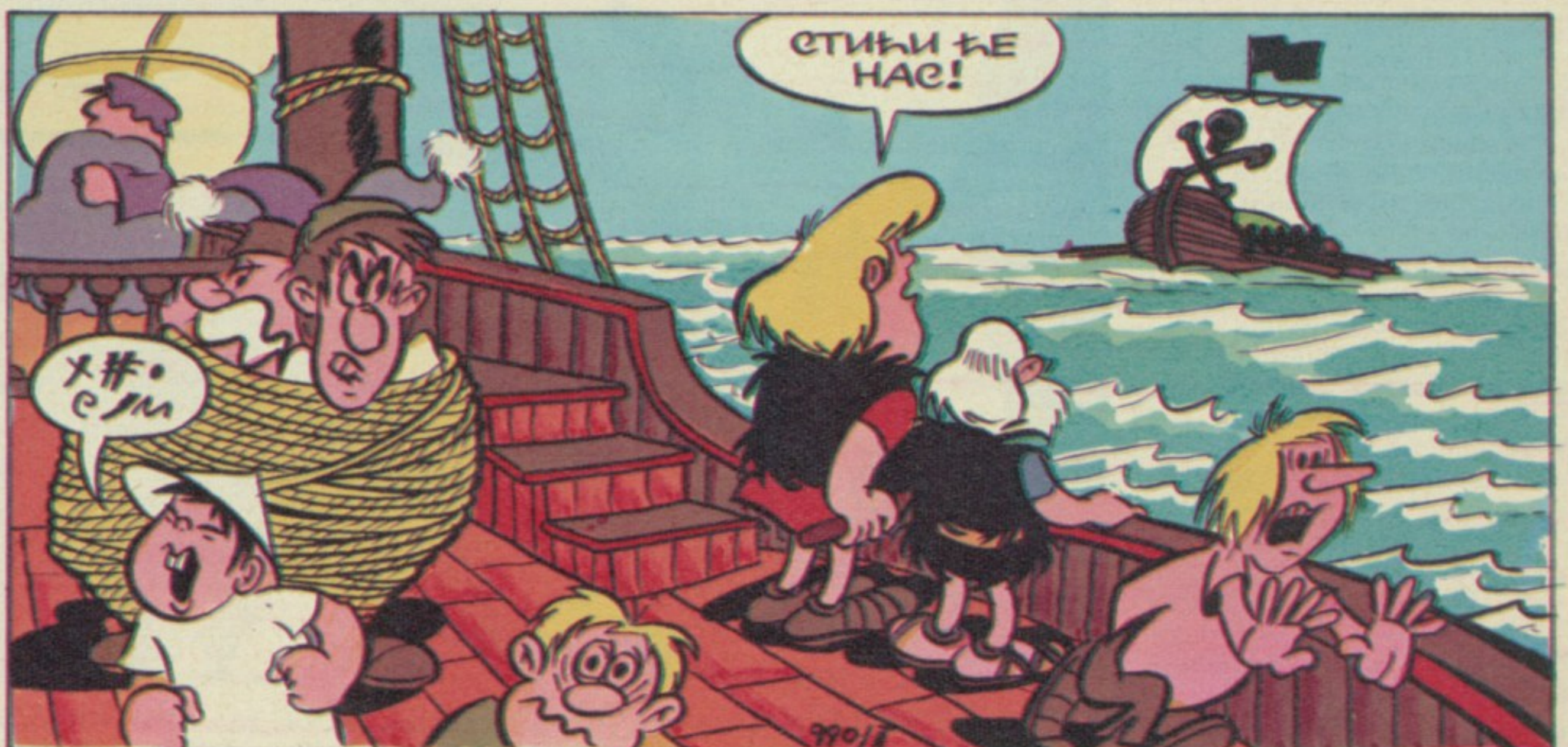
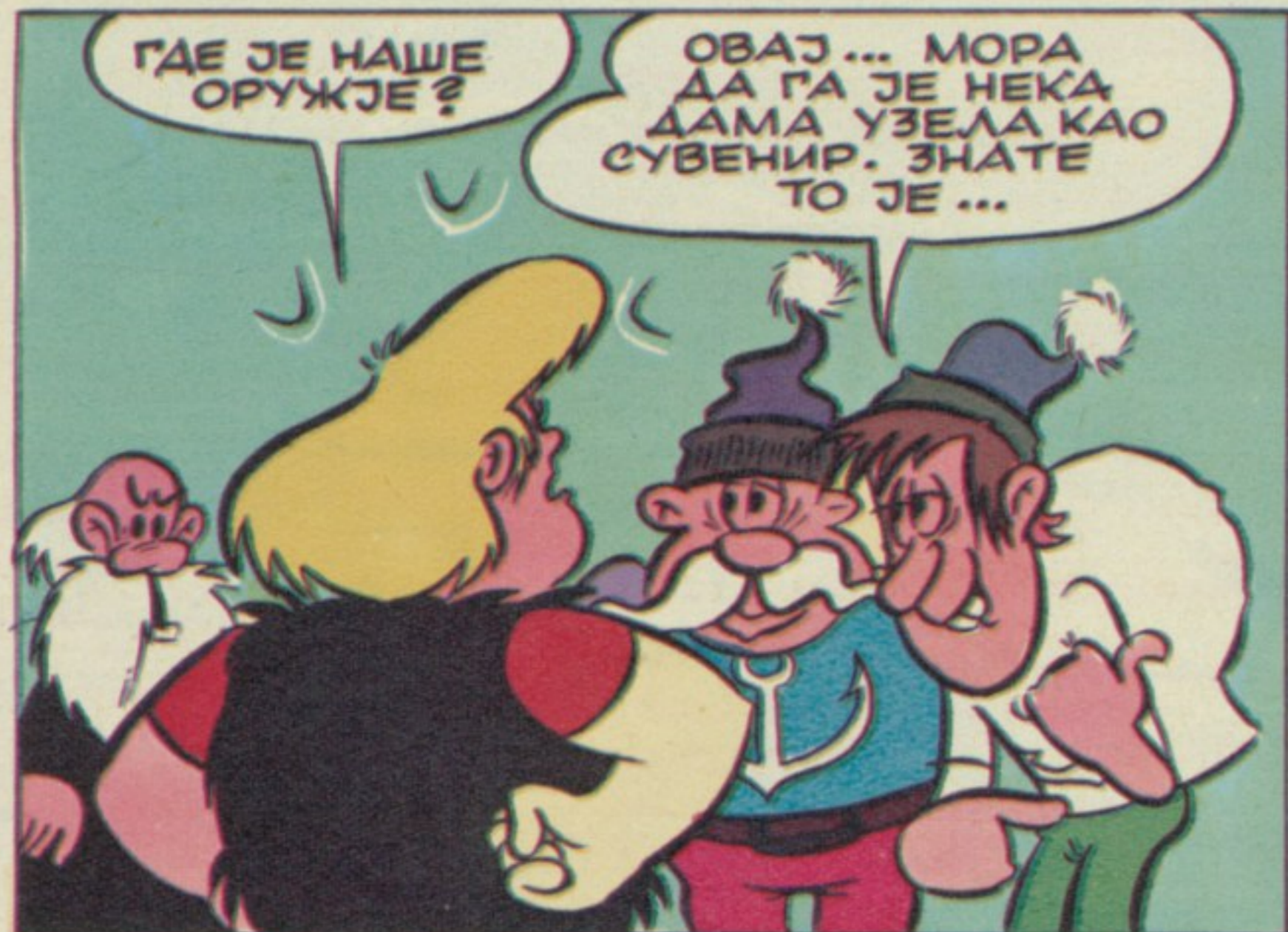
Касијус Клеј побеђује снагом и техником. Његов стил је карактеристичан и веома допадљив.

Као да презире противника, песнице не држи испред лица и не чува браду, већ спуштене у висини струка. Захваљујући оном скакућу са конопцем и сада је у стању да свих 15 рунди обиграва око противника, да се лако извија, да ублажи сваки противников ударца, да скочи лево-десно и на тај начин избегне туђе директе и крошесе.

Кад Клеј боксује, неупућеном гледаоцу изгледа као и да се не труди много. Али, то је варка, Клеј је једноставно тако изванредно физички припремљен, да се креће лако из угла у угао. Оно његово самопоуздање,

ЈЕДНА ОД 30 КАСИЈУСОВИХ УЗАСТОПНИХ ПОБЕДА: БРИТАНСКИ БОКСЕР БРАЈЕН ЛОНДОН ИЗАЗВАО ЈЕ 1966 КЛЕЈА КОЈИ ГА ЈЕ У ТРЕЋОЈ РУНДИ НОКАУТИРАО

30 ЈАКИХ ШАМАРА

МОЈ ОТАЦ ЗИДАО ЈЕ НЕКУ ЗГРАДУ У ШКОЛСКОМ ДВОРИШТУ И ЈА САМ ВЕРОВАО ДА ДИРЕКТОР НЕЋЕ БАШ ТАДА НАВАЛИТИ НА МЕНЕ

Можда ће ово изгледати као оптужба. Али ја не оптужујем. Ја само желим да испричам о батинама које ћу веч но памтити. Ово ми је прилика да све испричам да би ми било лакше на срцу.

Догодило се то у пролеће 1967. Тада сам ишао у VII разред основне школе у Великом Орашју, селу крај Велике Планае. У школи сам био проблем у погледу дисциплине а иначе сам одлично учио. Можда сам баш због тога и имао слободу, ко зна! Свима наставницима био сам мање више симпатичан и на све моје испаде гледали су благонаклоно. Само су ме опомињали и прекоревали. Сви сем једног који ме није трпео, ама ни малчице. Био је то наставник физкултуре а уједно и директор школе.

БОГ И БАТИНА У ШКОЛИ

Директор је био бог и батина у школи. Тукао је све редом. Није било ученика који није осетио његов бес на својим образима. Ни ја нисам био изузетак. Напротив. Бојао сам га се али то ме није спречавало да непрестано пркосим наставницима и правим изгреде. И ма колико сам се чувао да ме не ухвати, често сам добијао шамаре. Но, све је то у нашој школи било нормално јер је директор свакодневно шамарао ученике. А кад сам ја био у питању, ту већ није било дискусије.

Директор мене није трпео због мог револуционарног духа. Наиме он је научио да му се ученици покорављују, док сам ја био мало сло боднији и нисам показивао да га се бојим. Сви су морали да стоје мирно док их је тукао а ја сам се опирао и бранио. То га је нарочито нервирало. Тако ме он ухвати „на зуб“ и поче ме прогањати само очекујући прилику да добије повод и да ме истуче. Ја сам знао за то и нарочито сам пазио да не направим који непромишљени поступак.

Једном приликом осећао сам се сигурније јер је мој отац који је зидао градио некакву зграду у школском дворишту. Али догодило се да баш тих дана добијем од директора батине

које никада нећу заборавити.

КИЊИО САМ ГОЦУ

Било је пролеће. Време идеално за прављење наста шука.

Тог дана, чини ми се био је петак (црни?), имали смо час физкултуре напољу. После физкултуре онако загрејани и расположени ушли смо у учионицу у очекивању следећег часа. Подигли смо такву грају као да нисмо у школи.

У том хаосу ја сам дошао до клупе колегинице Гоце која је седела и нешто читала не учествујући у општој гужви. Почео сам да је задиркујем и налетим на њу како то само може један де чак у пубертету. (Логично, тада сам највише пажње посвећивао девојчицама и сви моји марифетлуци били су у вези са њима).

Почнем ја тако Гоци да терам душу на нос. Од стида и беса сузе су јој искриле у очима и кад сам се нај

мање надао, она дохвати своју беспрекорно зашиљену оловку и дивљачки ме убоде у руку. Вриснух од бола. Наједном су сви заћутали и погледали у мене. Ја покажем руку и посрамљен раз бесним се и Гоци изненада ударим врућ шамар. Она поче да плаче.

Ко зна, можда би се све свршило на томе да се на вратима, баш тада у том трепутку кад сам Гоци ударио шамар, није појавио главом директор. Помислих, наравно, да су ми дани одбројани. Попут тигра директор је журнуо на мене.

ПЛАТИЋЕТЕ ВИ ОВО!

Ставих руке на главу не бих ли је заштитио. Директор је почео да ме туче. Ја сам измицао, но он је ишао за мном и грдећи ме страшно обема рукама добовао је по мојој глави и рукама. Измицао сам тако све до супротног зида. Кад сам леђима ударио о зид, ухватила ме паника. Почех урликати и

ваљати се, а он ме је као да је изгубио разум и даље тукао.

И, да не преувеличавам, добио сам тада тридесет јакних шамара, не рачунајући ударце по рукама. Остадох болно јечећи док се директор упутно излазу. Кад је већ био на вратима ја скочих и почех му са највећом мржњом претити:

— Платићете ви ово мени! Нећу ја ово тек тако прежалити! Тужићу вас!

Тако вичући дохватих своје књиге и поћох. Он покуша да ме заустави, али ја као вихор пројурих крај њега.

Код куће затекох оца. Кад је видео оне силне маснице, црвене пруге по рукама и моје надувено од плача лице, поче ме умиривати.

Ја сам кроз плач викао:

— Платиће он мени! Неће он више никога тући! Ма, тужићу ја њега!

Делом због мојих масница а делом и под утицајем мог причања, отац се сложио да тужим директора.

Отишао сам у општину али не наћох надлежне. Реших да дођем поново у понедељак.

РЕШЕЊЕ УЗ ПИВО

Сутрадан сам у школи био у центру пажње. Сви су ме запиткивали и интересо

вали се за моје даље кораке.

На часу физкултуре наставник тј. директор дође на школско игралиште где смс били постројени. На њему су се видели знаци узнемирености. Сигурно је чуо за моје намере. И још кад је видео мога оца како мирно ради не обраћајући пажњу на њега, он се стварно узбуди и узврполи. А онда одлучним корацима оде до мога оца. Поче му нешто жустро да објашњава живо гестикулирајући рукама. Мој је отац само одмахивао главом.

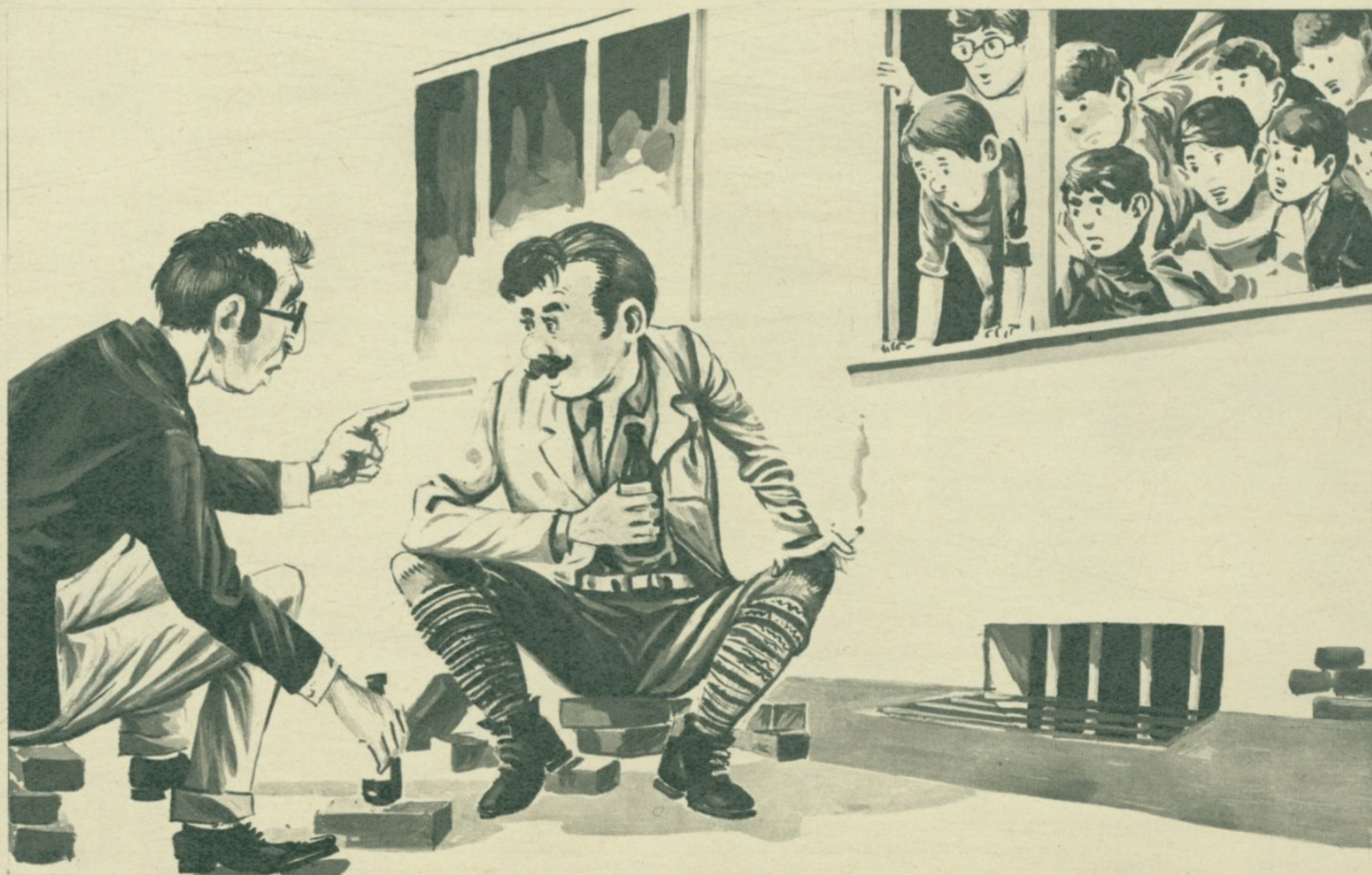
Директор посла ученика по пиво. Разговор се настави уз пиво. Сви смо са интересовањем чекали исход разговора. Најзад се директор врати с олашањем на лицу. Није ме ни погледао.

Увече ми је отац забранио да било шта покушам јер му се директор извинио и дао обећање да ме неће више такнути. (Узгред речено директор није одржао реч! И после тога, у току следеће године, бар ме је пет пута ошамарио).

Обесхрабрен очевим убеђивањем одустах од свега.

Топлица Бојковић, ученик II разреда гимназије у Великој Плани. Ул. маршала Тита 5а, Велико Орашје

Хонорар: 150 н. д.

СВИ СМО СА ИНТЕРЕСОВАЊЕМ ОЧЕКИВАЛИ ИСХОД РАЗГОВОРА

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

СВЕ СУ ОГ

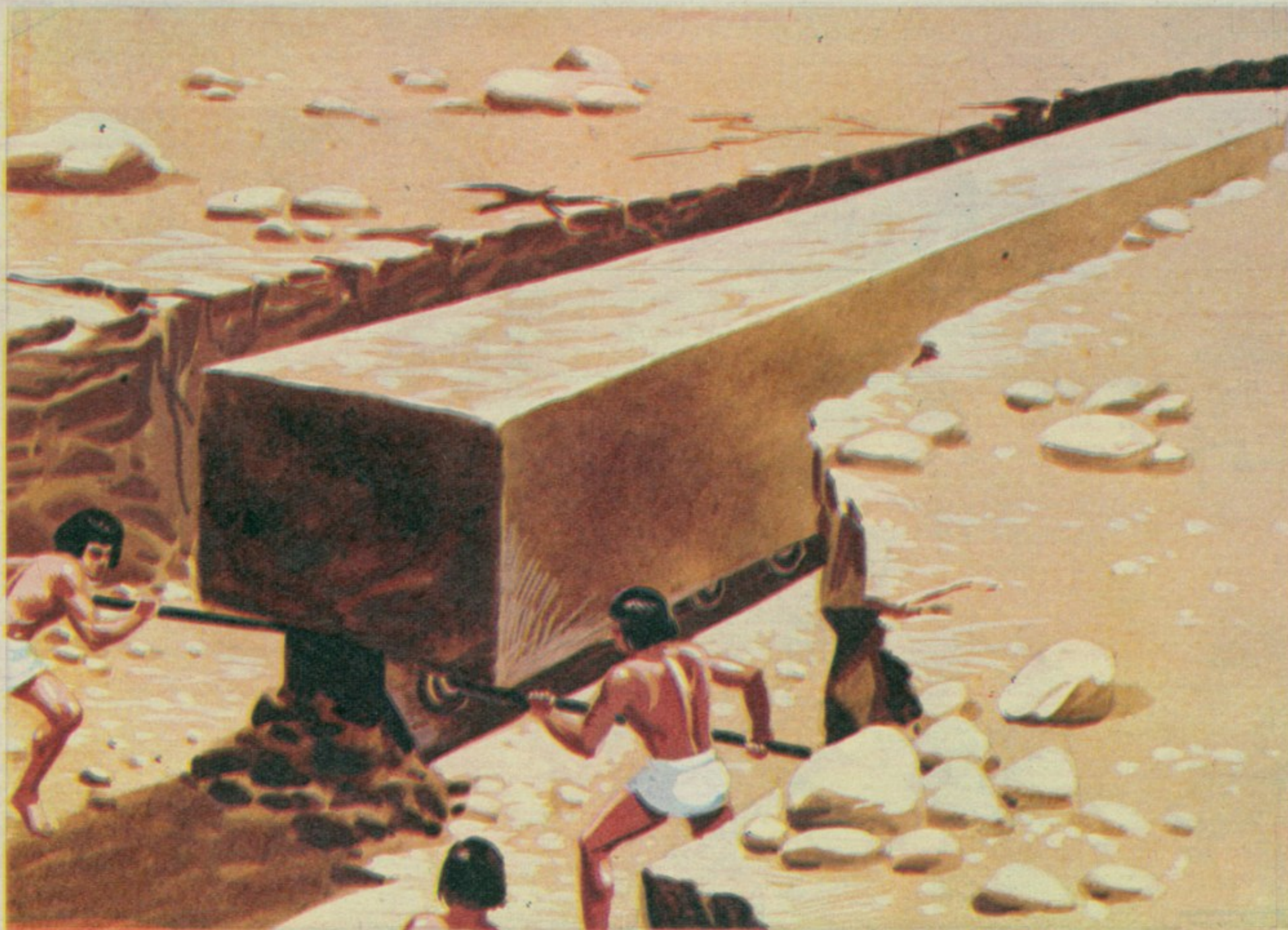
13

СРЦЕ НА ТАСУ — Стари Египћани веровали су да сваки човек који умре, пре него што се пресели на онај свет, мора да изиђе пред строги суд богова. Главни судија био је Озирис, бог мртвих, а одлука да ли је покојник достојан рајских уживања доносила се праведно, помоћу ваге: на један тас стављано је срце умрлог а на други перо богиње истине Мат. Ако би срце и перо били исте тежине — умрли је заслужио вечност; ако би срце случајно претегло, чудовиште Аменти би покојника одмах прождрло.

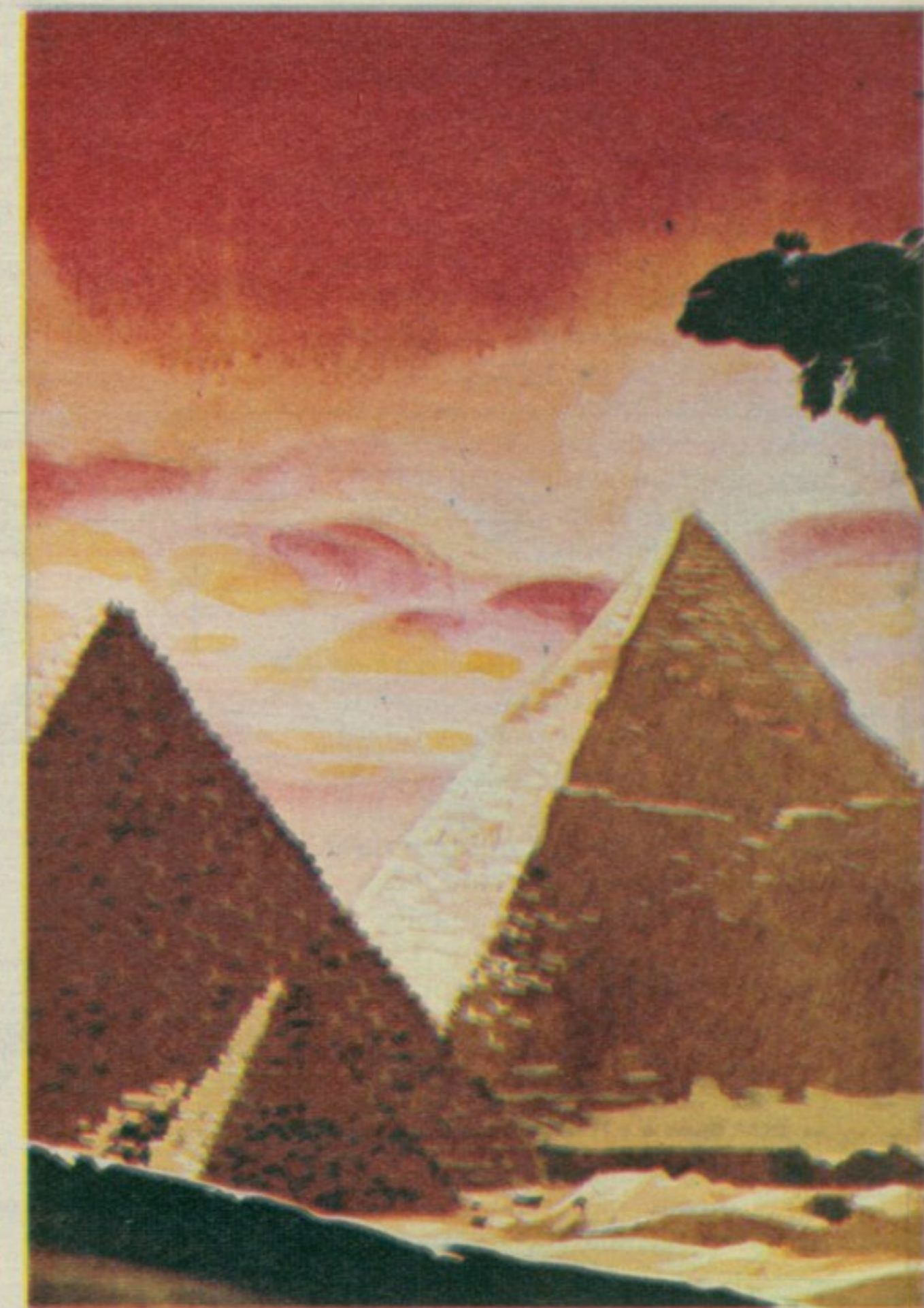
14

РАМЗЕС II — Пре око 3000 година на египатски престо сео је фараон Рамзес II. Он је одлучио да покори племе Хетита из Мале Азије које је нападало Египат. Рат је завршен мировним уговором а Хетити су

16

ЦИНОВСКО КАМЕЊЕ — Стари Египћани градили су од скупоценог камена хиљаде масивних храмова, гробница, статуа, обелиска, стубова. Обелиске и стубове огромних димензија, високе преко тридесет а обима свега два до три метра, било је веома тешко исећи из једног јединог комада стене и пренети од каменолома до одређеног места, често удаљеног стотинама километара. Па ипак су робови, под надзором учених архитеката који су добро познавали законе физике, то успевали без икаквих машина и дизалица.

17

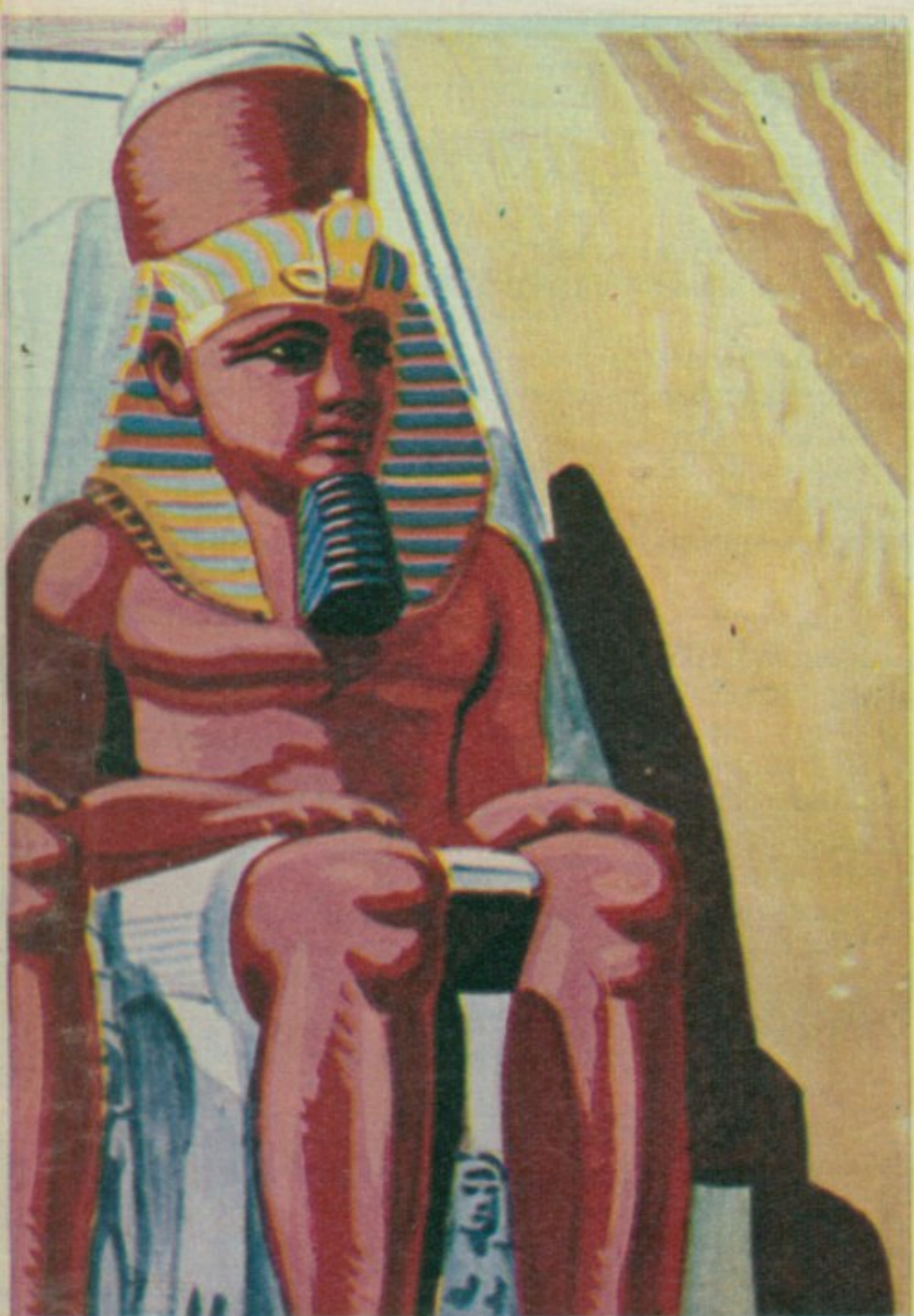
ПИРАМИДЕ — Фараони су сахрањивани у дубоким подземним гробницама изнад којих су се дизале огромне камене пирамиде — статички облик најотпорнији према ветру, киши и земљотресима. У уну-

ПЛАЧКАНЕ

ЕГИПАТ

3

Египту вратили Палестину и Сирију. Рамзес II оставио је неколико споменика који су сачувани до данас а међу њима чувени храм у Абу Симбелу чија је фасада, висока 33 м, усечена у стену. Из масе стене направљене су 4 исте фараонове статуе у седећем ставу, високе по 20 м.

15

ЛЕПА НЕФРЕТЕТЕ — Фараон Аменхотеп IV покушао је да искорени многобожачку религију тако што је наредио да се служи само једном богу — Атону, Сунчевој лопти. Заједно са својом женом, царицом Нефретете, једном од најлепших и најчувенијих жена старог Египта, Аменхотеп IV отишао је у Тебу и тамо основао своју престоницу. Али, Египат још није био зрео за напуштање својих богова и одмах после фараонове смрти моћно свештенство поново је узело власт. На слици је лик Нефретете нађен у гробници.

трашности и под земљом налазио се сплет ходника и лажних врата како плачкаши не би нашли сакривену мумију. Ипак, већина пирамида је опљачкана. На слици су 3 чувене пирамиде: Кеопсова, Кефренова и Микеринова. Кеопсова је највећа, базе 232 а висине 146 метара.

18

ДОЛИНА ГРОБНИЦА — У Средњем и Новом царству гробнице нису више грађене у облику пирамида већ као галерије укупане у стену. У Долини краљевских гробница код старе Тебе има их преко 60, с бројним одељењима и просторијом са саркофагом на крају. Те су гробнице издубљене у странама стрмих стена у галеријама дубоким и до 200 м, затрпаних скривених улаза. Све су током векова опљачкане сем гробнице фараона Тутанкамона која је откривена 1922. У њој је нађена његова чувена златна маска.

НАСТАВИТЕ СЕ

ЈА САМ ЗУБАР

Зовем се Мустафа Усенић, имам 28 година и рођен сам у Бару у Црној Гори. Гимназију сам учио у Бару. Био сам добар ђак и учио дању и ноћу. После гимназије упутио сам се у Београд са намером да упишем стоматологију — то је наука о обољењима усне дупље. Како на стоматолошком факултету није било места, уписао сам се на Ветеринарски.

Али љубав према стоматологији и жеља да postanем зубар није ме напуштала. Заправо, та се љубав родила још у „босоногим“ данима. Сећам се да ми је тетка док сам био мали често причала како је то лепо бити зубар и моја машта често се враћала на ту мисао. Уз то схватио сам да је вештина вађења зуба људима веома потребна. Сваком се човеку у животу деси да га заболи зуб, а у таквој ситуацији нико, наравно, не би пристао (дозволите да се нашалим) да му зуб ваде штапом као Петрица Керемпих болесном грофу.

У Београду је било доста тешкоћа, нарочито материјалних. Морао сам да се сналазим на разне начине. Разносио сам млеко као што то чине многи студенти. Не једном дешавало ми се да ми „однесу“ боце са млеком они којима је у срцу да напакује и оштете. Зашто су то чинили, то они најбоље знају (а можда и не). И тек тада наступале су тешкоће. То су били тренуци којих се и данас добро сећам и које никада нећу заборавити.

После две године ветерине (науке о марвеним болестима) коначно одлазим

дим и учим, присуствовао сам свим вежбама, док сам на предавања ишао само једном недељно. А онда су на крају следиле испити. Није лако положити испит, посебно што ја никад нисам волео да прођем било како.

Кад сам завршио факултет, радио сам у клиничким

салама, на дечјој хирургији, мање операције. И раније, а и сада често имам тешкоћа са пацијентима јер је област у којој радим веома осетљива. Да би вађење зуба било лакше, употребљавам средства која готово потпуно отклањају бол. Па ипак, и поред тога долази често до случајева када се пацијент уплаши, хвата ме за руке и не дозвољава да радим.

Са неколико речи описаћу вам како се вади зуб, узмимо на пример један у горњој вилицы, или први горњи секутић — инцизив како се то стручно каже. Пацијент седи наслонен, са главом мало забаченом уназад, а ја десно и нешто испред њега. Изнад самог корена зуба даје се инјекција за анестезију, односно

средство за умирење болова. Пошто је анестезија деловала, приступа се најважнијем делу посла. Меснато ткиво се нешто мало одвоји од зуба, затим се зуб обухвати клештима, а онда следе кружни покрети на једну и на другу страну. Тако уздрмани зуб лако је извући.

Али вађење зуба није тако једноставно као што то овде изгледа. Јер, ово су само основни и најважнији поступци при раду, а постоји још читав низ ситнијих који их прате.

Зуб се не мора увек vadити, много је боље лечити га на време. Понекад зуб не расте правилно, нарочито код деце, и тада употребљавамо апарате који шире вилицу и исправљају зубе. Код старијих, ако се зуб не може излечити, правимо вештачке зубе — протезе и сл.

Има захвалних и мање захвалних пацијената. Десило ми се да ме је пацијент прогонио и јурио да му што пре направим протезу, а кад је била готова, више се никада није појавио.

Посао који радим није тежак ни напоран, бар мени. Ако је човек здрав и воли свој посао онда он и није напоран. А ја волим свој посао.

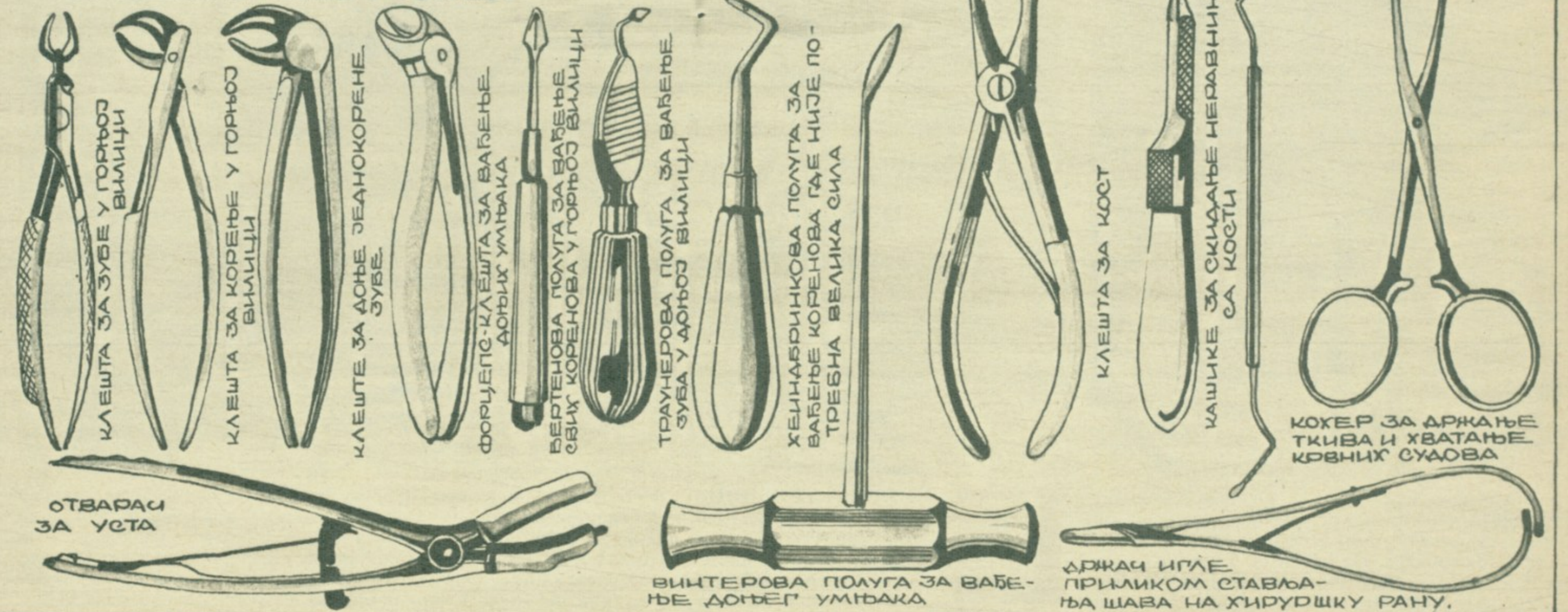
На крају бих желео да кажем нешто онима који су пред одлуком који позив да изабере: увек се одлучите за оно занимање које највише волите али и за које сте способни! Тешко је, наравно, остварити своје жеље.

на стоматолошки факултет. Љубав према овом позиву надвладала је све тешкоће.

Радни дан на стоматолошком факултету изгледао је овако: прво су професори састављали распоред својих предавања и вежби. Вежбе су биле обавезне и то све, а предавања нису. Како сам морао много да ра-

ИНСТРУМЕНТИ ЗА ВАЂЕЊЕ ЗУБА И ХИРУРШКЕ ЗАХВАТЕ У УСТИМА

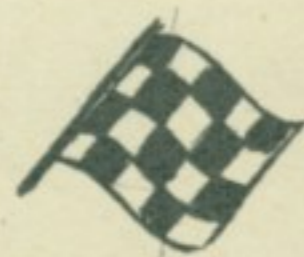

БИМ И БУМ

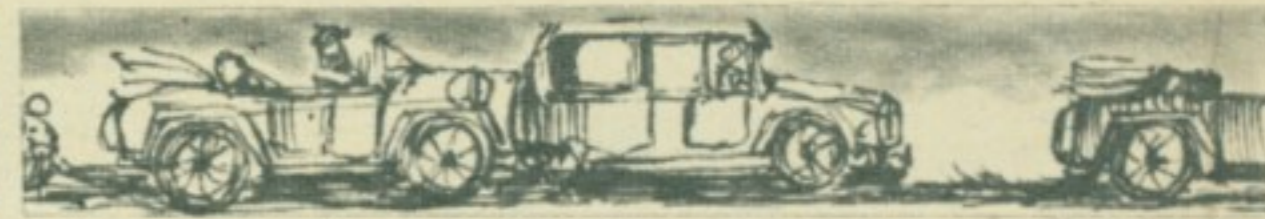
JOE MUSIAL

Крајем 19. века аутомобилизам је постао популаран хоби европских богаташа, највише због тога што су аутомобили „панар“ и „пежо“ са моторима Готлиба Дајмлера доказали своју вредност у првој пробној возњи и првој светској ауто-трци 1894. и 1895. године. (Види прошли број Забавника).

ИСТОРИЈА АУТО-ТРКА 2

ПРВИ МЕР

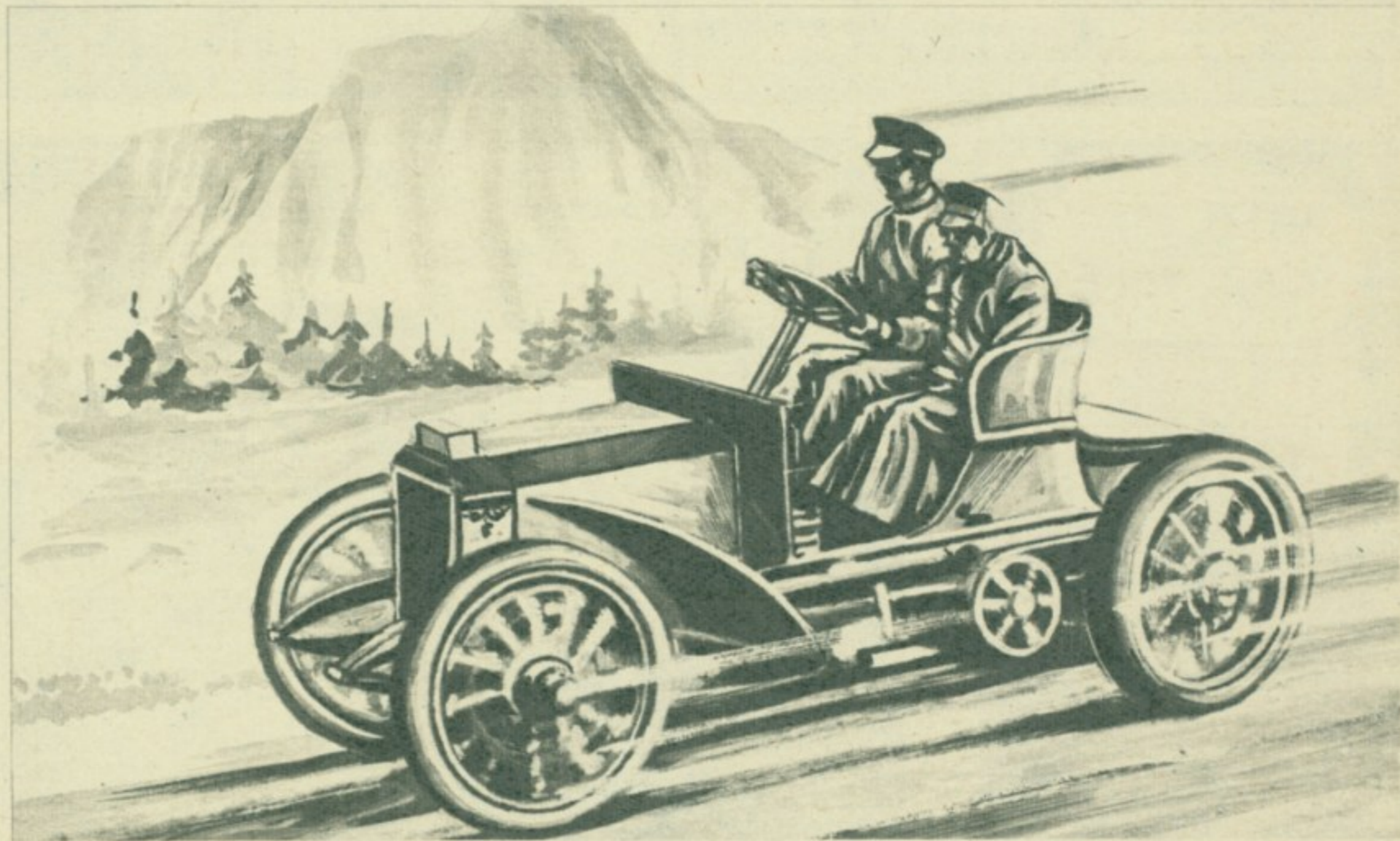
КОЛА — УБИЦА

У време кад је и у Британији основана компанија „Дајмлер“, на југу Француске живео је човек који је био свуда познат као „краљ трговине“. Звао се Емил Јелинек.

Дајмлерово здравље је полако попуштало и његов пријатељ, познати инжењер Вилхелм Мејбах, почео је да му помаже у пословима. Јаки тркачки аутомобили Левасора и Панара имали су толико успеха код купаца да су постали велика конкуренција Дајмлеровим колима. Мејбах је зато одлу-

шофер Вилхелм Бауер кога је жарка жеља да покаже велике могућности аутомобила „Канштат дајмлер“ послао право у пропаст. Бауер је великом брзином пошао са старта. Улазећи сувише брзо у прву кривину склизнуо је са стазе и у облику прашине свом снагом ударио у стену крај пута!

Бауер је погинуо у овој несрећи али је његов механичар и сувозач успео да искочи из кола пре него што су се она разбила о стену.

ПОСЛЕ ТРАГЕДИЈЕ „КАНШТАТ ДАЈМЛЕРА“ ЕМИЛ ЈЕЛИНЕК ЈЕ ОДЛУЧИО ДА ПРОИЗВОДИ НИЖЕ ТРКАЧКЕ АУТОМОБИЛЕ. У ТРЦИ НИЦА—САЛОН—НИЦА КОЈА ЈЕ ОДРЖАНА 25. МАРТА 1901. ПОБЕДИО ЈЕ ВЕРНЕР У „МЕРЦЕДЕСУ“.

ПРВИ ТРКАЧКИ АУТО

После ове трагедије Емил Јелинек је закључио да тркачки аутомобили морају да се праве са много нижим тежиштем, то јест да буду много **нижи**.

Тако се појавио нови тип аутомобила који је био нижи, дужи и јачи од свих кола која су до тада била конструисана. Био је то први **тркачки** аутомобил.

Јелинек је понудио да пре узме тридесет шест тркач-

ких аутомобила под условом да му се дозволи искључиво право да их продаје у Аустро-Угарској, Француској, Белгији и Америци.

Он је предложио да се у свим овим земљама аутомобил продаје као „**мерцедес**“ — име његове једанаестогодишње кћерке.

Два од ових аутомобила појавила су се у једној важној трци код Поа у Француској, фебруара 1901. године. Међутим, „мерцедеси“ су од самог старта имали незгоде и нису ни завршили трку. Прво и друго место заузели су „панари“.

Али ситуација се променила 25. марта исте године кад су се три „мерцедеса“ појавила у трци Ница—Салон—Ница. Вернер и Бероу који су возили нова кола марке „мерцедес“ били су први то јест пети и тако је „мерцедес“ први пут победио у једној ауто-трци.

У трци Париз—Мадрид несрећним случајем погинуло је много гледалаца и возача и то је била прекретница у историји аутомобилизма. Последице ове катастрофе биле су врло важне за даљи развој ауто-трка.

Догађај је на пример толико уплашио Енглеze да их је натерао да повећају полицијско обезбеђење и контролу саобраћаја. Углавном због те несреће продужена је забрана одржавања ауто-трка на путевима Енглеске — забрана је остала до данашњег дана!

Међутим, најважније од свега било је одвајање ау-

томобилских трка од релија — возње од града до града. Тркачки и путнички аутомобили били су иста врста возила и то је помогло присталицама аутомобила да докажу да је ауто возило које брзо и сигурно може да пребаци приватног власника од једног места на друго, из једног града у други.

Ситуација се сада променила: ауто-трке су одвојене од релија и постале посебни догађаји који су свесно организовани као **спорт**, као средство за рекламирање аутомобила и као пробни терен за испитивање техничких могућности возила.

ЖЕНЕ ЗА ВОЛАНОМ

Трка Париз—Мадрид показала је конструкторима да техничке могућности аутомобила не могу да се повећавају тако што би се тежина возила сувише смањивала, а нарочито не бушењем **рупа** у готово свим деловима аутомобила! Бушење рупа, то јест стварање шупљина у аутомобилским деловима, било је врло ризичан начин да се смањи тежина возила зато што су делови тако били мање отпорни и лакше се ломили. То је било још опасније

ЕМИЛ ЈЕЛИНЕК, ОТАЦ МАЛЕ МЕРЦЕДЕС БИО ЈЕ ГЛАВНИ ПРОДАВАЦ ДАЈМЛЕРОВИХ КОЛА У АУСТРО-УГАРСКОЈ, ФРАНЦУСКОЈ, БЕЛГИЈИ И АМЕРИЦИ. ОН ЈЕ ПРВИМ АУТОМОБИЛИМА ПРОИЗВЕДЕНИМ СПЕЦИЈАЛНО ЗА АУТО-ТРКЕ ДАО ИМЕ СВОЈЕ КЋЕРКЕ.

чио да смањи предност коју су имали „панари“.

Емил Јелинек је још од 1897. године продавао Дајмлерова кола на југу Француске. Он је чврсто веровао да су ауто-трке најбољи начин да се усаврше путнички аутомобили за приватне власнике. Пракса је показала да се кола која су по бедила на тркама лакше продају од осталих.

Зато је Јелинек тражио од Мејбаха да конструише бржа и јача тркачка кола „дајмлер“ која би била боља од Панарових и Левасорових.

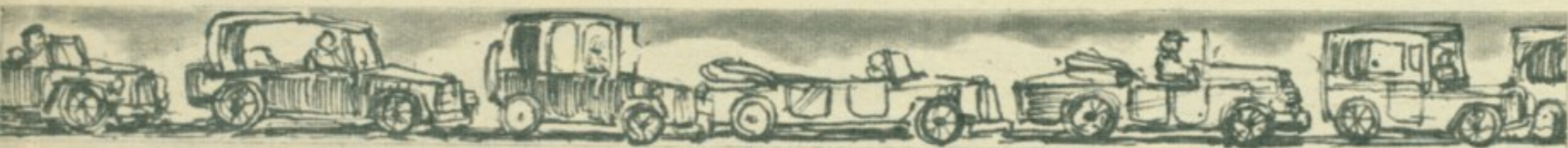
Мејбах се бацио на посао и конструисао ауто са мотором јачине двадесет три коњске снаге. Нови ауто звао се „**Канштат дајмлер**“.

Ауто је направљен и 30. марта 1900. године послат у Ницу на стазу која је данас позната као успон Ла Турби. На жалост, први покушај „Канштат дајмлера“ завршио се трагично.

Кола је возио фабрички

„КАНШТАТ ДАЈМЛЕР“ ЈЕ ИМАО ДВАДЕСЕТ ТРИ КОЊСКЕ СНАГЕ И ТРЕБАЛО ЈЕ ДА БУДЕ БРЗ ТРКАЧКИ АУТО АЛИ СЕ 30. МАРТА 1900. ГОДИНЕ РАЗБИО О СТЕНУ НА УСПОНУ ЛА ТУРБИ КОД НИЦЕ У ФРАНЦУСКОЈ. ВОЗАЧ ВИЛХЕЛМ БАУЕР ЈЕ ПОГИНУО У ОВОМ УДЕСУ, А МЕХАНИЧАР И СУВОЗАЧ БРАУН УСПЕО ЈЕ ДА ИСКОЧИ ПРЕ НЕСРЕЋЕ.

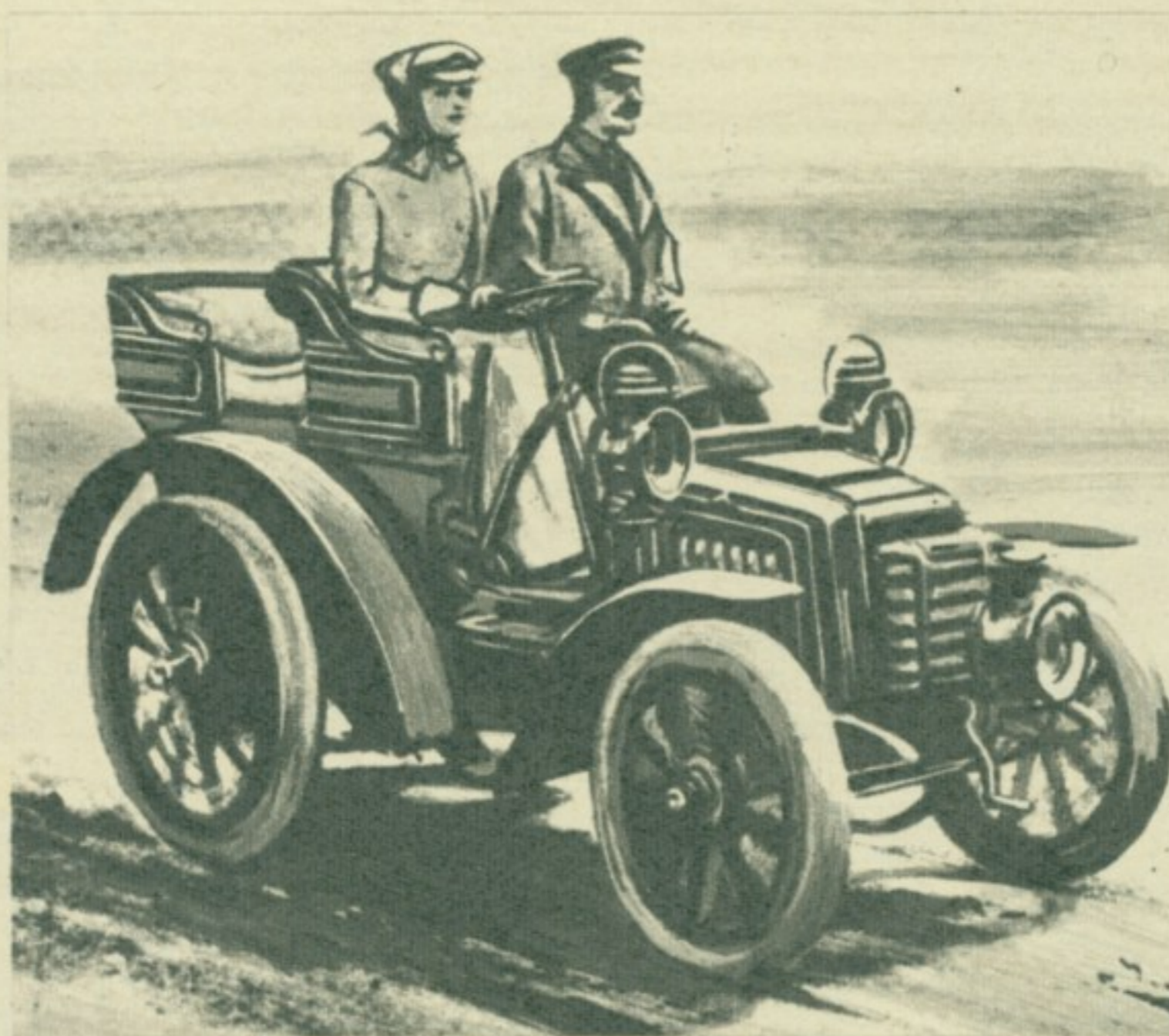

МЕРЦЕДЕС

НАЗВАН ПО ИМЕНУ ЈЕДНЕ ДЕВОЈЧИЦЕ, »МЕРЦЕДЕС« ЈЕ БИО ПРВИ ПРАВИ ТРКАЧКИ АУТОМОБИЛ

зато што је запремина мотора тркачких кола повећана са 1.200 кубика у 1895. години на 10.000, а код неких аутомобила чак на 13.000 кубика у 1902. години.

У то време брзина аутомобила била је око сто четрдесет километара на час. Аутомобил је већ био популарно средство за лични превоз и међу његовим највећим присталицама, власницима и возачима биле су и многе жене, између осталих и чувене глумице оног доба. Наравно, жене возачи биле су из најбогатијих породица. Имати ауто по-

ЕНГЛЕСКИЊА ХАРМСВОРТ СВАКЕ НЕДЕЉЕ ВОЗИЛА ЈЕ СВОЈ »ПАКАРД« ОД ЛОНДОНА ДО ШЕРИНГЕМА И НАЗАД, ШТО ЈЕ УКУПНО ИЗНОСИЛО 448 КМ.

четком двадесетог века било је као данас имати лични авион!

АУТОМОБИЛ ЗА СВАКОГ

Одушевљење за аутомобиле брзо је захватило цео свет.

Године 1903. Американац Хенри Форд основао је у Сједињеним Америчким Државама »Фордову аутомобилску компанију«. Форд је чврсто одлучио да племићи и богаташи не треба да буду једини људи који

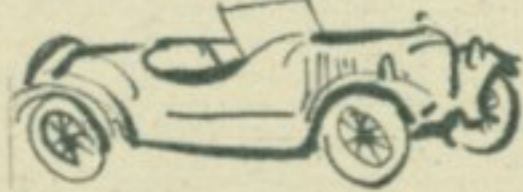
могу да уживају у благодетима аутомобила. Наравно, он то није решио зато што је био нека добричина него зато што је у масовној производњи видео могућност огромне зараде!

1904. и 1905. године у већини индустријских земаља света појавили су се разни нови облици ауто-такмичења. У Енглеској су главни спортови догађаји биле трке издржљивости, брзинске вожње и брдске вожње.

Ауто-такмичења на писти била су у целој Европи не само спорт број један него и најбољи ако не и једини начин за брзи развој аутомобила.

АУТОМОБИЛИЗАМ ЈЕ ОДМАХ ПРИВУКАО ПАЖЊУ ЖЕНА И ОНЕ СУ СЕ У СВОЈИМ МАКСИ ТОАЛЕТАМА УСКОРО НАШЛЕ ЗА ВОЛАНОМ.

У идућем броју:
ГРАН ПРИ

ВАШАР

СА СВИХ КОНТИНЕНАТА

МОРАЛНИ ПРОВАЛНИК. — Луис Гирет из Сан Франциска вероватно је најчуднији провалник на свету. Он упада искључиво у куће уметника и богаташа који имају збирке слика, и то само да би их »научио моралу«. На свакој уметничкој слици која не одговара његовом схватању морала, он црном бојом премаже »голастињу«. После тога, ако нађе, узме из стана мању своту новца, односно само онолико колико је имао издатака око своје »високоморалне и васпитне провале«.

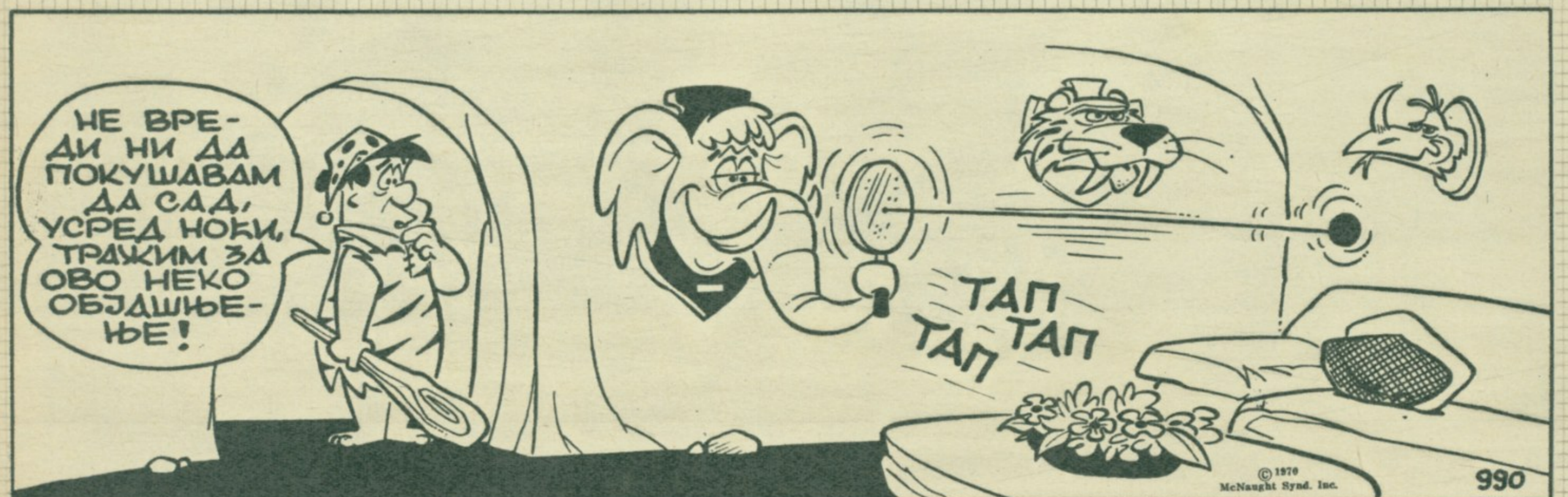
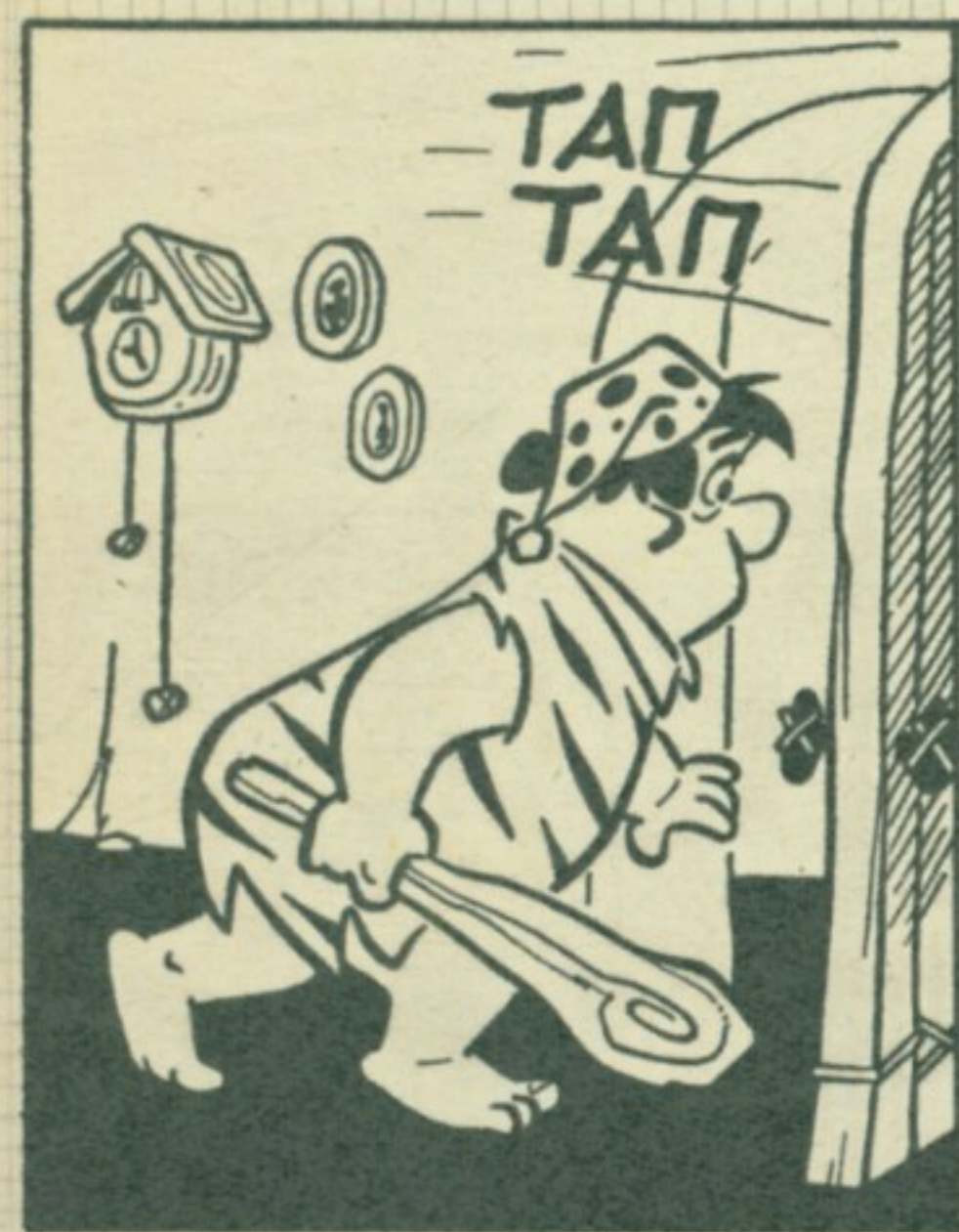
САВРЕМЕНА ДЕЦА. — Немачки лекар Франц Косел, специјалиста за болести одојчади, после савесног и дуготрајног истраживања дечјег говора, дошао је до занимљивих података. Према његовом тврђењу прва реч коју једно дете изговори је »мама«, што је сасвим и разумљиво. Међутим, на другом месту ове ранг-листе нису речи »тата« или »баба«, као што је до недавно било, већ »ауто«. Реч тата заузима у овом редоследу доктора Косела тек — треће место.

ШТЕДЉИВИ МАЈМУН. — То што мајмуни у Зоолошком врту у Келну уживају већи комфор од свих осталих мајмуна у зоолошким вртovima света, треба да захвале шимпанзу Петерману. Он је, вероватно, једини мајмун на свету који има штедну књижицу и свој рачун у банци. Наиме, Петерман је више од годину дана подносио посетиоцима зоолошког врта касицу под нос и они су у њу спуштали ситан новац. Од те своте модернизован је »стан« мајмуна у врту а остатак је дат у банку.

ЦРНЕ ЗАСТАВЕ

ДА ЛИ ЈЕ УБОД
БОДЉИКАВОГ
ПРАСЕТА
ОТРОВАН?

ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО

38 **БОДЉИКАВО ПРАСЕ** — Од 15 породица 11 припадају Јужној и Северној Америци а 4 јужној Европи, Азији и северној Африци. Живи и код нас. Ноћна је животиња која дању спава по пећинама и јазбинама. Ретко напада али се креће стењући и звецкајући бодљама и на тај начин даје свима до знања да је опасан. Ако је принуђено да ступи у борбу, чини то веома срчано мада има танку нежну кожу и сасвим незаштићену главу. Кад удари, у телу противника остаје извесан број његових оштрих шупљих бодљи. (Глодар).

39 **ГНУ** — Грађе је сличне коњу с тешким предњим делом тела и витким удовима. Лута у великим стадима по отвореним пашњацима Африке а групу обично предводи старија женка. Од нападача се стадо лукаво повлачи, затим нагло застаје, као по команди се окреће и упорно га гледа трпућући ногама. Ако улез настави с приближавањем, гну после извесног времена одгаломирају и поново се заустављају настављајући с упорним посматрањем. Веома је весела животиња. (Лијопрсти папкар или копитар, јеленска антилопа).

40

ЈАЗАВАЦ — Важи за велику штеточину а лош глас га бије углавном зато што се храни корењем биљака, воћем, грожђем а понекад и живином са сеоских имања. Али, он чисти шуме од гамади и паразита па је корист од њега далеко већа него штета коју наноси. У земљи копа јазбину која се састоји од низа ходника и пролаза, обично на неком скровитом месту јер је веома неповерљив, зловољан, лењи усамљеник. Лове га због добре коже, укусног меса и длака од којих се праве најбоље четке. (Звер, куна).

УОП НЕДЕЉНОГ ПОПОДНЕВА БОБ МАЛАР И ЊЕГОВ ПРИЈАТЕЉ ПИШОН УЖИВАЛИ СУ У ОДМОРУ. ИЗГЛЕДАЈО ЈЕ ДА НИШТА НЕ МОЖЕ ДА ПОМУТИ ЊИХОВ СПОКОЈ КАД ИЗНЕЧАДА...

Б... БОБЕ! ГЛЕДАЈ! ЈЕДАН МОДЕЛ АВИОНА... ПИКИРА ПРАВО НА НАС!

Боб Малар: минијатурни авиони најопасниј

БИЛО ЈЕ ТО НЕВЕРОВАТНО АЛИ ИСТИНИТО! ИЗ МИНИЈАТУРНОГ АВИОНА ПОЛЕТЕЈЕ СУ ОШТРЕ ЧЕЛИЧНЕ СТРЕЈЕ...

НЕКО ИЗГЛЕДА ЖЕЛИ ДА НАС УБИЈЕ... ПИШОНА И МЕНЕ!

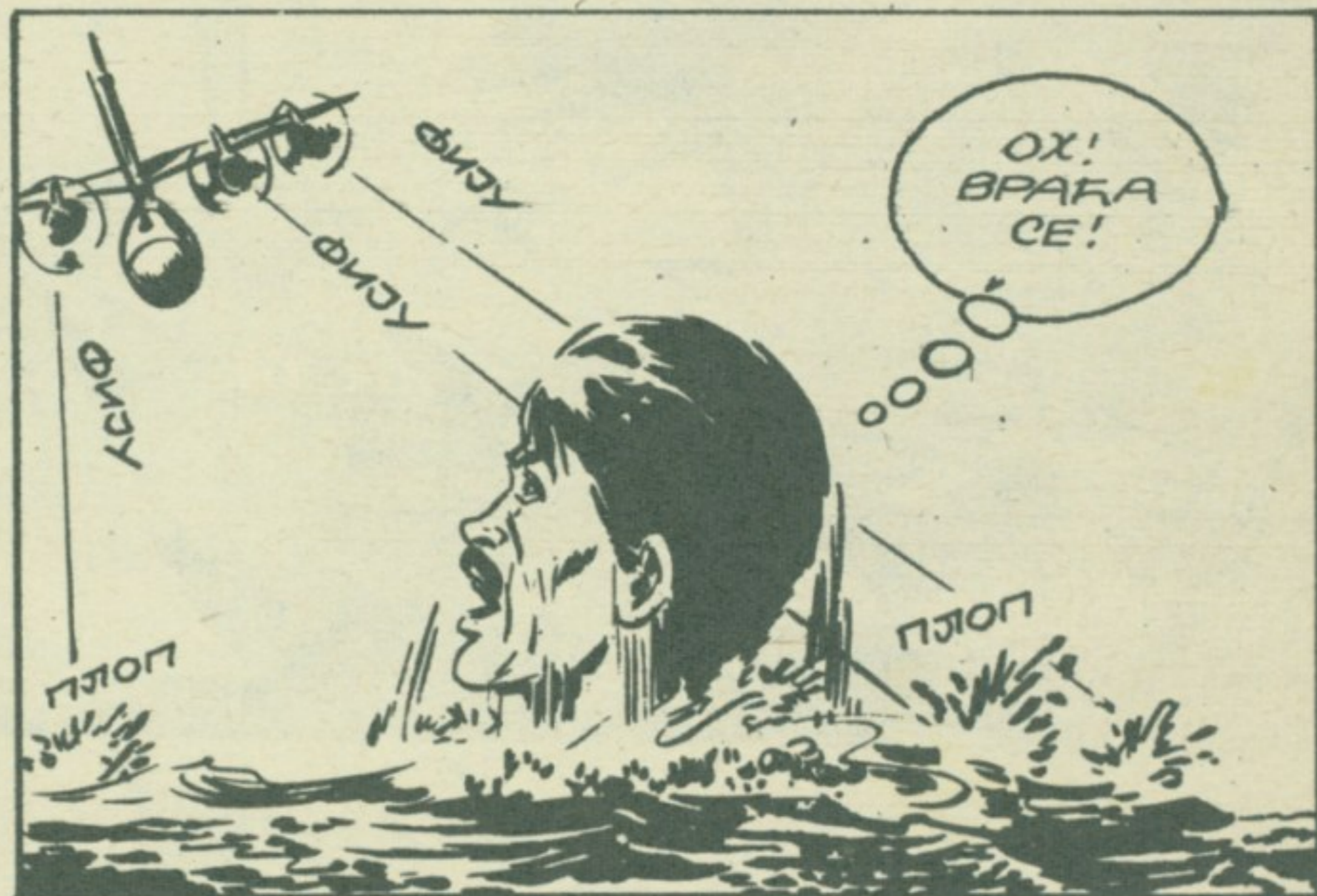

НЕКО ЈЕ ЗАИСТА
ХТЕО ДА ИХ УБИЈЕ
И БИО ЈЕ
БЕСАН ШТО
НИЈЕ УСПЕО!

ОМБРЕ!
ТИ ПРОКЉЕТИ
ФРАНЦУЗИ ИМАЈУ
РЕФЛЕКСЕ
ЗМИЈЕ!

АЈИ, АКО ПРВИ ПОКУШАЈ
НИЈЕ УСПЕО УСПЕДЕ ДРУГИ!
НЕКЕ МИ УМАКИ...

ОХ!
БРАЋА
СЕ!

АКО ДУГО
БУДЕМ МОРАО
ОВАКО ДА
РОНИМ...
УДАВИКУ
СЕ!

БОБ, КОЈИ ЈЕ ПОТРЧАО
ПРЕМА КУЉИ,
СПАСАО ЈЕ ПИШОНА...

... ЈЕР ЈЕ САД
МИНИЈАТУРНИ
АВИОН КРЕНУО
НА ЊЕГА...

ПОЗАБАВИКУ
СЕ КАСНИЈЕ СЕЊОР
ПИШОНОМ... КАД
ИЗИЂЕ ИЗ
БАЗЕНА!

БОБ ЈЕ У ПОСЛЕДЊЕМ
ТРЕНУТКУ, ГОТОВО
НАГЛАВЦЕ
УЛЕТЕО У КУЉУ...

МОЖЕШ ЛИ МИ РЕКИ КУДА ЂЕМО?

ПРИХВАТИЂЕМО ТУ ИГРУ ЖМУРКЕ!

КАКО?

РАЗМИСЛИ МАЈО! ТАЈ САВРШЕНИ МИНИЈАТУРНИ АВИОН НИЈЕ МОГАО ПАСТИ С НЕБА!

НЕКО ГА ЈЕ УПУТИО НА НАС И ТАЈ НЕКО УПРАВЉА ЊИМЕ ТЕЛЕДИРИГОВАЊЕМ! ЗНАЧИ, ТАЈ НЕКО МОРА ДА ЈЕ ТУ НЕГДЕ, У НАШОЈ ОКОЛИНИ! ТРЕБА ГА НАЌИ!

НА ЖАЈОСТ БОБ И ПИШОН НИСУ ОБРАТИЛИ ПАЖЊУ НА ВЕЛИКУ ЛИМУЗИНУ ИЗНАД КОЈЕ СУ ПРЕ ЛЕТЕЛИ...

АКО ХОЂЕШ САВЕТ... БИЛО БИ НАЈБОЉЕ ДА СЕ ОБРАТИМО ПОЛИЦИЈИ!

И ШТА ДА КАЖЕМО? ДА ЈЕ НЕКА НАМА НЕПОЗНАТА ОСОБА ПОКУШАЈА ДА НАС УБИЈЕ ТЕЛЕДИРИГОВАНИМ МИНИЈАТУРНИМ АВИОНОМ НАОРУЖАНИМ ЧЕЉИЧНИМ СТРЕЉИЦАМА?

ИСМЕЈАЈИ БИ НАС... У ЛИЦЕ! ТО ЗВУЧИ ТОЈЛИКО НЕВЕРОВАТНО!

НЕ! ЈЕДИНО НАМ ОСТАЈЕ ДА ЧЕКАМО НАСТАВАК ДОГАЂАЈА И БУЂЕМО НА ОПРЕЗИ!

СУТРАДАН УЈУТРУ, У РАНИ ЗОРУ, БОБ И ПИШОН СУ КРЕНУЛИ НА РЕДОВАН ПОСАО...

ЈЕ ЛИ СВЕ У РЕДУ, ПИШОНЕ?

У РЕДУ, БОБЕ!

Већ 6 месеци они су у Бразилу одржавали авионску поштанску везу између Сан Антонија и Бејема преко Манаоса...

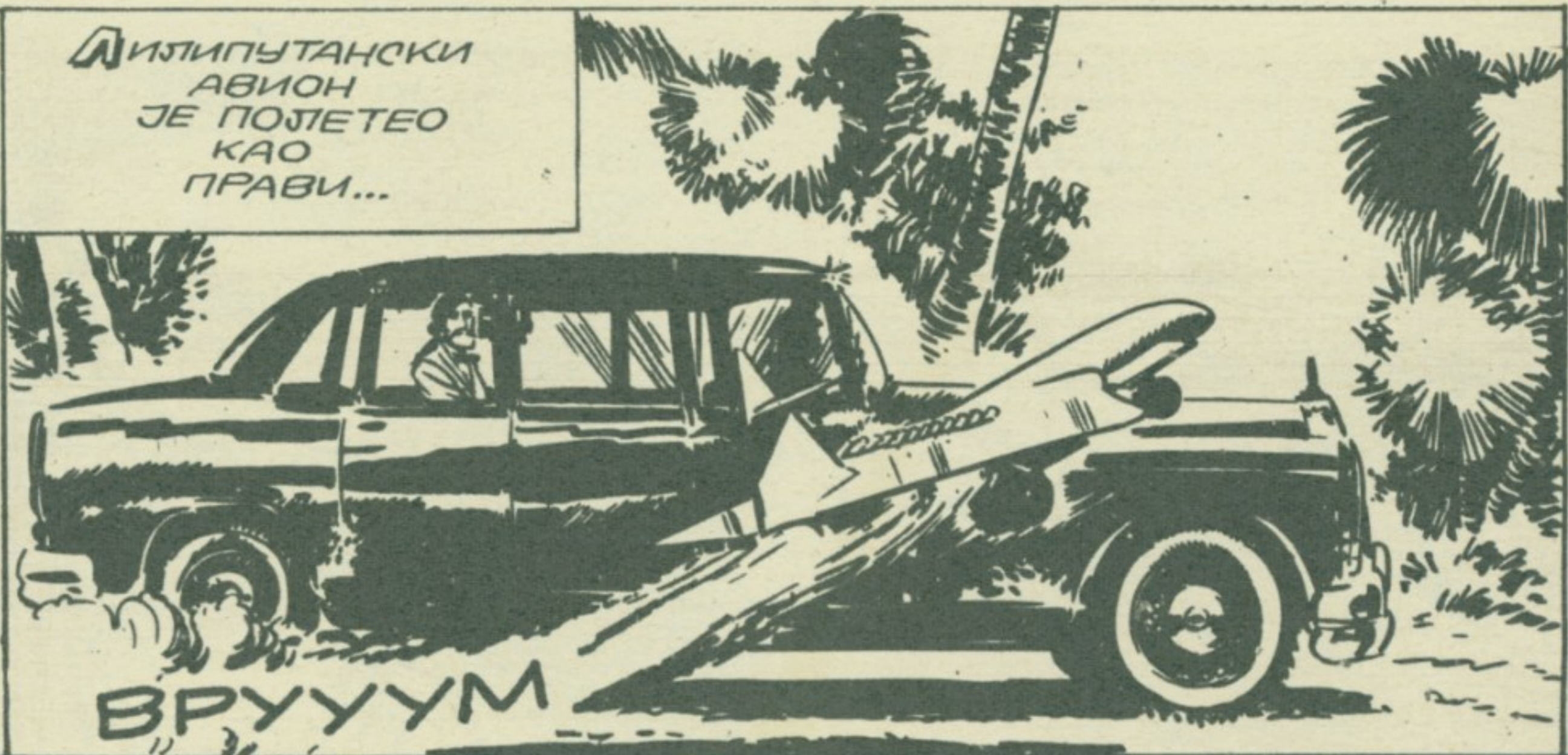
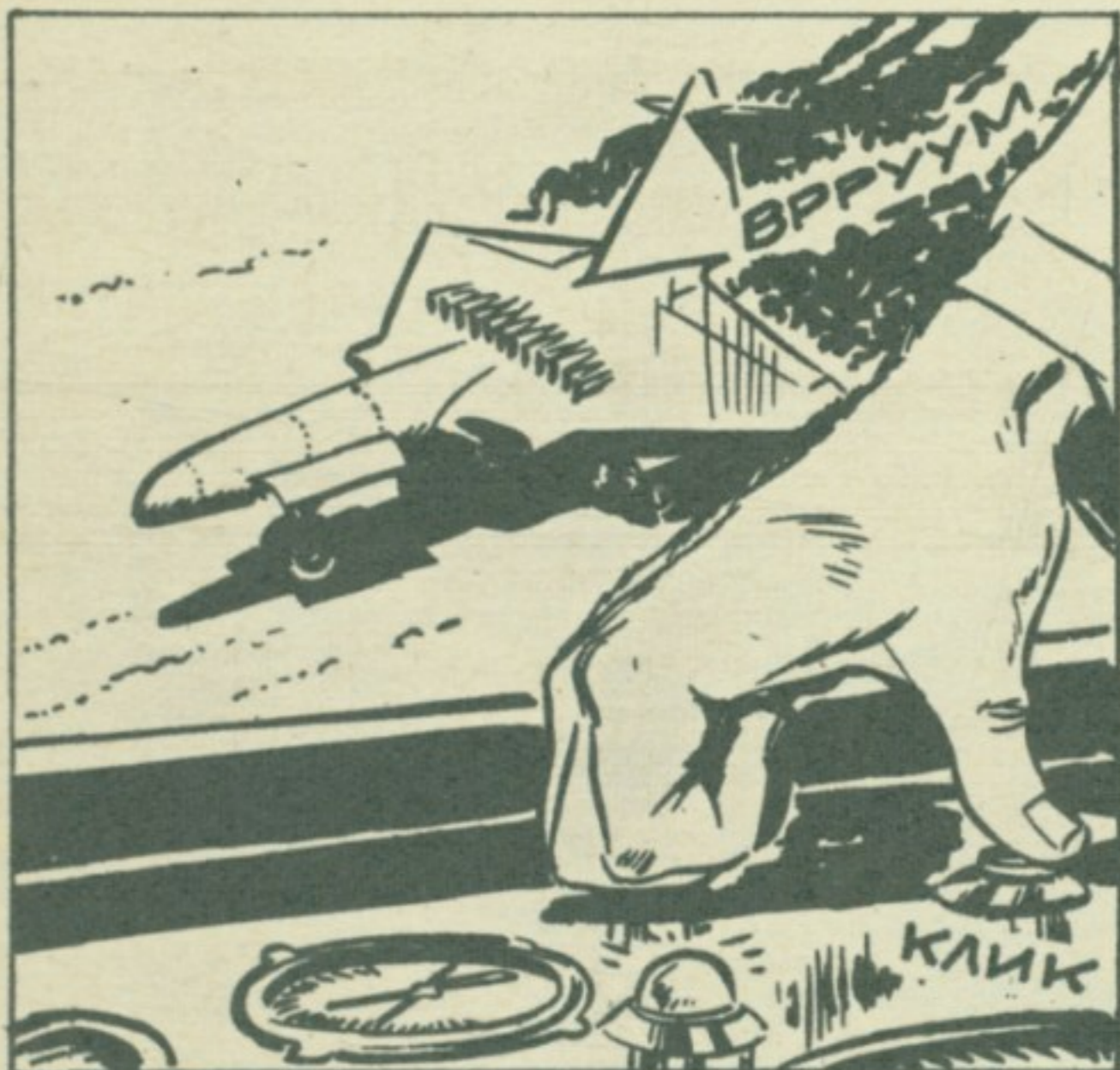

Живели су повучено и нису имали непријатеља. Па ипак...

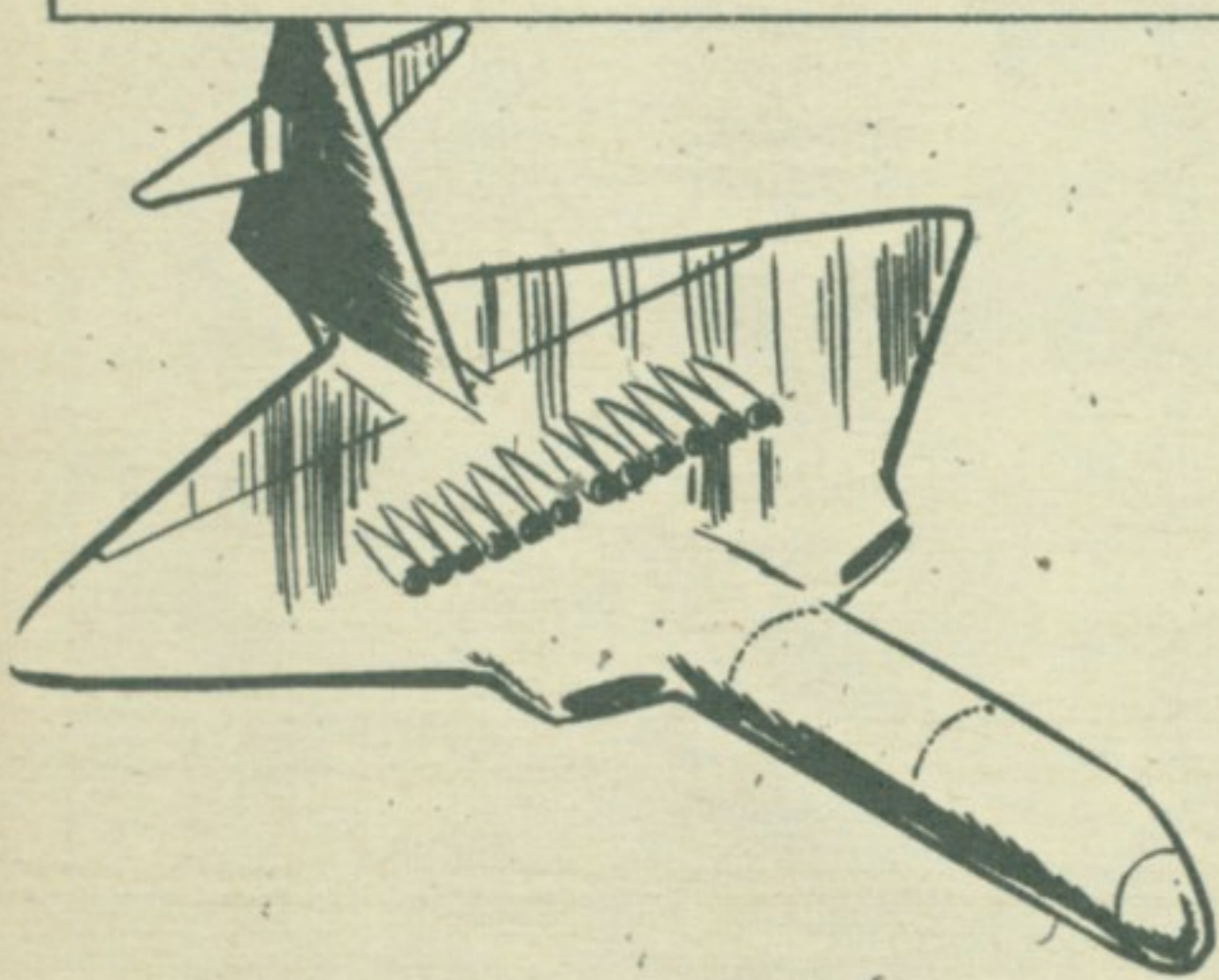
Други пут њу ваљда успети!

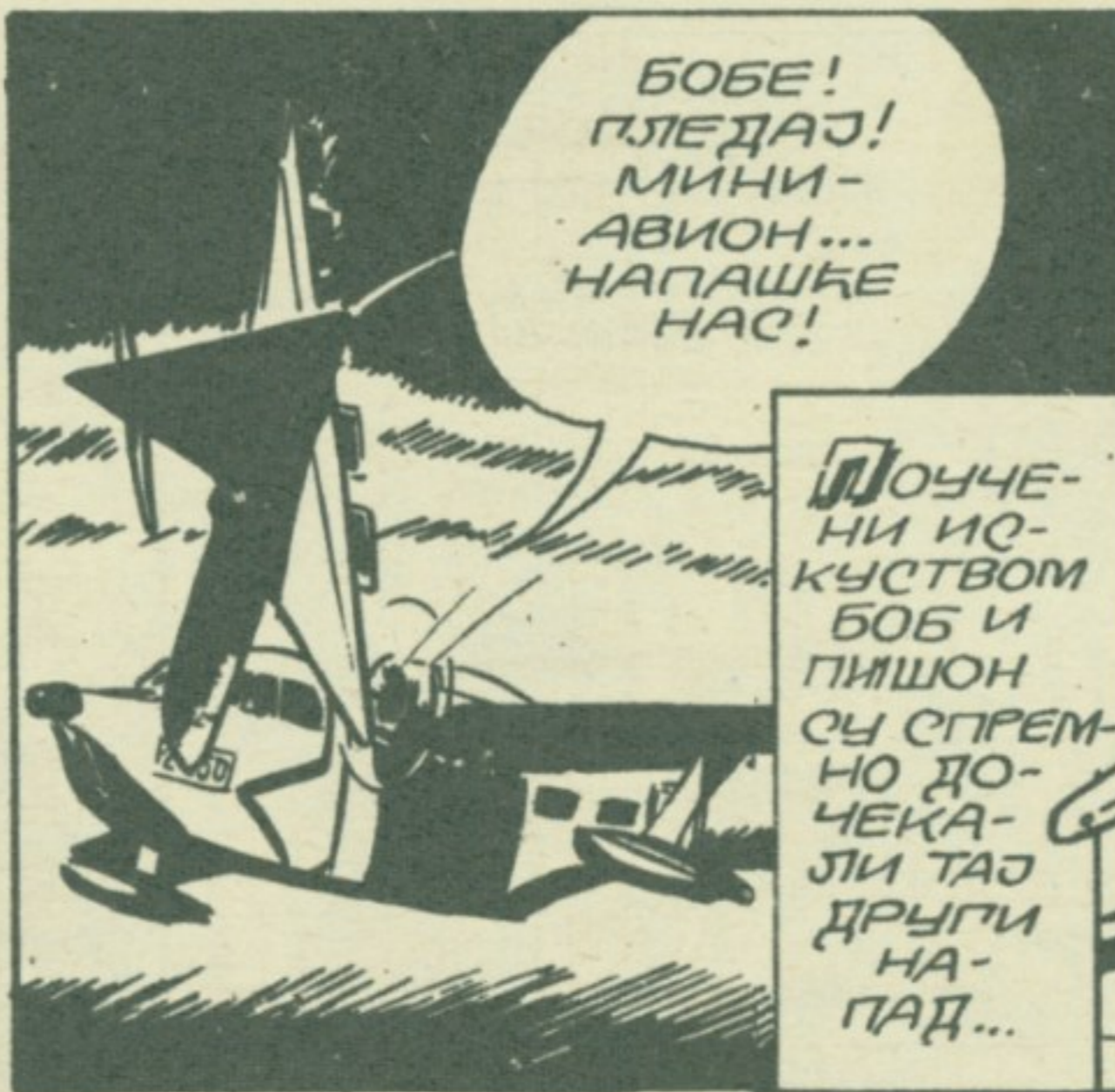
Лилипутански авион је полетео као прави...

И необичан јов је почео...

БОБЕ! ПЛЕДАЈ! МИНИ-АВИОН... НАПАШКЕ НАС!

По пилотској кабини забучњали су меци...

Платице неко ова разбијена окна... дајем ти реч!

Почетни искуством Боб и Пишон су спремно дочекали тај други напад...

Што волим ту твоју сигурност!

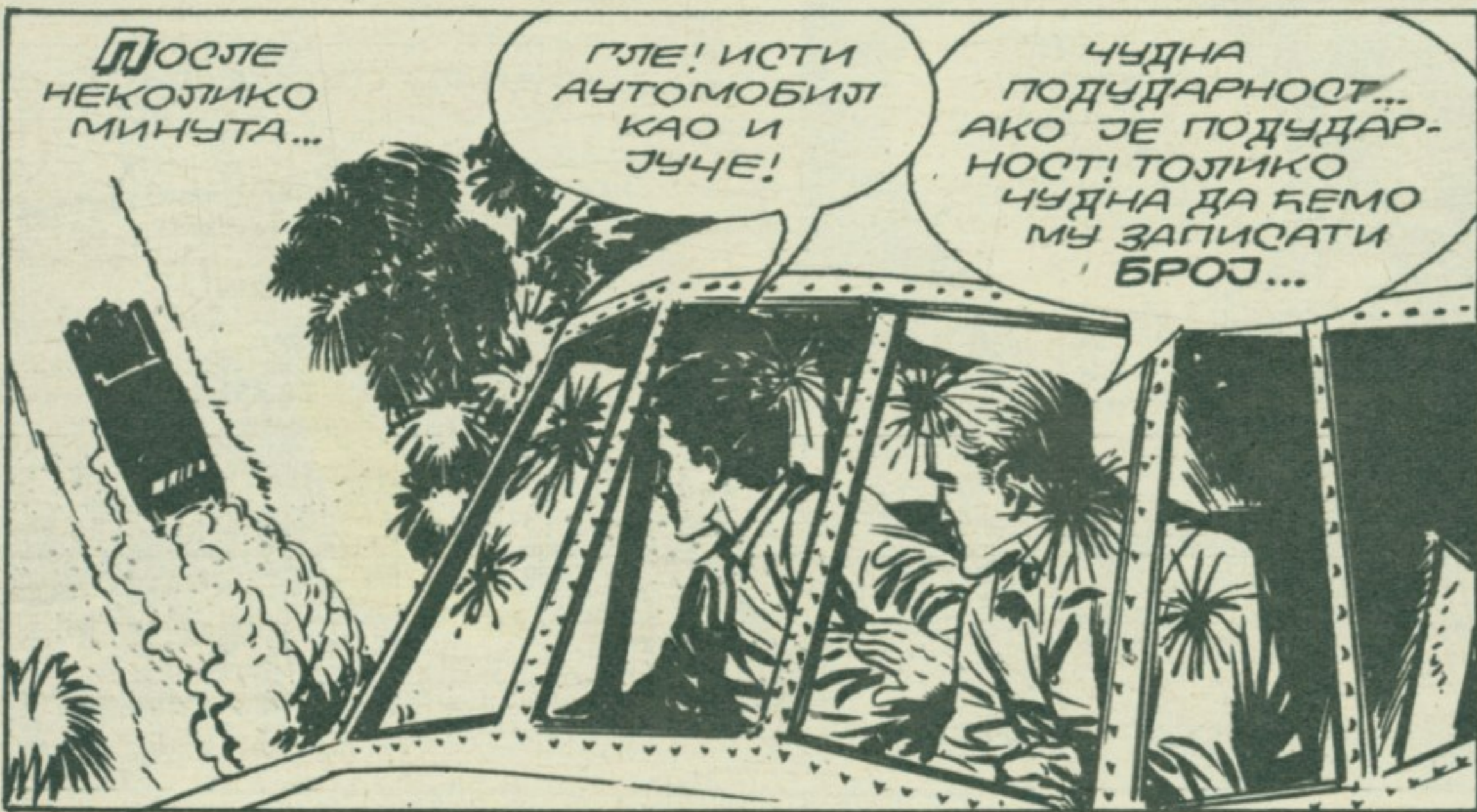
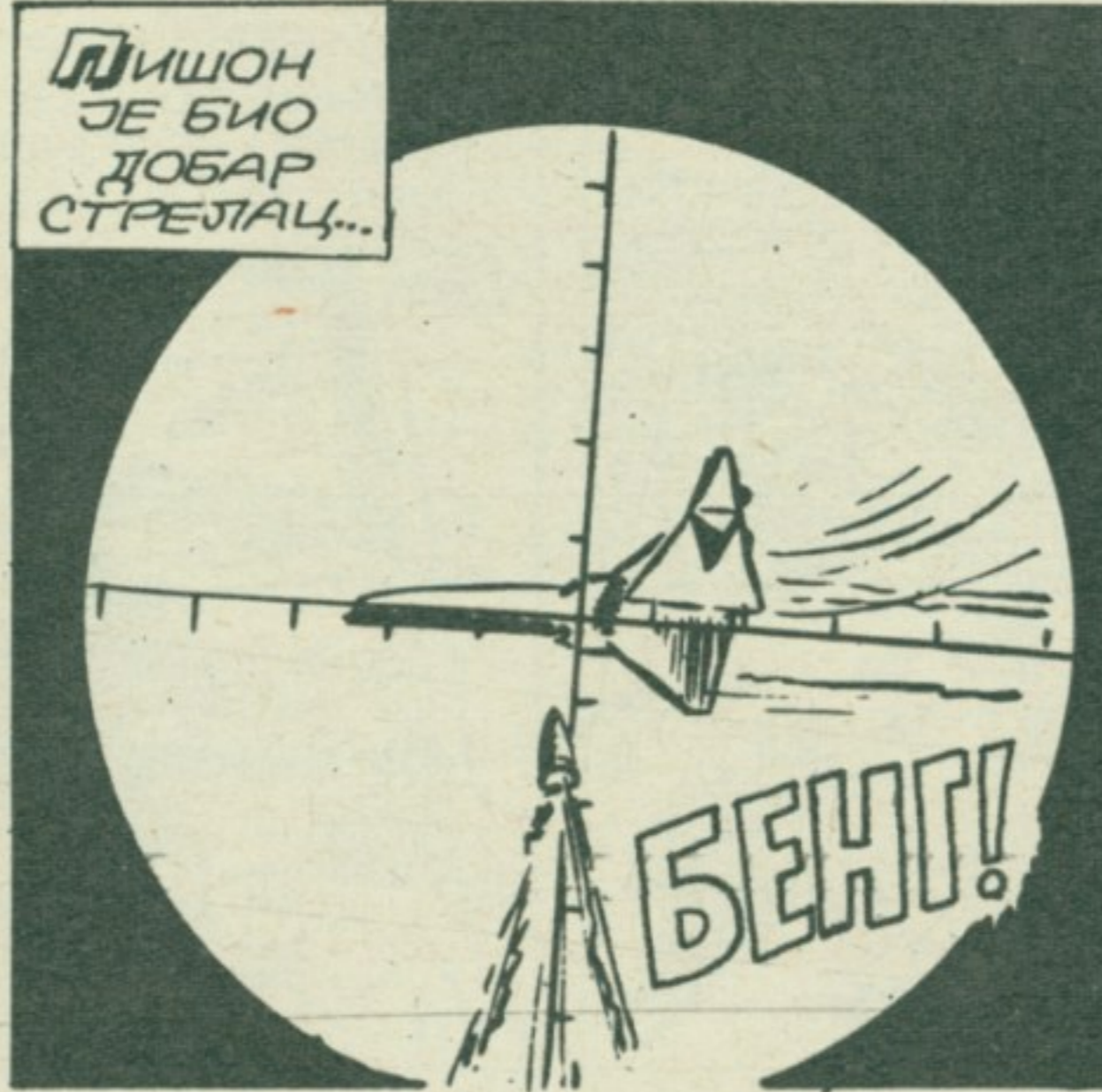
Ћути и... управљај!

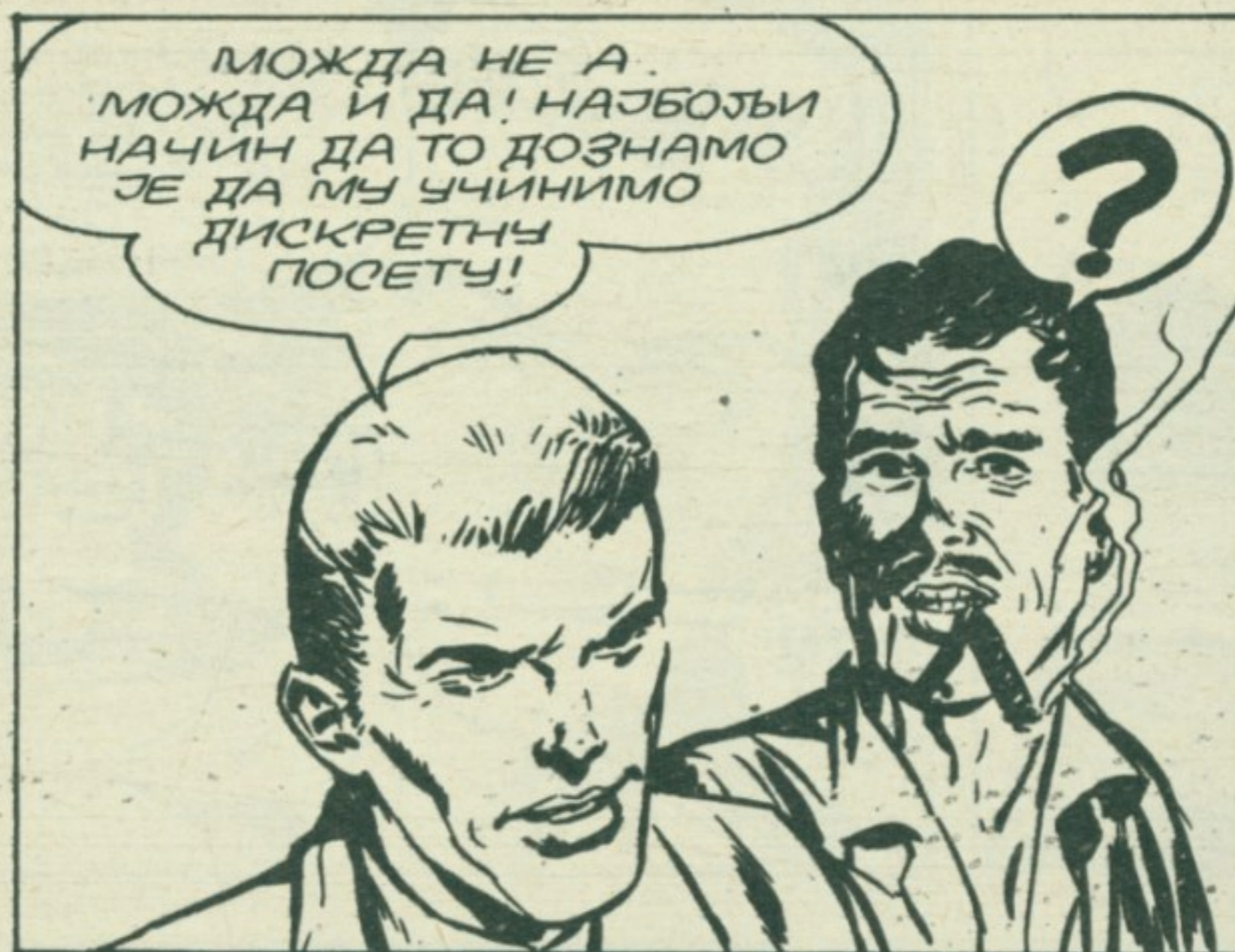

Боб је маневрисао да би сучелице дочекао нападача...

Ова борба подсећа на борбу орла и комарца!

... ЈЕР ЋЕ МИ ОВА
МАЈА НЕЗГОДА ПРУЖИ-
ТИ ПРИЛИКУ ДА ВАМ
ДОКАЖЕМ ДА САМ
БОЉИ
МОДЕЛАР
ОД ВАС!

ЗНАЧИ, ИПАК
ЈЕ ОН ПОКУШАО
ДА НАС УБИЈЕ!
АЛИ ЈА НИШТА
НЕ РАЗУМЕМ
ШТА ОН ТО
ТРАБУЊА!

ВИЈАВЕРА КАО ДА ЈЕ
ПРОЧИТАО БОБОВЕ МИСЛИ...

ПОЋИТЕ ЗА
МНОМ... ГА БЕТЕ
РАЗУМЕТИ!
ОБЈАСНИЋУ
ВАМ НЕКЕ
СТВАРИ!

ВИЈАВЕРА И ЊЕГОВ МОМАК
ОДВЕЛИ СУ БОБА И
ПИШОНА У ЈЕДАН ПРОС-
ТРАН ХАНГАР...

УЗЛЕТИШТЕ
ЗА МИНИЈАТУРНЕ
АВИОНЕ!
АУУ!

ВИЈАВЕРА
ЈЕ СЕО ЗА ТЕЛЕ-
КОМАНДНИ
ПУЛТ...

... И БОБ И ПИШОН,
ПОТПУНО ЗБУЊЕНИ
ПРИСУСТВУЈУ ПРА-
ВОМ ВАЗДУХОПЛОВ-
НОМ МИТИНГУ...

ИМАМ УТИСАК КАО ДА
САМ ГУЛИВЕР МОДЕР-
НИХ ВРЕМЕНА!

ИЗНЕ-
НАДА
ЦАРОЉИ-
ЈЕ ЈЕ
НЕСТАЛО
И ТИ-
ШИНУ ЈЕ
РАЗБИО
МУКТИ
ПЛАС
ЊИ-
ХОВОГ
"ДОМА-
КИНА"...

ЈЕДНОГ ДАНА,
ПРЕ ПЕТ ГОДИНА,
УЧЕСТВОВАО САМ У
ИТАЛИЈИ НА МЕЂУ-
НАРОДНОМ ТАКМИ-
ЧЕЊУ МИНИЈА-
ТУРНИХ МОДЕ-
ЛА АВИОНА!

ОДНЕО БИХ
ПРВУ НАГРАДУ
ДА НИЈЕ БИЛО
ДВОЈИЦЕ
ФРАНЦУЗА!
ВАС
ДВОЈИЦЕ!

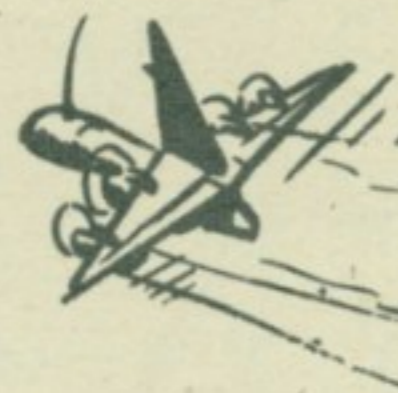
БОБ СЕ
ТЕК ТАДА
ОСЕТИО ТОП
ТАКМИЧЕЊА
НА КОЈЕ СУ
СЕ ОН И ПИ-
ШОН ЈАВИЛИ
ИЗМЕЂУ ДВЕ
АВАНТУРЕ.
МЕЂУТИМ,
ВИЛАВЕРЕ
СЕ НИЈЕ
УОПШТЕ
СЕЉАО
ЈЕР ЈЕ
ТАКМИЧАРА
БИЛО
МНОГО...

ХОЗЕ
ВИЛАВЕРА
ЈЕ ЗАИСТА
БИО
ЛУД.
БИЛА ЈЕ
ТО ЛУДОСТ
КОЈА
СЕ
КРИЈА
ИЗА
МИРНОГ
ЛИЦА И
СТРАСТИ
ЗА
АВИОНСКЕ
МОДЕЛЕ...

НАЈЕДНОМ, ВИТАВЕРА
ЈЕ КРИКНУО...

ЗБОГОМ,
ГОСПОДО!
АМАЗОНА ЋЕ ВАМ
БИТИ ГРОВ! НА-
ДАМ СЕ ДА
ВАМ МРТВИМА
НЕЋЕ
БИТИ
ХЛАДНО!

АЛИ, ЗАХВАЉУЈУЋИ
СПРЕТНОСТИ И ЈАКИМ
МИШИЌИМА, БОБ ЈЕ УС-
ПЕО ДА ОСЛОБОДИ РУКЕ...

ОВО ЈЕ ПРВИ
ПУТ ДА НА ОВАЈ
НАЧИН СУСРЕЌЕМ
НЕПРИЈАТЕЉСКИ
АВИОН!

И ОБОРИМ
ГА НА ЗЕМЉУ
БЕЗ
МИТРАЈЉЕ-
ЗА!

ХОЗЕ ВИТАВЕРА
БРЗО СЕ ПРИБРАО...

ГОНЗАЈЕС!
УПОМОК!
БРЗО!

ТЕК
ШТО ЈЕ
БОБ
ОСЛОБО-
ДИО
ПИШОНА...

ИМАМ УТИСАК
ДА ШОФЕР НЕ
ПРЕЗИРЕ ВАТРЕНО
ОРУЖЈЕ КАО
ЊЕГОВ
ГАЗДА!

ПАК! ПАК!

ПРИЈАТЕЉИ
СУ СЕ ПРЕ-
БАЦИЛИ
ПРЕКО ЗИДА.
КАО ДА ИМ
ЈЕ ПО 15
ГОДИНА...

ТАК!
ТАК!

ОВОГ ПУТА
НЕМА
ОДЛАГАЊА!
ИДЕМО У
ПОЛИЦИЈУ!

АКО
БУДЕ ШТО
ПОМОГЛО!

ЈЕДАН
САТ
КАСНИЈЕ...

МОЛИМ ВАС,
ГОСПОДИНЕ
ИНСПЕКТОРЕ,
ВРШИТЕ СВОЈУ
ДУЖНОСТ!

АЛИ, КАО ШТО
ЈЕ ПИШОН ПРЕДВИ-
ЂАО, ОД СТУБОВА
И МИНИЈАТУРНИХ
АВИОНА НИЈЕ
БИЛО НИ ТРАГА.

ПРИМИТЕ МОЈЕ ИЗВИЊЕЊЕ!

НИШТА, АМИГО, НИШТА! ОВА ГОСПОДА МОРА ДА СУ ИМАЈА ХАСТУЦИНАЦИЈЕ! АДИОС!

МАЈТО КАСНИЈЕ... НИСМО САЊАЛИ, ИНСПЕКТОРЕ!

ВЕРУЈЕМ ВАМ! АЈИ, БЕЗ ДОКАЗА НЕ МОГУ НИШТА ДА ПРЕДУЗЕМ!

ЈА ЗНАМ ДА ЈЕ ВИЈАВЕРА ОПАК И ВЕРУЈТЕ, РАДОВАО БИХ СЕ КАД БИХ У РУКАМА ИМАО ДОКАЗЕ!

НЕКОЛИКО НЕДЕЉА КАСНИЈЕ...

ЕНО ИХ! ХВАТАЈ СРЕДЊУ РЕКЕ!

СИ, СИЊОР!

ПОШТОВАНА ГОСПОДА МАЈАР И ПИШОН ТАЈАНСТВЕНО ЋЕ НЕСТАТИ!

НИКО НЕЋЕ ПОСУМЊАТИ ДА САМ ЈА КРИВ ЗА ЊИХОВ НЕСТАНАК! А АКО И ПОСУМЊА НЕЋЕ МОЋИ ДА ДОКАЖЕ!

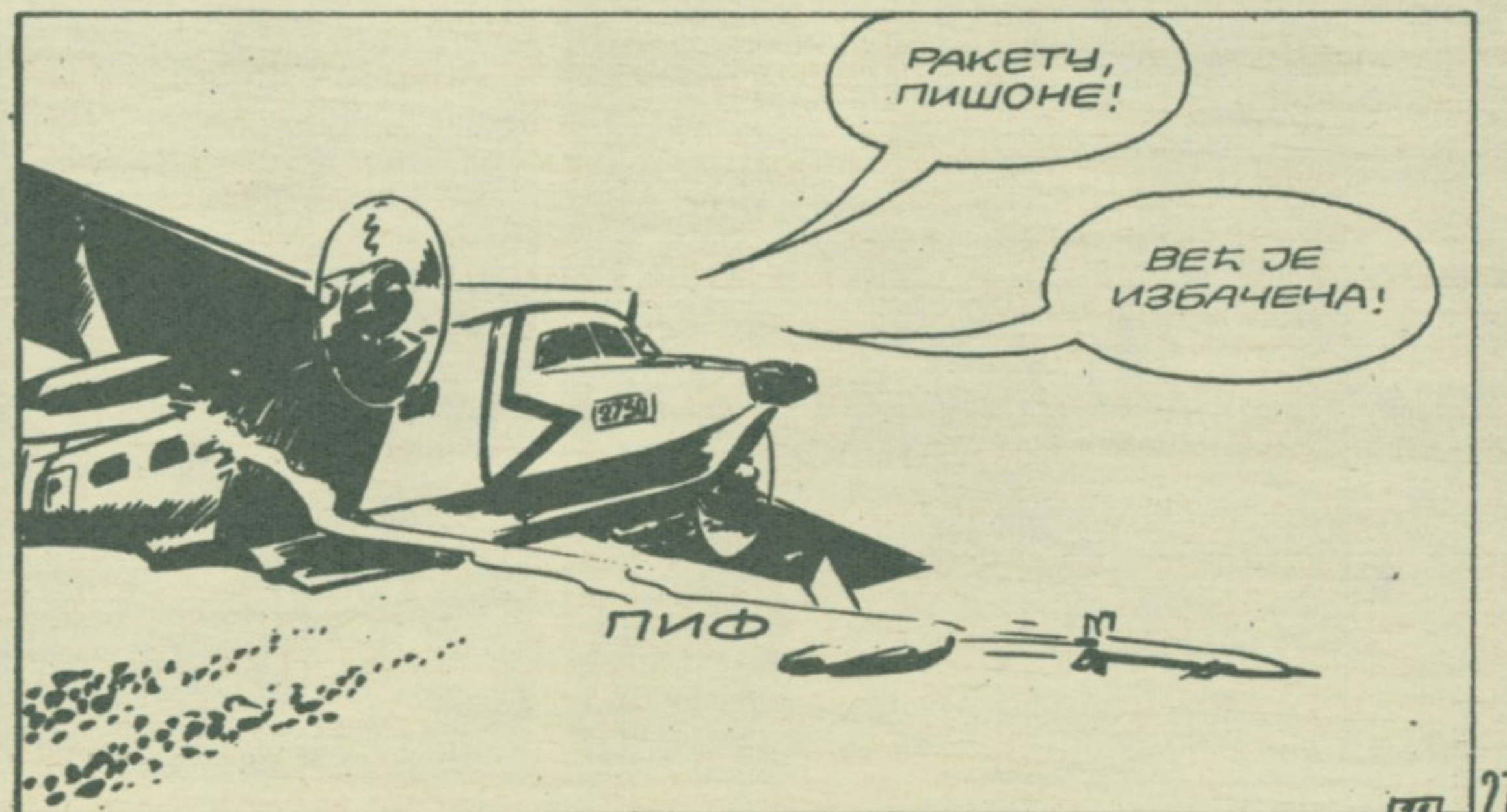
ВИЈАВЕРА ЈЕ ПРИТИСНУО ДУГМЕ...

ОВИМ РАКЕТНИМ ВОЂЕНИМ ПРОЈЕКТИЛИМА НЕЋЕ МОЋИ ДА УМАКНУ!

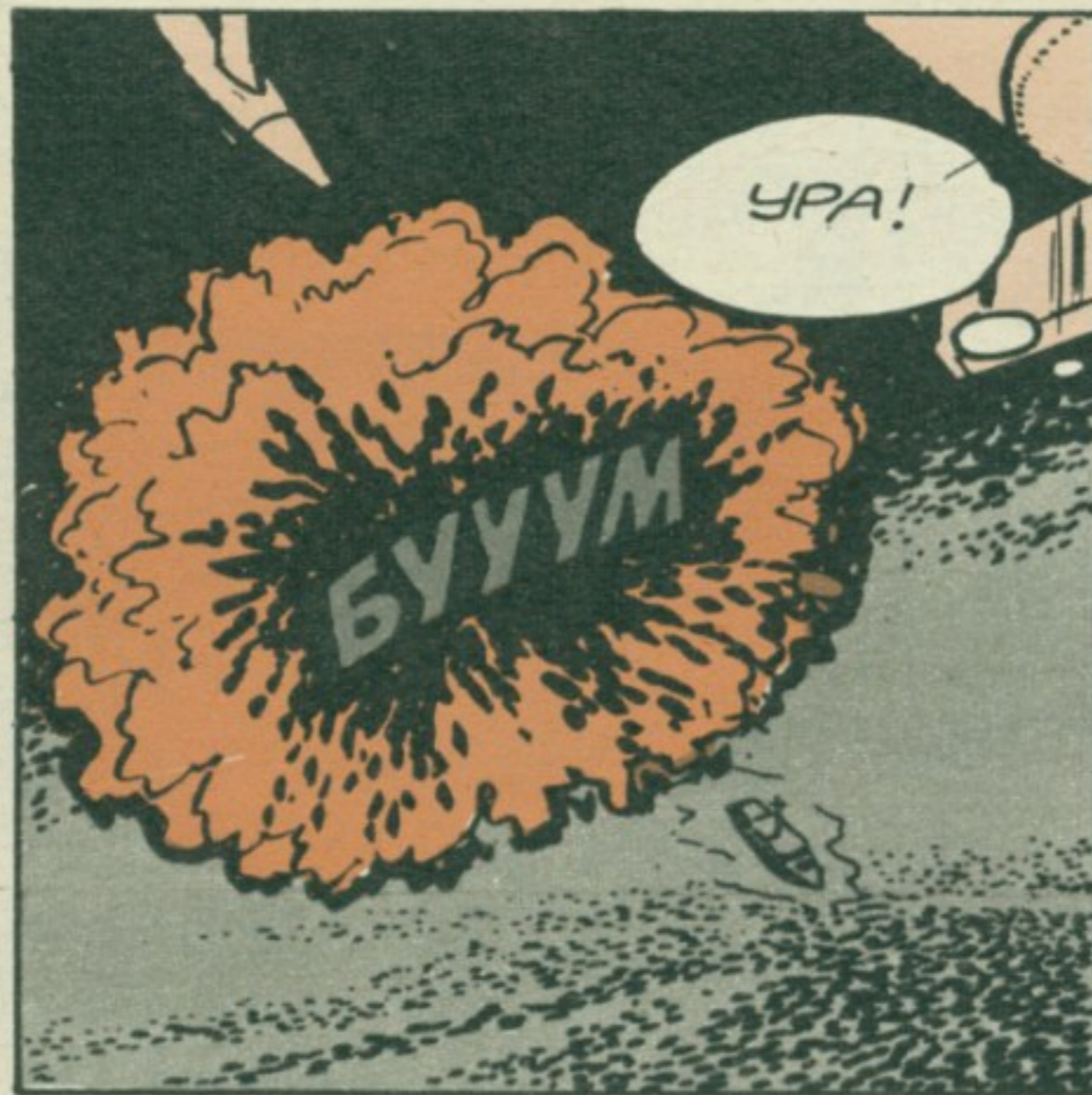

АЈИ, МУШИЦА НИЈЕ УПАЛА У ПАУКОВУ МРЕЖУ! БОБ И ПИШОН ДОШЛИ СУ НА ИСТУ ИДЕЈУ НА КОЈУ И ВИЈАВЕРА...

РАКЕТУ, ПИШОНЕ!

ВЕК ЈЕ ИЗБАЧЕНА!

А БОБ И ПИШОН СВОЈУ...

АЈЛИ ОВОГ ПУТА ПОЛОЖАЈ И АВИОНА И ЧАМЦА БИО ЈЕ ПРОМЕЊЕН И РАКЕТЕ СЕ НИСУ СРЕЈЕ...

ТАРТАРЕН ТАРАСКОНАЦ

Тартарен је симпатична личност јер се у његовом великом телу крије дечија душа. Овде вам приказујемо његове узбудљиве доживљаје у Алпима.

1 Када је на прузи Париз — Лион — Средоземно море у блиставом плаветнилу провансалског неба одјекнуло име Тараскона, на прозорима брзог воза појавиле су се радознале главе: ево Тараскона! Један допадљив и доста чист градић: куле, кровови, мост на Рони. Народ: живахан, брбљив, склон претеривању. А сунце! Тарасконско сунце које прави чудесне варке, фатаморгане пуне дивоте. Алпи у Тараскону?

Ни у сну. Али „Мали Алпи“ — то већ да. Био је то ланац брежуљака од 150 до 200 м, мирисних од мајчине душице, којима је машта становника дала имена као: Страшна планина, Граница света, Дивовски врх... Права је милина недељом ујутру гледати Тарасконце који се у доколеницама, са цепинима и шаторима на леђима упућују на освајање „успона“ толико слављених у месном листу „Форум“ („понори, јазови, грозне гудуре“).

2 Ако Тараскон представља у маломе француски југ, Тартарен представља Тараскон. Он је не само први грађанин града, он је његова душа. Његови подвизи, певачки успеси, чудновате авантуре у лову на лавове у Африци, одакле је донео и ону камилу — последњи примерак у Алжиру — која је угинула касније, остарела и славна и сад јој се костур чува у Градском музеју. Све су то приче из прошлости.

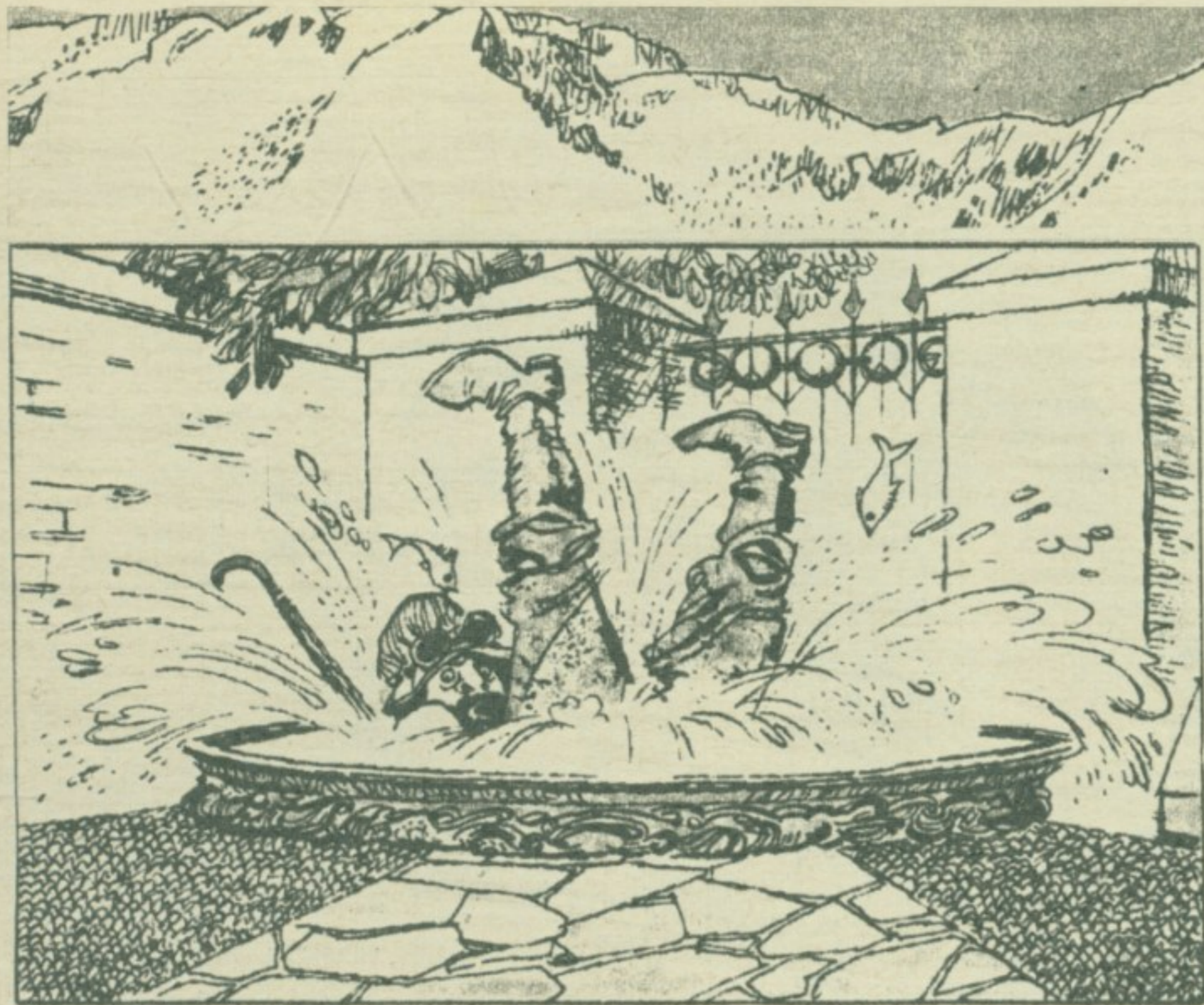
Тартарен се ипак није променио: јаки зуби, добро око упркос његових 50 година и изванредна машта која увеличава ствари снагом телескопа. За њега је бивши заповедник храбри Бравида рекао: „То је шумски зец“. Да додамо: шумски и домаћи уједно јер је Тарасконац мало једно мало друго. Пустолован је, а боји се промаје. Ево га, дакле, у својој радној соби украшеној „трофејима сваке врсте“.

3 Наш славни човек имао је, на жалост, невоља: већ 20 година трговац оружјем Костекалд, с надимком „Петлова нога“, болестан од опаке зависти, покушавао је да га збаци с места председника Клуба алпиниста. О томе су га обавестиле његове верне присталице апотекар Безике, ћутљив, с великим брковима, Екскурбаније и храбри командант Бравида. И нашег јунака обузе гађење на толику људску слабост.

4 Шта да ради? Да да остави на место председника Клуба алпиниста? Да остави родни крај? Напусти своју удобну кућицу, свој врт, да се одрекне свих почasti и председничке наслоњаче Клуба који је лично он основао, да их све остави на цедилу? Нипошто. Наш херој је закључио да је то немогуће. Тартарену мора синути-боља идеја — и ево га како крајње пажљиво посматра географске карте.

5 Тартарену је синило! Костекалдови подвизи ограничавали су се на обичне излете до Малих Алпа. Он ће, међутим, за три месеца колико предстоји до избора, покушати какву величанствену пустоловину: Зашто не би освојио који врх Алпа, Јунгфрау, или Мон Блан? Започеше заморне вежбе. На планини треба савладати провалије: одлично, у врту своје виле прескакао је базен са црвеним рибама. У два наврата морао је да се пресвлачи.

6 Ноћу су га морили снови пуни страве: лавине су се обрушавале на њега уз страшну буку, падао је у пукотине без дна, пунашно тело пробадали су му цепини. Ипак, то му није сметало да се марљиво припрема. Тартарен је крио тајну и од највернијих пријатеља, али не за дуго, јер је сматрао да треба, пре него што крене на овај погибелан пут, да напише тестамент. Није заборавио ни Костекалдеа коме је оставио чувене отровне стреле.

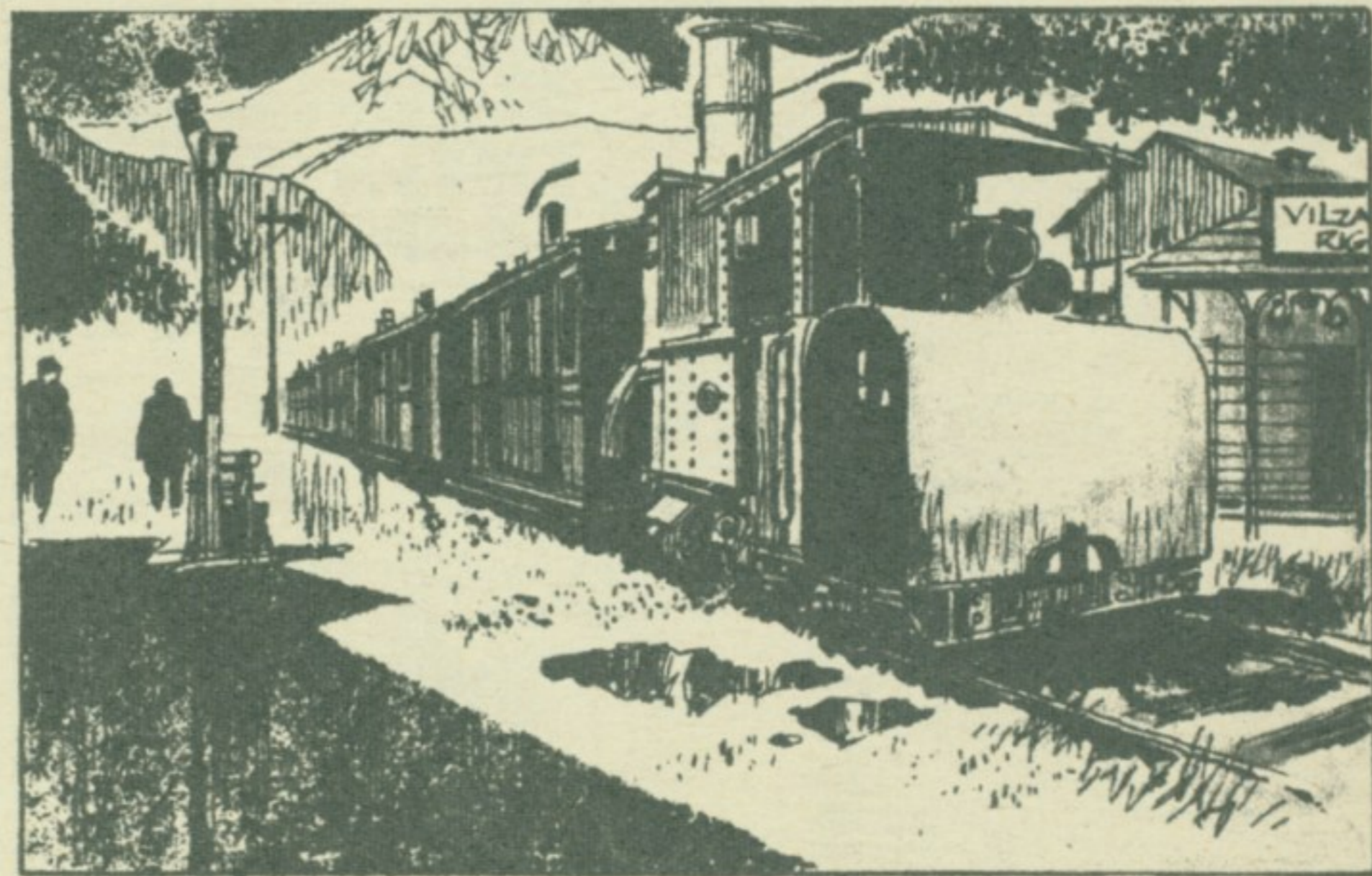
7 Три дана касније, Тартарен је, опростивши се тајно од Безикеа, кренуо на пут према Риги, швајцарском врху који је одабрао због пристојне висине од 1800 метара, а који је око десет пута виши од Страшне планине, највишег врха тарасконских Малих Алпа. Швајцарски купци су пространи, али је Тартарен натоварен планинарском опремом једва ушао у воз. Прозлазећи гњечнио је путницима ножне прсте и ударао их штапом из све снаге.

8 На станицама, у хотелима, или паробродским салонима, свуда је изазивао пажњу и срдите погледе, које никако није могао разумети. Време је било сиво, мрачно, киша је лила. То га је потпуно дотукло. Кишило је и у Базелу. Чак и у Луцерну. Када је Тартарен стигао у Винснау, на обали језера Четири кантона, по небу су се јуриле црне облачине и одасвуд је капало. У свом животу Тартарен није видео толико воде.

9 Ушао је у једну гостионицу, јужначким басом затражио „добрџу собицу“, пресвукао се и наручио белу кафу са бутером и медом, једину добру ствар коју је окусио на путу. Пошто је обрисао браду умазану медом, упитао је гостионичара који је лично на кројача за даме: „Колико времена је потребно да се попнем на Ригу?“ — „Сат, сат и четврт, господине. Морате да пожурите, воз полази за пет минута.“ — „Воз иде до Риге? Ма шта кажете?“

10 Кроз прозор гостионице с оловним стаклима показали су му воз. Управо је полазио. Два велика покривена вагона које је гурала локомотива с великим трбушастим димњаком. Човек као он да се вози у оваквом руглу од старе гвожђурије? Никада! Опасностима и умору супротставиће се сопственом снагом. „Поћимо ми својом ногом“, рече у себи срчани Тарасконац... Храбро напред! А пред очима му се указао воз како се суновраћује у понор...

11 Већ шест часова по грозној бујици пео се Тартарен опремљен големим наочарима, компасом, инструментима. До Риге је иначе потребно три. Стигао је на подручје снегова. Изненада, на срећу, угледа један огроман хотел с 300 прозора. У „Рига Кулму“ укрупњеним гостима изгледао је као утвара. Пошто се сместио, нашао је место у сали где су се налазили руски туристи који су нешто тајанствено разговарали.

12 Суетка му је била једна дивна девојка. „Сасвим сигурно са севера“ — помисли Тартарен. Звала се Соња. Наш добри планинар одмах се заљубио. Био је ту и Соњин брат Борис, неки Болбине, један италијански тенор и неколико Енглеза. Ушао је неки момак, Рус, што је лично на медведа. Звао се Манилов. Тартарен је устао да потражи новине. „Медвед“ га је изазивачки посматрао и наш се херој достојанствено повукао.

13 Тартарен је пролазио из једне сале у другу. „Па овде је као у мртвачници“ — помислио је обузет леденим очајем, кад одједном на улазу одјекнуше весели звуци музике. Била су то три тумарала, путујући свирачи. Наш човек им је потрчао у сусрет. Уштогљени туристи били су запрепашћени. Тројка је засвирала Штраусов валцер. Тартарен дохвати Бечлику живих очију око струка и заигра са њом довикујући осталима:

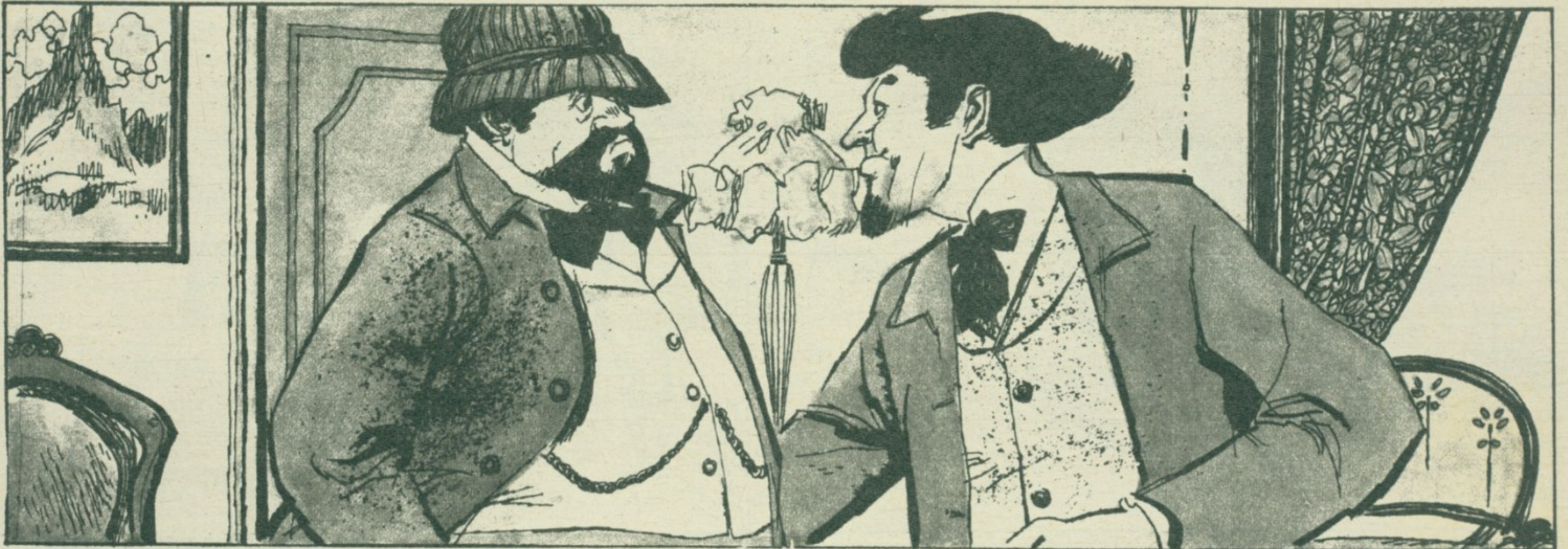
14 „Дедер, заиграјте“. Наједанпут се читав хотел одмрзао. Свуда се играло, у салону, у предворју. Тартарен је запалио све... Уз звуке оркестра и млади и стари дуго су играли као да их ветар носи. „А сад идем у кревет“, рекао је себи наш опрезни планинар јер је био из краја где се свако брзо занесе, а још брже охлади. Стигао је у своју собу смешећи се у браду „Пази, ови гости нису глуповнеми!“ Одједном се тргао.

15 На огледалу је било залепљено непотписано претеће писмо: „Проклети Французу, пази добро да нам се поново не нађеш на путу“. Запрепашћен он га прочита два или три пута не разумевајући ништа. Закључио је да је најпаметније да се прихвати планинарења и одмах крене у Флуелен. Одмах се упутио у хотел са зеленим капцима да нађе неког доброг водича. „Господине“, заустиио је он отварајући собу резервисану за водиче.

16 „Опростите ми ако...“ Није успео да заврши реченицу. Водич, један мршави дугоња га погледа и повика: „Господине Тартарен“. „Гле, Бомпар!“ И збиља, то је био Бомпар, бивши пословођа чувене читаонице Тарасконаца. У Тараскону су га звали „Лажиторба“ јер је био обдарен таквом бујном маштом која га је спречавала да изговори ма и једну истиниту реч. И сад је постао најбољи алпски водич, бар је он тако тврдио.

17 Па ипак, Тартарен се обрадовао земљаку. Поверили су се један другом. „Швајцарска је цела извештачена, почешљана, нацифрана. Горе него у позоришту — водопади осветљени вештачким сунцем, ледници са лажним добро негованим пукотинама, све фалш“ — рекао је лажни водич. „Бомпаре, говоримо отворено. Мислите ли да могу без превелике опасности да се попнем на Јунгфрау?“ „Могу вам то јамчити, дао бих главу... То је шала“.

Тартарен му је испричао о писму које је нашао у соби. „И то је шала, зар не?“ „Нисте ли се с неким свађали, или рекли реч превише?“ „Кад добро размислим, сећам се да сам разбеснео извесног Миланова“. Манилова? — поправио га је Бомпар. „Онда познајете и Соњу?“ „Соња Васиљева, њен брат и другови су изгнаници, завереници, и чак и у изгнанству непријатеље убијају без милости. Мора да вас сматрају за шпијуна“.

18 Не часећи ни часа опрезни Тартарен се дао у бег. Улетео је у дилижансу да би прешао брежуљак Бруниг на путу за Тараскон. „Добар дан господине“ — зацвркутао је један слатки гласић који је он негде већ чуо. Тартарен је погледао и остао запањен престрављен. Пред њим је било ружичасто Соњино лице. А поред ње два стара познаника — италијански тенор и медвед Манилов. Да побегне? Где? Како? Коњи су кренули.

19 Нашег јунака заслепи блесак страха који осветли читав његов жалостан крај у кланцу. Али, Соња му се љупко осмехивала. Ох, те предивне зелене очи... Тартарен је заборавио на страх и поломио се да забави лепу странкињу, чак је и рикао као лав. Манилов и италијански тенор сишли су на следећој станици и упутили се пешке ка шуми. Одједном, чуло се крчкање грана. Манилов се бацио и ухватио за врата кола покретом врло енергичним.

20 Обратио се Соњи на руском, а ова затражи од Тартарена: „Ваш конопац брзо“. „Мој, мој, конопац“ — муцао је Тартарен. „Брзо, брзо. Одмах ћемо вам вратити“. Манилов, мумлајући од задовољства, узео је, попе се на прозор и несташе. „Шта се догађа? О чему се ради?“ Никаквог одговора. Соња му се смешила и Тартарен је, обузет нежним мислима — постао члан ове бунтовне групе! Пратио их је свуда, слао и примао њихове тајне поруке.

21 План да се попне на Јунгфрау одлагао је од данас до сутра. Узалуд су му водичи нудили услуге. Тартарену је било непријатно и он је говорио: „Немојте се трудити... ја ћу вас на време обавестити“. Једног дана, кад је већ почео да тугује за завичајем из Тараскона је стигла делегација: бивши комерсар Бравида, Екскурбаније и помоћник апотекара Пасквалоне. Као да су осетили шкрипац у коме се налазио.

22 Звук тарасконског наречја, свеж као сеоски ваздух, па поглед на плаве наборе заставе Клуба коју је делегација донела, веселост његових компаноња, одједном су ослободили Тартарена љубави и њених замки. Готово је било с тајном организацијом руских избеглица. Најзад је спреман за акцију. Враћа се својим пријатељима, свом задатку, слави. За победу! Право на Јунгфрау! И ево га на страшном врху како предводи весело тарасконско племе. Пукотине, про-

валије, лавине, дубоке мрачне долине. Тартарен је трљао очи да се увери да случајно не збијају шале са њим и сетио се Бомпарових речи: „Горе него у позоришту...“ Онако неспретан падао је и дизао се смешкајући се док су га водичи једва вукли. Помислише да му је вино ударило у главу. Зауоставили су се јер је било потребно да се вежу један за другог како би савладали више опасних прелаза.

23 „Зар је баш неопходно да се вежемо? Па нека буде ако вас то забавља, хајде“, цркавао је од смеха Тартарен. Тако су ишли, кад одједном с десне стране од њих одјекну стравичан прасак. „Лавина“, промуцао је први водич, а Тартарен је, чим је умукла величанствена јека, на опште запрепашћење, весело запевао песму „Жарко сунце Провансе“. Водичи нису никада видели тако храброг планинара. У сваком случају, после разних перипетија планина је побеђена.

24 Били су на врху. Пошто је велика експедиција завршена, делегација и председник Тартарен спремили су се за повратак у Тараскон и то преко Женева. Пре тога су сачекали да мало зарасту опекотине на Тартареновом носу. Кад су стигли у Монтре, одлучили су да посете Шијон и легендарни затвор у коме се патио славни швајцарски родољуб Бонивар који, да будемо искрени, није баш много интересовао нашег јунака.

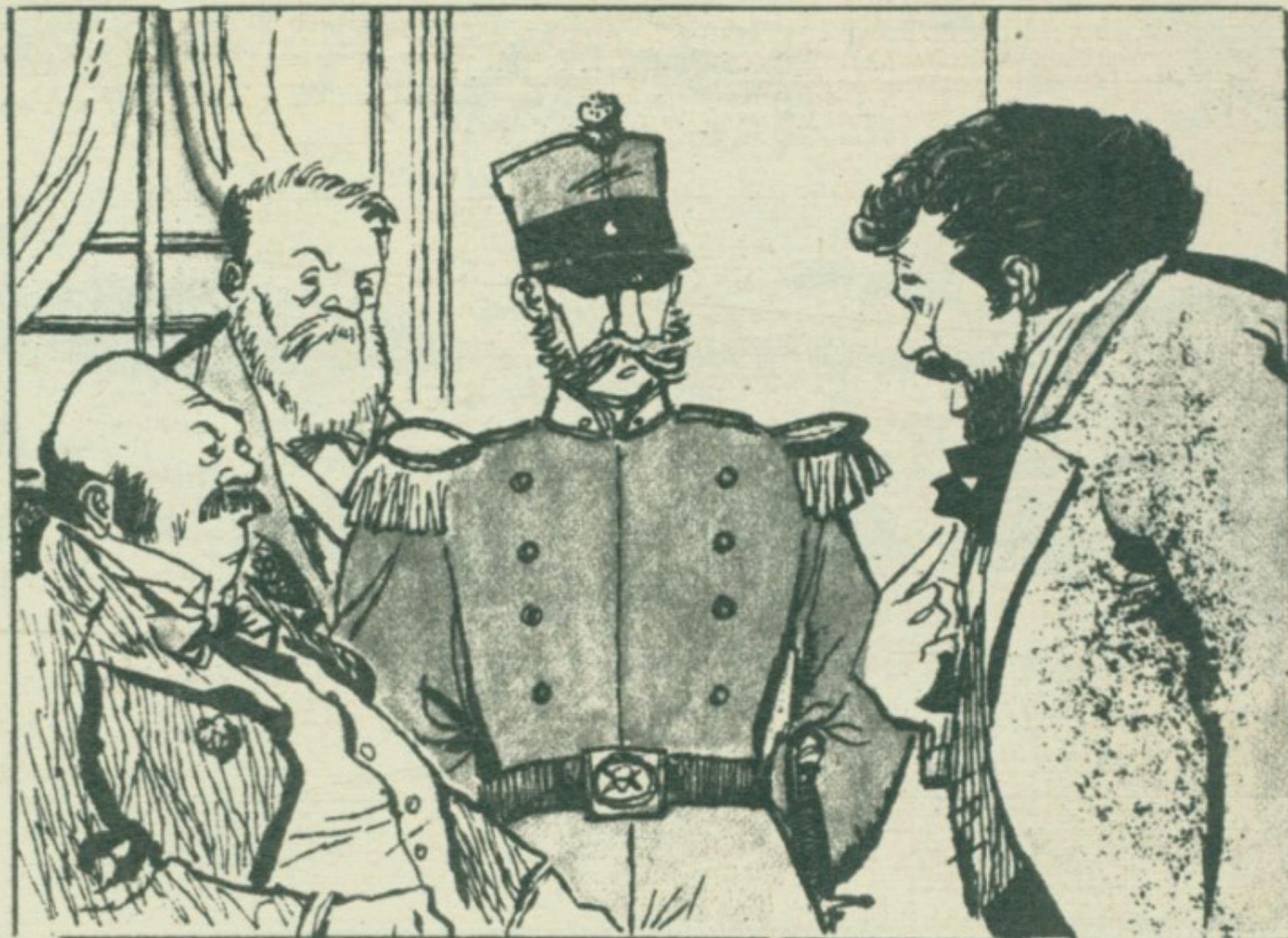
25 Али када су пошли из Интерлакена, сазнао је да је Соња у Монтреу. Изванредна прилика да поново види девојку и можда јој предложи да уједине своје судбине и заједно пођу у Тараскон. Срео ју је у једном кафеу. Коса јој је и сада била од заковрцаног злата, али је изгледала нешто блеђа. Спремала се на пут. Брат јој је умро и она се враћа у Русију. „Одлазите?“ „За један сат враћам се у Петроград, у акцију“.

26 „Још ће се чути о нама“, рекла је и њене лепе очи су засјале... Управила је поглед у Тартаренове очи које су бежале и скривале се. „Ко ме воли, пратиће ме“. Да иде да се бори против деспотства у Русији... ова идеја је уплашила Тартарена. „Хвалисавац“ — презриво је изјавила Соња и удаљила се високо подигнуте главе. Добродушни Тартарен је покрвенео чак и под брадом и обазриво се осврнуо није ли ко чуо разговор.

27 Враћао се својим пријатељима који су га чекали у хотелу и уз пут махао главом подвлачећи речи које Соња није хтела да чује. Ходао је полако улицама, кад један глас иза његових леђа узвикну: „Ево га! И овога смо нашли!“ Стражари су га опколили, ставили му лисице и убацили у кола. Изгледало је као да су ухватили важну личност. Тартарен је покушао да објасни: „Мора да је нека тешка забуна по среди“.

28 Стражари нису реаговали. Одвели су га у полицију где је срео комплетно тарасконско друштво. Били су бледи, измучени, сметени као после борбе. Шеф полиције га је питао: „Ви се зовете Манилов, зар не? Руски поданик, паликућа из Петрограда, избеглица и убица у Швајцарској.“ „Ја? Не, господине“, запрепашћено ће Тартарен. „Бескорисно је да лажете. Одмах ћемо открити истину. Једно уже терети вас прејак“.

29 Тада су увели италијанског тенора, нашег старог позаника, који је онога дана ишчезао заједно са медведом Маниловом. Чему ли је служило уже које је онако неопрезно дао Манилову: да покуша да убије тенора, шпијуна и прогонитеља завереника... Али тенор, кога су с конопца у последњем тренутку спасле дрвосече, изјавио је угледавши Тартарена: „Па није он, грешка је“. Тако су наши Тарасконци пуштени на слободу.

30 Падала је киша. Раскомоћени у дугачком швајцарском железничком вагону наши планинари још су били пуни страве због боравка у тамници. Тартарен се први прибрао. Узео је јужњачке новине „Форум“ и читао извештај о свом подухвату. Одједном је велики планинар скочио са седишта и викнуо тако да се заорило до краја вагона. Путници помислише да је судар возова. „Чујте шта ми спрема онај разбојник вице председањик Клуба Костекалд!“

31 „Полази да се попне на Мон Блан да би надмашио мене! Хуља! Хоће да умањи значај мог Јунгфрау... Али ја ћу му показати, попећу се на Мон Блан пре њега. Здипићу му пред носом ту његову планину“. Цео воз је одјекивао од вике нашег хероја. Хоћете ли и ви са мном, децо моја!“ Другови су јасно ћутали. У хотелу, у Шамонију, Тартарен и његови пријатељи поново су срели Бомпара. Тартарен је пресрећан загрлио лажног водича.

32 „Јесте ли слободни? Сутра се пењемо на Мон Блан заједно!“ Ох, сутра на Мон Блан, питао је Бомпар без и најмањег одушевљења у гласу. „Да покажају ја Костекалду. Идете ли са мном?“ „Да, хм... ако време буде лепо... успон није баш лак у ово време“. „Али, Бомпар, за кога ме сматрате“ — гуњћао је наш херој набирајући своје очице пуне смеха на Бомпара. — „Већаћемо се и без вас се не враћам. Триста му громава!“

33 Kada se našao na ledniku, Bompar se gđno uplašio. Niје било тешко погодити да се лажов први пут пење на планину. Већ при првом кораку он се изврну на леђа, а други пут напред на руке и колена, а онда је пошао четвороношке. Водичи су покушали да га дигну. „Не, хвала, говорио је, видите да то чиним намерно? Пењем се на амерички начин, као на Чимборазо. Тако сам се на Андским Кордиљерима попео на неку планину високу 10.000 м!“

34 Kad су застали да се одморе, пришао је Тартарену и описао му у мрачним бојама све опасности које га очекују. „Нећете ваљда ићи даље у ту смешну експедицију?“ „А оно да је све вештачко како сте ми говорили?“ — питао је Тартарен. „Зар и Мон Блан није уређен и почешљан као остали?“ „Уређен“? зачудио се Bomпар, који је заборавио своју причу. Тартарен га је подсетио. „Али, то је била шала“ одговорио је лажов. Наш јунак затвори очи од страха.

35 Али ако је победио Јунгфрау, зашто би га зауставио Мон Блан? Сви су се повезали конопцем. Један Швеђанин, баш изнад Тартарена, зауставио се показујући провалију испод њих: „Какав скок, треба се само пустити доле!“ Изгледа, доста му је живота. „Пази, несрећниче“, викао је Тартарен блед од страха. Али кад је видео да ове речи не помажу, предложио му је да се баца са самог врха Мон Блана што је Швеђанин прихватио.

36 Наставили су да се пењу. Али, чекала их је лоша вест — врх Мон Блана пушио је луду, а то је значило да горе бесни снежна мећава. Bomпар и Тартарен су одлучили да се врате, али луди Швеђанин је хтео да се попне по сваку цену. Водичима је добио „кукавице“! на шта су они као суманути сунули према врху да спасавају част. Наша два Тарасконца су остала сама и упутила се ка долини. „Ко ће знати да нисмо били до врха“ — закључио је Bomпар.

37 Јак ветар се претворио у олују и наша два планинара су потражила спас у једној пећини. „Упомоћ!“ — викао је Bomпар. „На оружје“ — трубио је Тартарен и замало није изазвао обрушавање лавине. Bomпар га је споменуо. Тартарен кајући се рече: „Опростите ми, Bomпар, увредио сам вас, сматрао сам вас лажовом. Нисам смео. У току свог живота и сам сам више лагао него што сам говорио истину. Пре свега никад нисам убијао лавове у Алжиру“.

38 „Није важно. То су маленкости“, цвкотао је Bomпар. „Не чудите се томе! Драги Тартарене, у Тараскону смо лагали због бујне маште и јужњачког сунца“. Одједном, ветар је стао. Они су одмах кренули. Нису ни приметили да се пењу навише. „Само једно вас молим, не остављајте ме Bomпаре“. „Ни ви мене“. А ево их сада наједном раздвојени једним стеновитим врхом — један са једне а други са друге стране.

39 Заћутали су од страха, од погрешног корака, од клизања. Одједном, Бомпар је чуо Тартаренов крик а Тартарен Бомпаров: „Куку мени!“ „Јао!“ У истом тренутку уже се затегло. Један јак и неочекиван грзај. Бомпар је покушао да се одупре да би пријатеља извукао из понора, али је вероватно уже било старо јер се прекинуло. После тога настала је грозна тишина. Касније су нашли само једно парче ужета пресечено с обе стране.

Рекло би се да је сечено ножем. А Тартарен? Његов компано Бомпар стигао је исте ноћи у гостионицу мокар, блатњав и ништа осим ове реченице испрекидан сузама није изустео: „Тартарен... изгубљен... пукао конопац“. Сигурни да је несрећни председник Клуба алпиниста — после осам дана узалудних трагања водича — изгубљен без наде, тарасконски делегати, јадикујући, упутили су се у родни град.

40 Али вратимо се на Мон Блан, тачно у онај страشان тренутак који је, мили боже, тако тешко описати: Два пријатеља су ту, један са једне а други са друге стране врха ледника. Ево шта се догодило. Тартарен није пао у амбис (који није ни постојао) него се уже заглавило у пукотину ледника и када је наш херој осетио трзаје Бомпара, поверовао је да се његов пријатељ стрмоглавио и да га сад вуче

41 Тако су обојица у тренутку тешке зебње и страха заборавили свечану заклетву „Нећемо се оставити“... И истим покретом пресекли уже, Бомпар ножем, Тартарен ударивши цепином. Уверени да су учинили злочин, сваки је побегао у супротном правцу... У Тараскону је целокупно становништво нарицало за својим јунаком који је заглавио на Мон Блану. После вечаности у цркви у покој душе сви су се скупили у клубу — Бомпар је китњасто причао о трагедији.

42 „Господо, преко двадесет пута сам узалуд претражио позор да бих нашао тело нашег великог председника Тартарена“... Прекинула га је шкрипа врата. Тартарен, блед као крпа, јер је веровао да то сахрањују Бомпара, стајао је тамо. „Еј, Бомпар!“ „Еј, Тартарен!“ Али, Тарасконци се не збуњују тако лако: „Обичан неспоразум, ништа нарочито“, мудровао је Тартарен: „Обишао сам Мон Блан са обе стране“ објашњавао је сав вјажан.

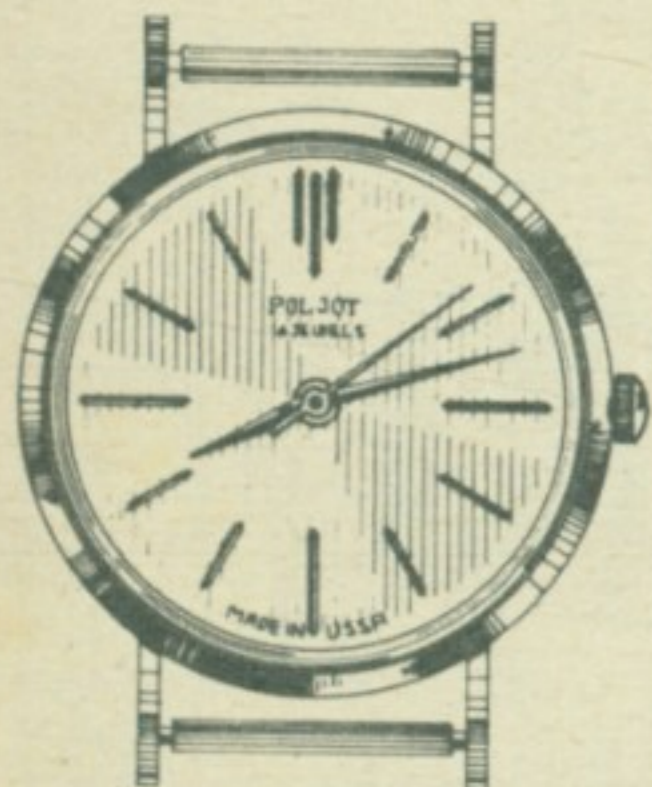
43 „Тако су мислили да сам изгубљен“ — говорио је наслоњен на раме човека за кога је мислио да га је убио. Наравно, није се задржавао на појединостима, уосталом како се спасао — то зна само Мон Блан. А и да је хтео да прича, одушевљење пријатеља му то не би ни допустило. Костекалд, жут од зависти што је свргнут, покуњено се дигао из наслоњаче и уступио место Тартарену, који је још увек председник Клуба алпиниста у Тараскону.

КРАЈ

ОДАБЕРИТЕ САТ

ПАЖЊА!
САТОВИ СУ ОВДЕ ЈЕВТИ-
НИЈИ НЕГО У ТРГОВИНИ!

И УЧЕСТВУЈТЕ У ВЕЛИКОЈ НАГРАДНОЈ ИГРИ

КУПИ САТ ПО НИЖОЈ ЦЕНИ ЗА ГОТОВО!

1. Изрежи са ове стране САТ који купујеш и залепи га на наруџбеницу (види десно доле).
2. Читко попуњену наруџбеницу залепи на дописницу и пошаљи на адресу: „РАПИД“ Београд, Поштански фах 710.
3. Целу суму за сат платићеш поштару када ти га донесе (поузећеш).

КУПИ САТ ПО НИЖОЈ ЦЕНИ НА ОТПЛАТУ ПРЕКО ШКОЛЕ!

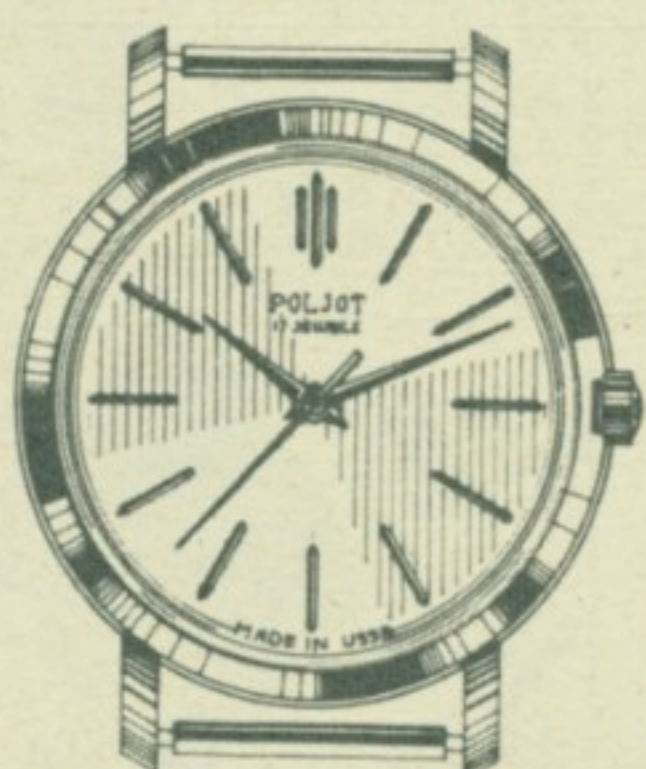
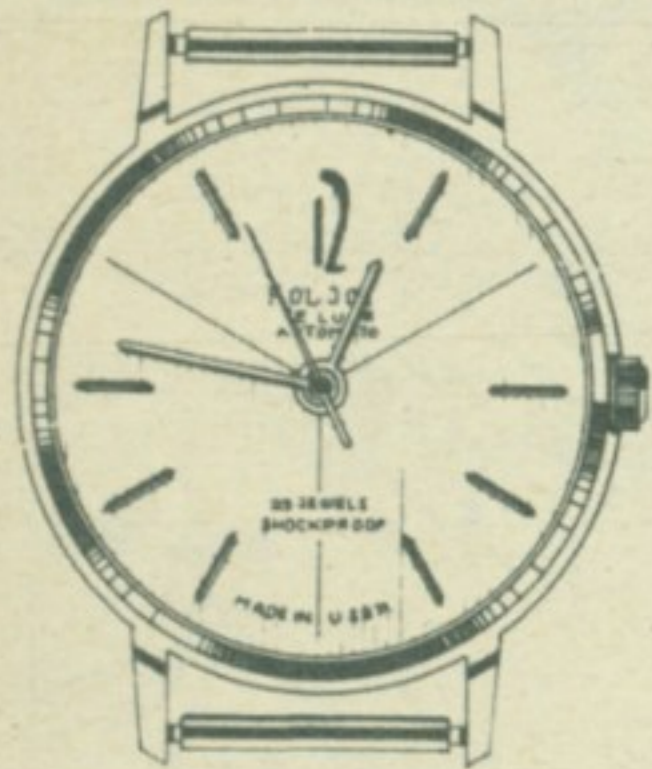
1. Саставите у разреду или школи списак ђака који желе да купе сат у три месечне рате. Списак треба овако саставити:
а) РЕДНИ БРОЈ, б) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ УЧЕНИКА И РАЗРЕД, в) поред имена и презимена упиши НАЗИВ САТА који купујеш и БРОЈ САТА под којим је уписан на овој страни ЗАБАВНИКА. (Пример: 1. Марко Марковић, VIII разред, Пољот 4.)

2. Овако састављен списак оверава се школским печатом и потписује га овлашћено лице из школе (наставник, секретар, управитељ итд.). Стави на списак адресу школе на коју треба послати сатове.
3. Списак стави у коверат и пошаљи на адресу: „РАПИД“, Београд, Поштански фах 710.

НАГРАДА САСТАВЉАЧУ СПИСКА ЗА КУПОВИНУ САТА НА ОТПЛАТУ ПРЕКО ШКОЛЕ!

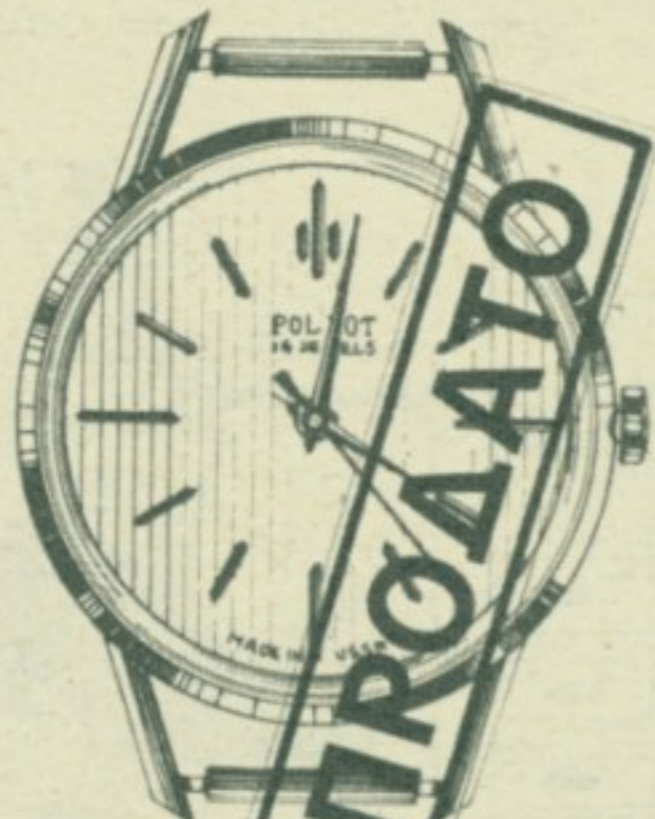
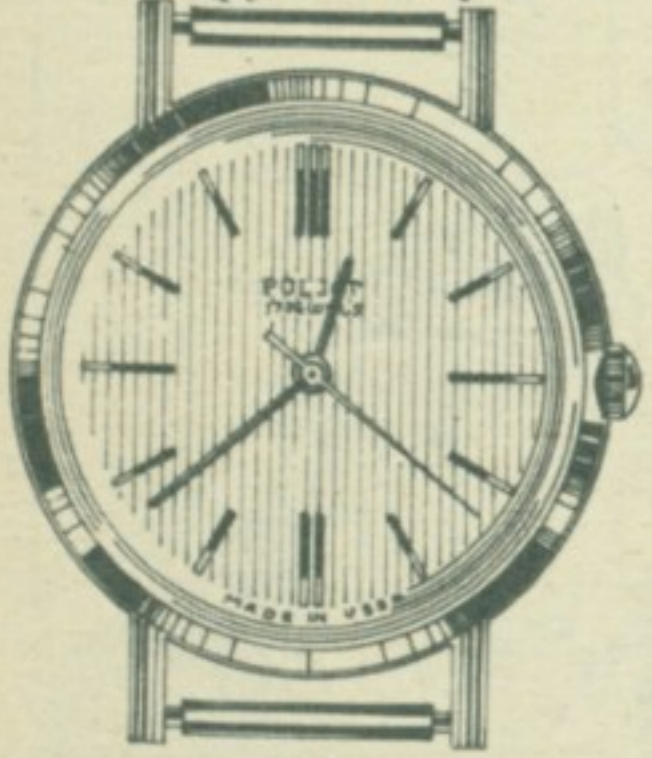
1. Састављачу списка за куповину сата на отплату преко школе припада награда за сваки наручени сат: 5% ОД ЦЕНЕ УПИСАНЕ ИСПОД САТА.
2. Списак за куповину сата на отплату преко школе могу састављати: а) БАЧКЕ ЗАДРУГЕ, б) НАСТАВНИЦИ и в) СЕКРЕТАРИ ШКОЛА.

1. **ПОЉОТ** — позлаћен мушки ручни сат са централном секундаром и 16 рубина. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД. 165. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 99, друга 33 и трећа 33.

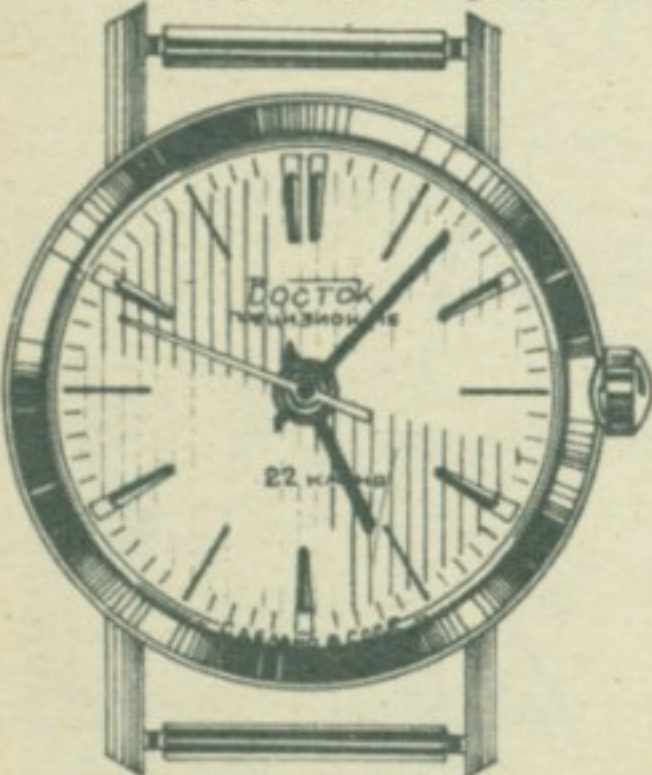
2. **ПОЉОТ АУТОМАТИК** — позлаћен мушки ручни сат са 29 рубина. Најтачнији сат међу аутоматима на свету. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД 475. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 285, друга 95 и трећа 95.

3. **ПОЉОТ** — позлаћен мушки ручни сат са 17 рубина. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД. 180. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 108, друга 36 и трећа 36.

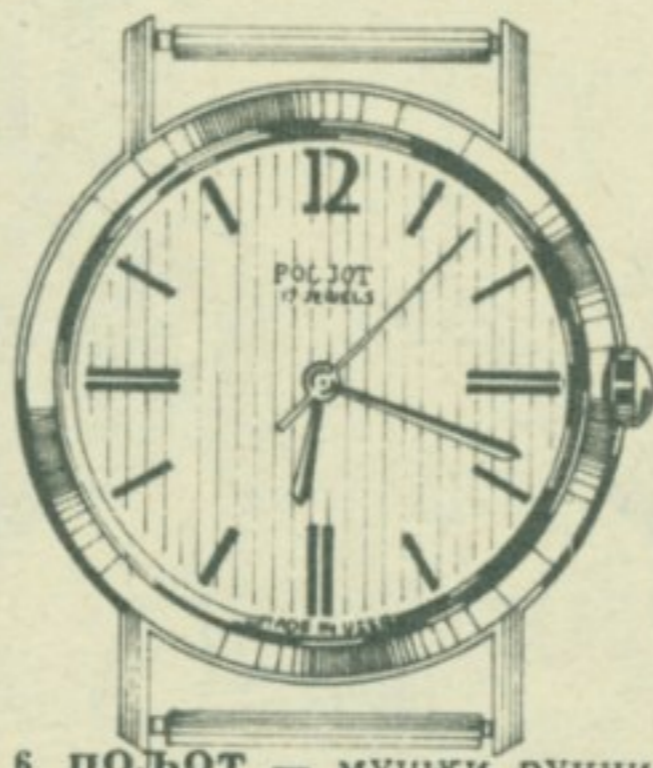
4. **ПОЉОТ** — хромирани мушки ручни сат са 17 рубина. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД 165. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 99, друга 33 и трећа 33.

5. **ПОЉОТ** — хромирани мушки ручни сат са централном секундаром и 17 рубина. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД 155. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 93, друга 31 и трећа 31.

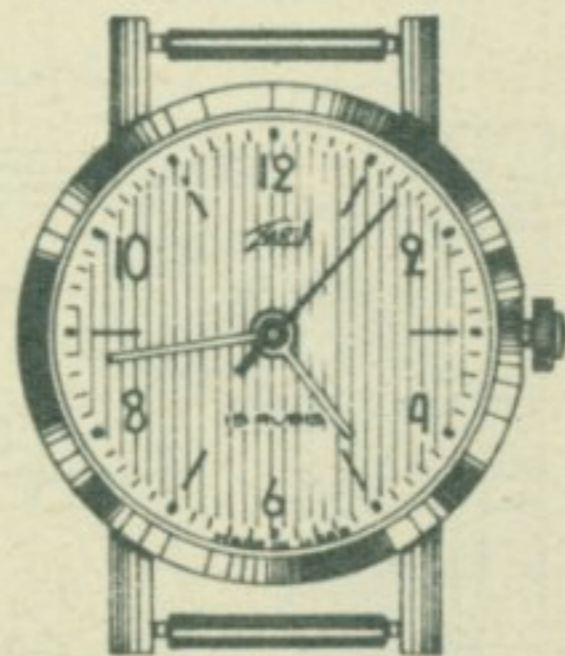

7. **ВОСТОК** — позлаћен мушки ручни сат са 22 рубина. Испитиван у климатским условима АФРИКЕ и СЕВЕРНОГ ПОЛА о чему поседује СЕРТИФИКАТ. ЗА ГОТОВО НД 325. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 195, друга 65 и трећа 65.

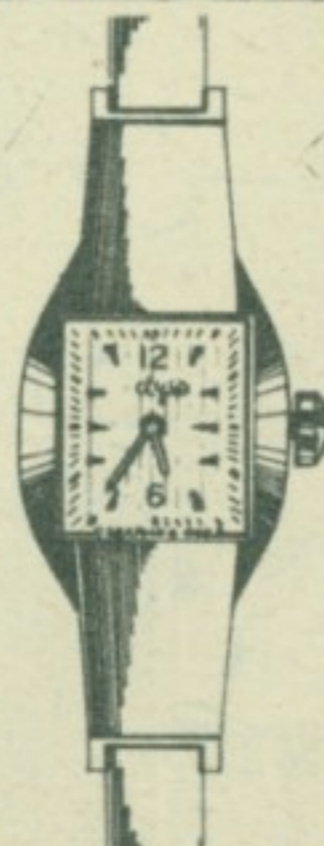
8. **ЗАРЈА** — хромиран женски ручни сат са централном секундаром и 17 рубина. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД 153. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 93, друга 31 и трећа 31.

6. **ПОЉОТ** — мушки ручни сат од специјалног челика, масиван и издржљив са 17 рубина. ЗА ГОТОВО НД 180. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 108, друга 36 и трећа 36.

9. **ЗАРЈА** — хромиран мушки ручни сат са 15 рубина. ЗА ГОТОВО НД 120. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 72, друга 24 и трећа 24.

10. **ЛУЧ** — позлаћен женски ручни сат са наруквицом. ЗА ГОТОВО НД 210. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 126, друга 42 и трећа 42.

РЕШЕЊЕ НАГРАДНОГ КОНКУРСА

1. Сви купци ових сатова учествују с наруџбеницама из »Забавника« у извлачењу на срећу 10 награда.
2. Награде су следеће:
— 5 купаца сатова боравиће бесплатно (у време зимског школског распуста) 10 дана на Златибору
— 5 купаца сатова боравиће у исто време бесплатно на Златару
3. Имена добитника биће објављена у »Забавнику«

Учествујте у извлачењу награда шаљући наруџбенице из Забавника. Последња наруџбеница ове наградне игре се објављује 25. XII 1970.

**ИЗРЕЖИ,
И ОВДЕ ЗА
ЛЕПИ САТ
КОЈИ НАРУ-
ЧУЈЕШ!**

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем

Назив и број сата _____

Име и презиме наручиоца _____

Адреса _____

(место, улица и број, задња пошта)

САТ ЋУ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАДА МИ ГА ДОНЕСЕ (поузећеш)

НАКНИТЕ КРИВЦА СА

ЗИПОМ НОЛАНОМ

МАЛО КАСНИЈЕ ВЕК СУ БИЛИ
У ВАЗДУХУ...

АХ... ОВО
ЈЕ
ПРАВИ
ЖИВОТ...
ЗА
МЕНЕ!

ТИ СИ НЕКАД
БИО ДОБАР
ПИЛОТ, ЗИПЕ!
ПРЕУЗМИ
АВИОН... ИМА
ДУПЛЕ
КОМАНДЕ!

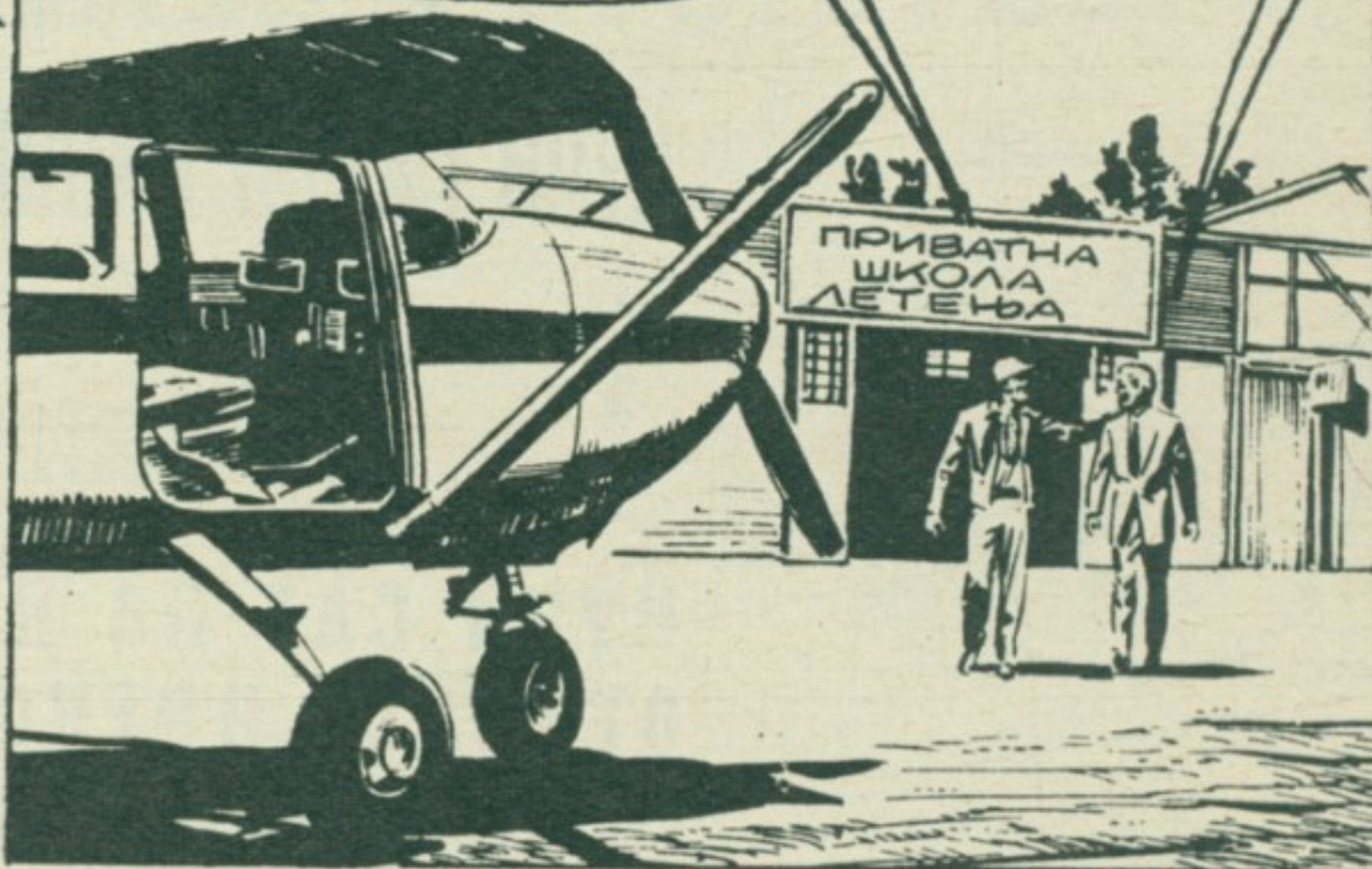
ЗИП НИЈЕ МОГАО ДА
ОДОЛИ...

ХММ... КАКО ЈЕ
ЊИМЕ ЛАКО
УПРАВЉАТИ...
ЧАК И МЕНИ
КОЈИ ДУГО
НИСАМ ПИЛО-
ТИРАО!

ЗИП НОЛАН ЈЕ ИСКОРИСТИО СЛОБОДНО
ПОПОДНЕ ДА ПОСЕТИ СТАРОГ ПРИЈАТЕ-
ЉА - УЧИТЕЉА ЛЕТЕЊА ЏИМИЈА
АДАМСА...

ДОБРО ШТО СИ ДОШАО!
БАШ НАМЕРАВАМ
ДА ИСПРОБАМ
ЈЕДАН АПАРАТ! ХАЈДЕ
СА МНОМ!

СПАСНО!

ЗИПОВО САМОПОУЗДАЊЕ ЈЕ ПО-
РАСЛО И ОН СЕ УСУДИО ДА ИЗВЕ-
ДЕ ЛУПИНГ...

ЗИПЕ,
БЕВОЛСКИ
СИ СМЕО!
ДА НЕ
СЛОМИМО
ВРАТОВЕ!

НЕ
БРИНИ!
СТАРА
ВЕШТИНА
СЕ НЕ
ЗАБОРАВЉА!

ЏИМИ ЈЕ НАЈЗАД ПРЕУЗЕО КОМАН-
ДЕ И СПУСТИО АВИОН...

ХВАЛА,
ЏИМИ!
ЗАИСТА
САМ
УЖИВАО!

АКО ИКАД НА-
ПУСТИШ ПОЛИЦИЈУ,
ДОБИ... ЈАБУ ТЕ
ЗАПОСЛИТИ!

ЗИПОВО ДОБРО РАСПОЛО-
ЖЕЊЕ БРЗО ЈЕ ПРОШЛО КАД
СЕ ЈАВИО НА ДУЖНОСТ...

НЕКО ЈЕ ПРО-
ВАЛИО У АТОМСКИ
ЦЕНТАР И
ОДНЕО РАДИЈУМ!

ЈАСНО МИ ЈЕ,
КАПЕТАНЕ!
А ШТА ВАМ
ЈЕ ТО НА
СТОЛУ?

ГАЈПЕРОВ БРО-
ЈАЧ! СИГУРНИ
СМО ДА БЕ КРА-
ДЛИВАЦ ПО-
КУШАТИ ДА
ПОВЕГНЕ ПРЕ-
КО ПРАНИЦЕ!
БЛОКИРАКЕМО
СВЕ...

А ГАЈПЕРОВ
БРОЈАЧ
ТРЕБА ДА
ОТКРИЈЕ
РАДИЈУМ...
АКО НЕКО
ПОКУША
ДА СЕ
ПРОВУЧЕ!

ЗИП ЈЕ ОТИШАО НА АЕРОДРОМ...

РЕЧЕНО МИ ЈЕ
ДА СЕ
ОВДЕ
ЈАВИМ!

СВЕ ЈЕ БЛОКИРАНО!
ВИ СЕ ПОМЕШАЈТЕ
СА ПУТНИЦИМА
КОЈИ ИЗЛАЗЕ
НА УЗЛЕТИ-
ШТЕ...

ПОСЛЕ ДВА ЧАСА ЗИПУ
СЕ ЈЕДАН ПУТНИК УЧИ-
НИО СУМЊИВ...

ГАЈПЕРОВ
БРОЈАЧ
КУЦА...
ХЕЈ, ВИ...
СТАНИТЕ!

ШТА? ЈЕСТЕ
ЛИ ЛУДИ?
ЖУРИМ НА
АВИОН!

ЗИП ЈЕ БРЗО УВИДЕО СВОЈУ
ПРЕШКУ...

КАО
ПРЕДСЕДНИК
ОПШТИНЕ НЕБУ
ВАМ ЗАБОРАВИТИ
ОВУ УВРЕ-
ДУ!

ПОЖУРИТЕ!
МОЖДА
БЕТЕ
УХВАТИТИ
АВИОН!

КАКО САМ
МОГАО ДА
ЗНАМ ДА ГАЈ-
ПЕРОВ БРОЈАЧ
РЕАГУЈЕ И НА
ЧАСОВНИК СА
СВЕТЛЕКИМ
БРОЈЧАНИКОМ!

САТ КАСНИЈЕ...

ОВО ЈЕ ГЛУПО! КРАДЛИВАЦ НЕКЕ НИ ПОКУШАТИ ДА ПОБЕГНЕ С ДОБРО ЧУВАНОГ АЕРОДРОМА!

ЗИП ЈЕ СИНУЛА ИДЕЈА...

АКО САМ ПОПРЕШИО, КАПЕТАН БРИНКЕР ЋЕ МЕ ОДРАТИ!

КАД ЈЕ СТИГАО НА МАЛИ ПРИВАТНИ АЕРОДРОМ СВОГ ПРИЈАТЕЉА...

ЗДРАВО, ВИМИ! ХВАЛА ЈОШ ЈЕДНОМ ШТО СИ МЕ ПУСТИО ДА ПИЛОТИРАМ...

НЕМАМ ВРЕМЕНА ЗА РАЗГОВОР! МОРАМ ДА ПОПРАВИМ ОВАЈ АВИОН!

ЗИП ЈЕ НЕШТО ПРИМЕТИО И НАМРШТИО СЕ...

ИЗГЛЕДА ДА САМ ДОШАО У ПРАВИ ЧАС! ВИМИ ЛАЖЕ! ЗА ТО МОЖЕ ДА ПОСТОЈИ САМО ЈЕДАН РАЗЛОГ: У ОПАСНОСТИ ЈЕ!

А ЈЕСТЕ ЛИ ВИ ПРИМЕТИЛИ?

ЗИП СЕ СА ОСМЕХОМ УПУТИО СВОМ ПРИЈАТЕЉУ А ОНДА...

ХЕЈ! ШТА... АХ!

ОПРОСТИ ДРУЖЕ! НЕМАМ ДРУГОГ ИЗБОРА!

У ИДУКЕМ ТРЕНУТКУ...

РУКЕ УВИС, ПАЈКАНЕ!

ТО САМ И МИ СЛИО!

НЕ ВРЕДИ ВАМ НИШТА! ПИЛОТ НИЈЕ У СТАЉУ ДА ЛЕТИ!

МУДРО СМИШЉЕНО АЛИ НЕ ПАЛИ! ЧУО САМ КАД СИ РЕК'О ДА УМЕШ ДА ПИЛОТИРАШ! ТИ БЕШ МИ БИТИ ПИЛОТ!

ХМ... ОВО НИСАМ ПРЕДВИДЕО!

ЗИП ЈЕ МОРАО ДА СЕ ПОКОРИ...

УЗМИ КУРС НА СЕВЕР! СПУСТИ КЕШ СЕ НА ЈЕДАН ПРИВАТАН АЕРОДРОМ У БУДАЛУ!

ТРЕБА НЕШТО ДА ПРЕДУЗЕМ... И ТО БРЗО!

ИЗНЕНАДА, ЗИП ЈЕ ПОВУКАО КОНТРОЛНУ ПАЛИЦУ...

ХЕЈ... ПРЕСТАНИ ПУЦАЊУ!

МОЖЕШ... АКО УМЕШ ДА ПИЛОТИРАШ!

НЕ... НЕ! ПРЕСТАНИ... КАЖЕМ ТИ!

ДА ВИДИМО САД КАКО ПОДНОСИШ ЛУПИНГЕ!

И... ДААХ! ДОБИО СИ ИГРУ! СПУСТИ МЕ НА ЗЕМЉУ!

ТАКО ТЕ ВОЛИМ!

ЗИП ЈЕ СРЕЉНО СЛЕТЕО...

ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА ВИДИМ РЕАКЦИЈУ КАД ПОСТАВИМ ОВУ ТОРБУ ПОРЕД ГАЗПЕРОВОГ БРОЈАЦА НА КАПЕТАНОВОМ СТОЛУ!

ОХ! МУКА МИ ЈЕ!

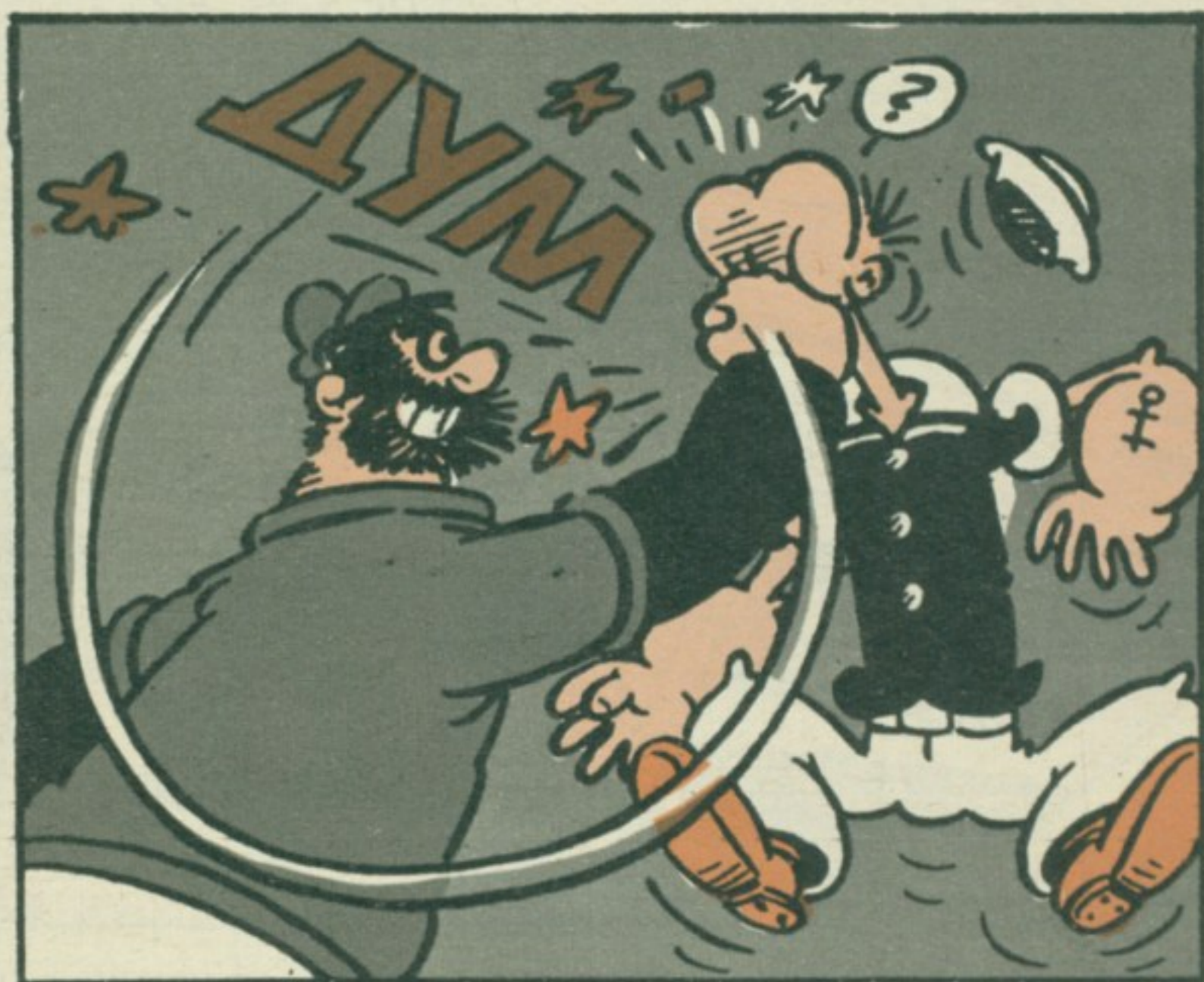

МАЛО КАСНИЈЕ...

СХВАТИО САМ ДА НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ КАД САМ ВИДЕО ДА ОПРАВЉАШ АВИОН А ПОД ТОЧКОВЕ НИСИ СТАВИО ПОДМЕТАКЕ. НИЈЕ ЈЕДАН ИСКУСАН АЕРОМЕХАНИЧАР НЕ БИ УЧИНИО ТАКАВ ПРОПУСТ! ТАЧНО?

ТАЧНО, ЗИПЕ!

КРАЈ

НУЛА X • ТАЈАНСТВЕНО ОКО

ПРВЕБИ ЛИСТ У РУЦИ, ПОЛ
ЈЕ СТИГАО ДО МОДУЛА...

КАД СЕ НАШАО У
ОРБИТИ
ПОЛ ЈЕ МАЛО
ОДАХНУО...

УСПЕО
САМ...САД ЈОШ
САМО ДА
УЗЛЕТИМ!

БАР ЈЕ
ОВАЈ ЛИСТ
МРТАВ...МОЖИ БУ
ДА ГА ПОТАНКО
ИСПИТАМ...
ПОМОКУ
МИКРОСКО-
ПА!

УЛТРА 10-УВЕЛИЧАВАЊЕ
И ПОД МИКРОСКОПОМ
СУ СЕ ПОЈАВИЛЕ...

ВЕНЕ!
ЗНАЧИ...ИМАМ
ОДГОВОР
КОЈИ САМ
ТРАЖИО...

...И НАЧИН
ДА УНИШТИМ
ЛИШЋЕ А ДА НЕ
ПОВРЕДИМ ЛУДЕ
КОЈИ СУ ПОД ЊЕ-
ГОВОМ ВЛАШЋУ!

АЛИ, У ТОМ ТРЕНУТКУ...

МОДУЛ НА ДО-
МЕТУ! ИСПАЛИТИ
ПРОЈЕКТИЛЕ
ЈЕДАН И ДВА!

ПАЛИ...
САД!

ЕКСПЛОЗИЈА! ПОЛ ЈЕ
ВРАБЕН У СТРАВИЧНУ
РЕАЛНОСТ...

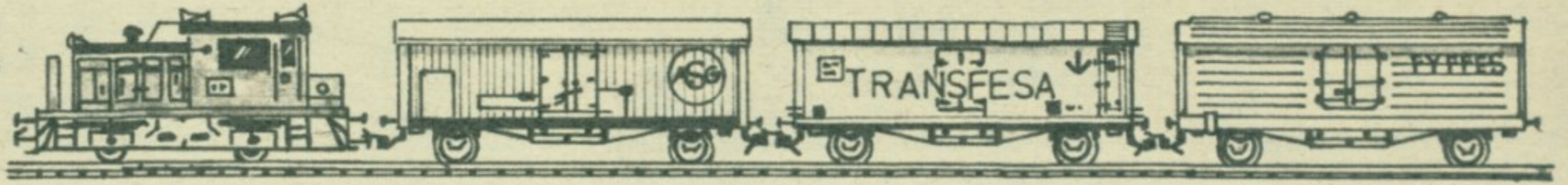
МАТИЧНИ
БРОД! МОРА ДА
ГА ЈЕ БРЕД ИМАО У
ПРИПРАВНОСТИ...
ДА БИ МЕ
СТИГАО!

У ВЛАСТИ
ЈЕ ТОГ ЛИШЋА...
И ЗАТО ПОКУШАВА
ДА РАЗНЕСЕ
МОДУЛ НА
КОМАДЕ!

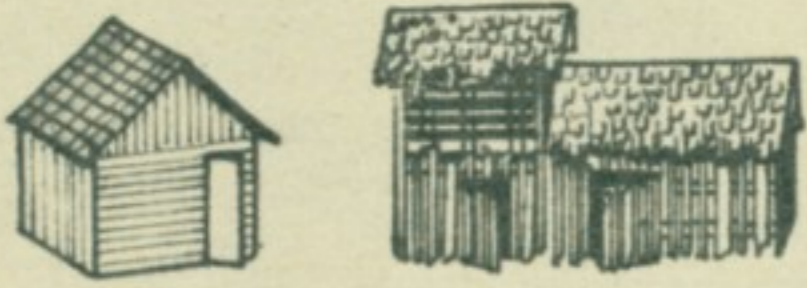
У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ПОЛ СВЕ СТАВЉА НА КОЦКУ!

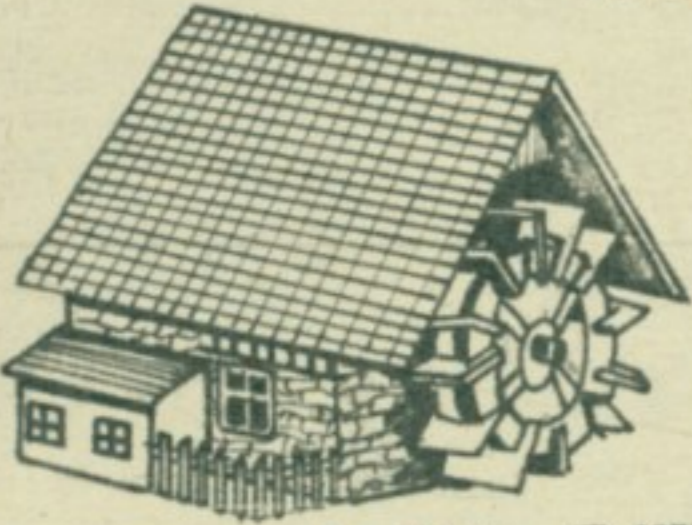
1. Железничка станица (Б-106)
Дин. 36,25

2. Теретни воз (3016)
Дизел-локомотива, три теретна вагона, колосек за кружну жел. пругу и кутија за батерије
Дин 87,50

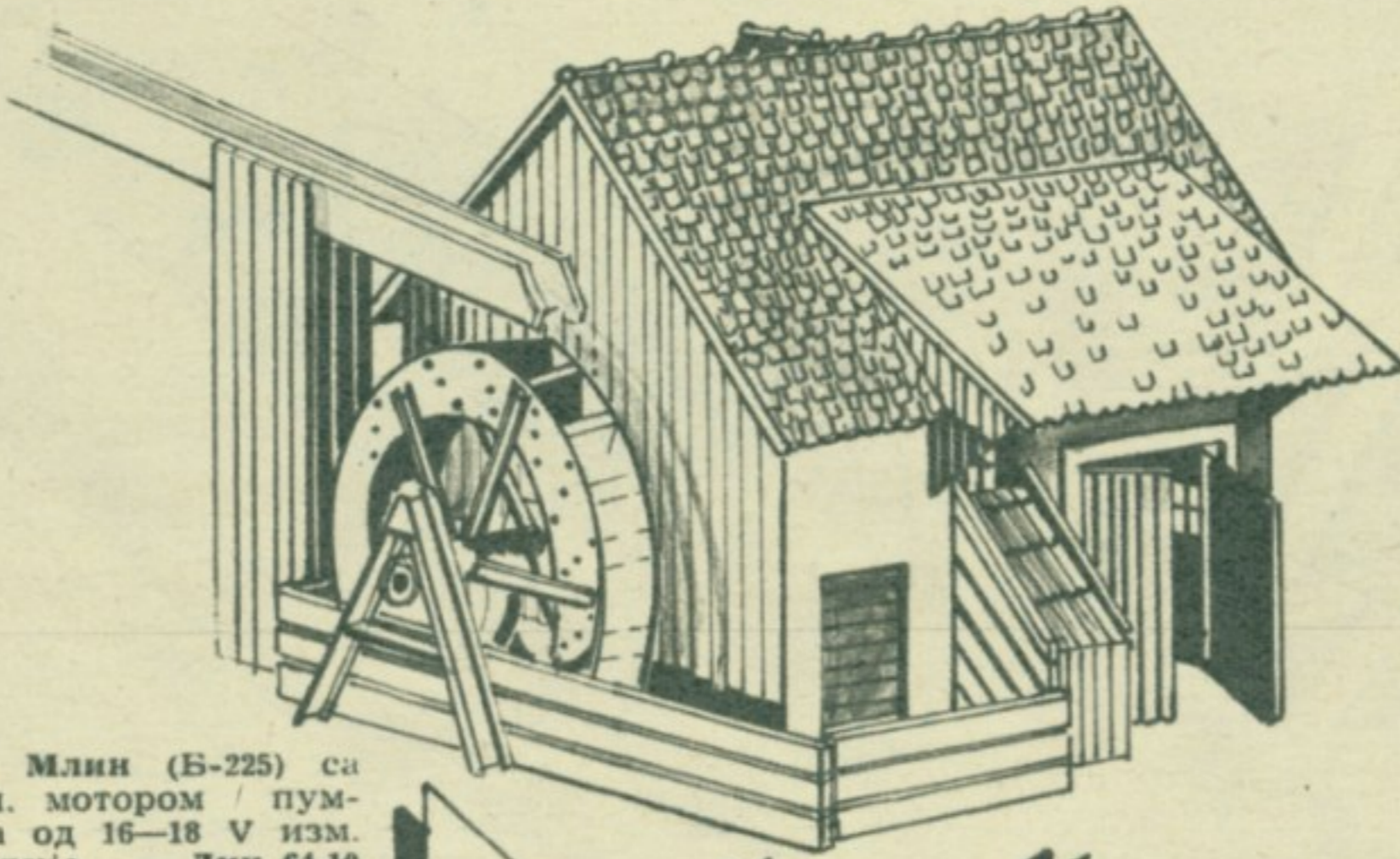
3. Дрвена појата (Б-286)
Дин 11,00

7. Млин (Б-227) са ел. мотором 12-16 V изм. струја
Дин 40,00

8. Црквица у планинском стилу (Б-243)
Дин 14,40

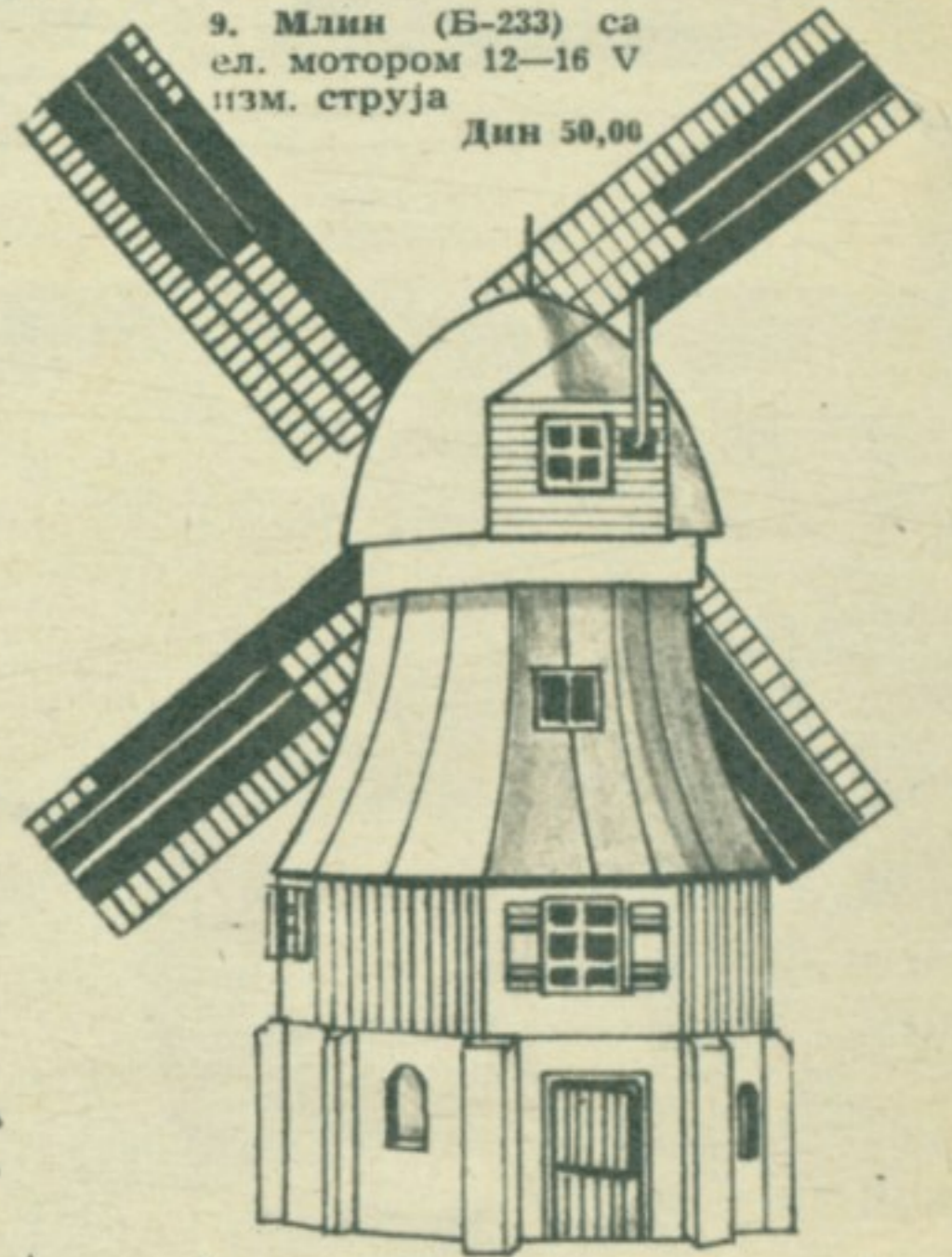
4. Млин (Б-225) са ел. мотором / пумпа од 16-18 V изм. струја
Дин 64,10

5. Две шумске кућице (Б-295)
Дин 14,30

6. Четири повезане кућице (Б-224)
Дин 36,25

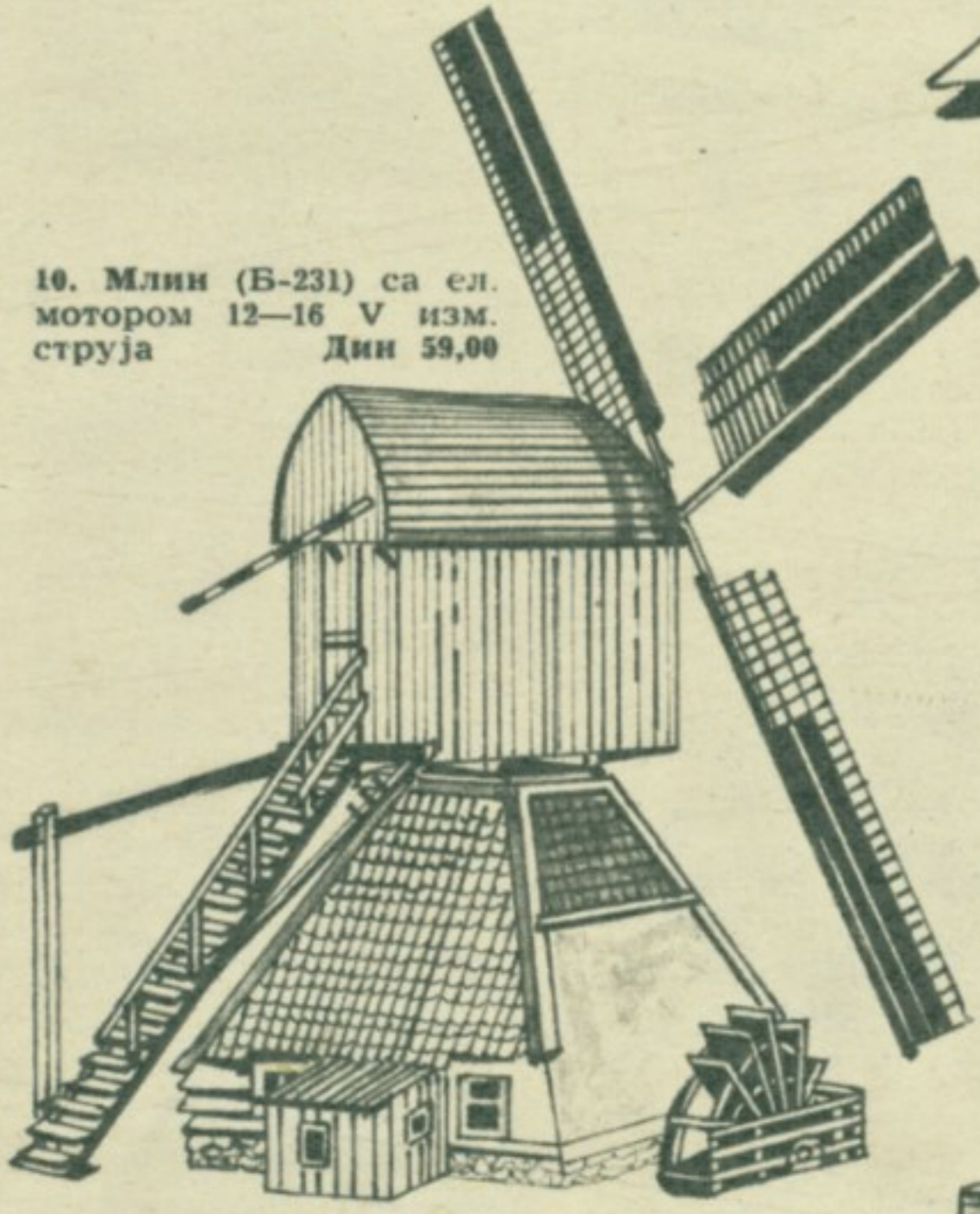
9. Млин (Б-233) са ел. мотором 12-16 V изм. струја
Дин 50,00

**ПОРУЧИ
ПРЕКО ПОШТЕ
ИГРАЧКЕ И СКЛАПАЛИЦЕ – ЛЕП ПОКЛОН
ЗА НОВУ ГОДИНУ!**

**»Механоџехника«
ИЗОЛА**

КАД ПРИМИШ ПАКЕТ, ПЛАТИЋЕШ ЦЕО
ИЗНОС ПОШТАРУ (ПОУЗЕЋЕМ)

10. Млин (Б-231) са ел. мотором 12-16 V изм. струја
Дин 59,00

11. Сеоска црквица (Б-238)
Дин 33,30

12. Стаја за стоку (Б-289)
Дин 11,00

13. Јелова шумица (1451)
8 комада висине 5 и 8 см

Дин 19,30

ФИГУРИЦЕ ЖИВОТЊА У ПРОВИДНИМ ПЛАСТИЧНИМ КУТИЈАМА

14. Краве / говеда (4155) 6 фигурица
Дин 12,85

16. Јелени (179) 6 фигурица
Дин 15,30

15. Коњи (4150) 6 фигурица
Дин 12,85

17. Срне (178) 6 фигурица
Дин 10,30

18. Јелени (180) 6 фигурица
Дин 12,85

»Механоџехника«-Изола

**НАРУЏБЕНИЦА
ЗА ИГРАЧКЕ**

Неопозиво наручујем поузећем следеће играчке:

Број Назив артикла ком. Дин. износ

Каталог „Темпо“ 1 3.—
Ревизију „МАЛИ ТИР“ (годишње 6 бројева) 6.—

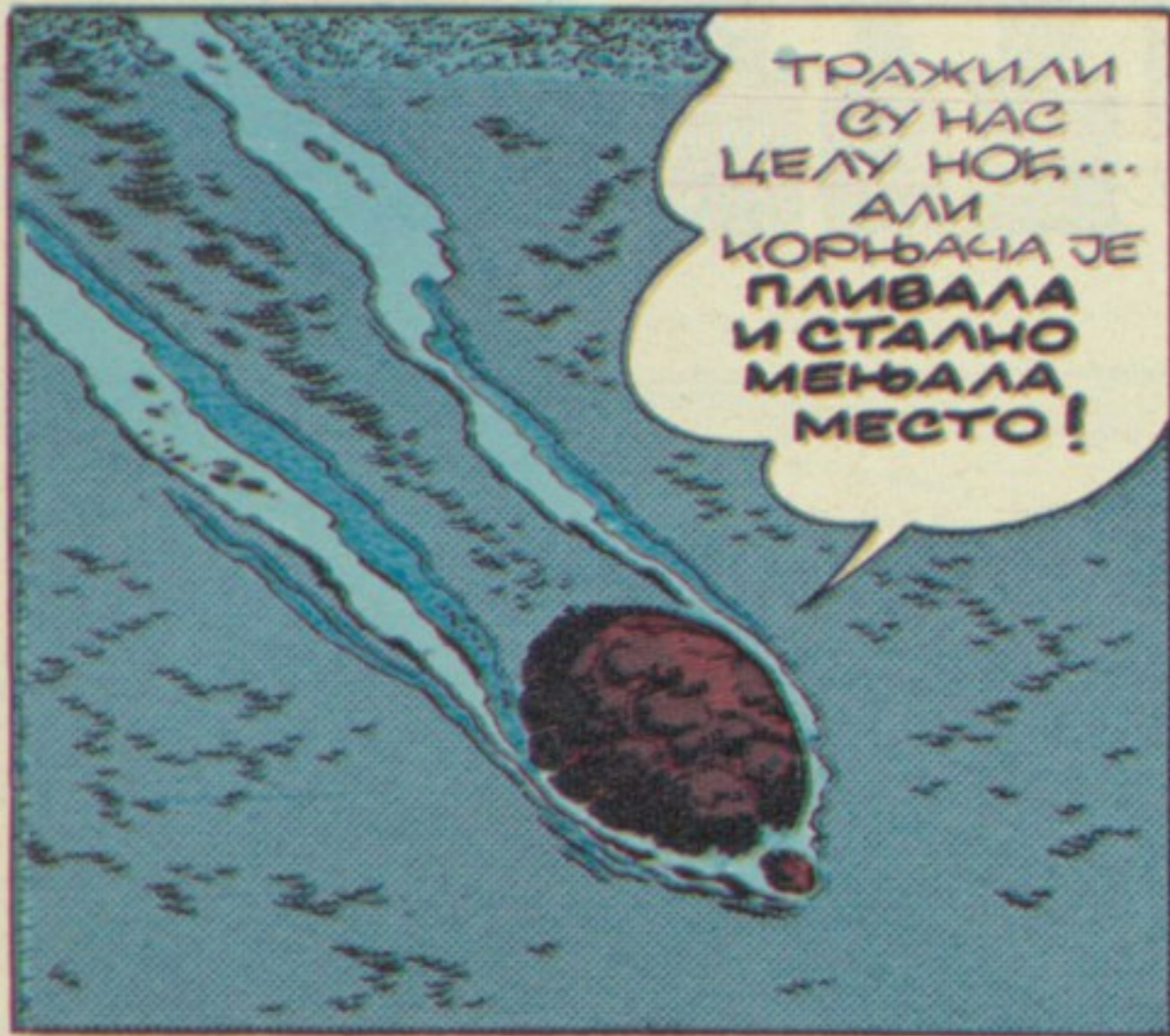
Укупно: _____

Платићу поштару кад ми донесе играчке кући (Попуњава лице које плаћа пакет)

(Име и презиме)

(Место, улица и број)

Потпис

СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: ЗАУЗДАНА КОРЊАЧА!

Била је година 1847. Индијанско племе Ханк-папа Тетон из велике породице Сијукса подигло је логор у близини америчке тврђаве Форт Рендал у очекивању да прође зима и почне сезона лова.

И у индијанском логору и у тврђави Форт Рендал живот се одвијао на уобичајен начин а како је зима била при крају, чете 5. коњичке регименте отпочињале су своја редовна вежбања. Индијанци су просто гутали очима њихово оружје, коње, седла, блиставе униформе. Они су се добро разумевали у те ствари

Јазавац Који Скаче

Између белих војника и црвених ратника владао је мир. Индијанске скво, чучећи испред својих шатора, обрађивале су кожу бивола и антилопа да би од ње направиле одећу, бисаге, појасеве или су на чврсте танке узице низале ситне украсне перле. Њихова деца, косе црне као ноћ, трчкарала су кроз логор, смејала се, јурила великог жућкастог пса. Испред највећег и најлепшег шатора који је припадао поглавици племена седели су у кругу старији мушкарци, тихо разговарали о предстојећем лову и вукли димове из својих калумета.

Само једна особа у логору није учествовала у општој живости. Био је то дечак од својих тринаест-четрнаест година по имену Јазавац Који Скаче, син Великог поглавице. Он се није играо са својим вршњацима, није разговарао са женама. Сатима је седео у великој очевој колиби и ујагреним очима посматрао оружје, поглавичине ратне знаке, скалпове који су висили нанизани на дугачком копљу. Али, највише од свих тих недостижних ствари привлачила су му поглед обојена пера која су красила узде поглавичиног бојног коња и дивна драгоцене пера која је отац носио на глави само у најсвечанијим приликама као што је, на пример, Игра у славу Сунца или јуриш на непријатеља.

Јазавац Који Скаче сатима је посматрао пера и сањарио. Свако перо значило је неко јуначко дело или је било добијено за главу непријатеља. Као и сваки индијански дечак, можда чак

и мало више од других, маштао је Јазавац Који Скаче о дану кад ће заслужити своје прво перо и тај дан чинио му се накако нестваран и далек. Често је замисљао себе као чувеног храброг ратника о чијем се јунаштву прича у Великим преријама. Зато је седео у очевој колиби занесен мислима све док га мати не би позвала на ручак и вратила у, како се њему чинило, тужну неславну стварност.

Чији су коњи бољи?

Једног дана пошли су Индијанци у тврђаву Форт Рендал да тргују. Они су бледоликима давали коже, капуте с дугачким ресама, украшене узде, у замену за муницију, кукурузно брашно дуван. Овој размени обично је присуствовао и неки официр који би пазио да се трговина одвија како треба јер су војници често покушавали да преваре Индијанце. Тог дана када је Велики поглавица повео у тврђаву и Јазавца Који Скаче размени је присуствовао лично командант тврђаве, пуковник Џон Скол, са својом свитом. Пошто су се Велики поглавица и пуковник поздравили и измењали уобичајене љубазности, врач племена Ен-Ме-Гах-Бов изразио је у име свих Индијанаца дивљење према коњима бледоликних.

— Захваљујем врачу и

ОПШТАДА

ратницима великог племена Сијукса на њиховим лепим речима. Наши коњи су заиста брзи као муња, издржљиви као стена, снажни попут горских медведа. Нико не може да победи наше коње! — хвалисаво је одвратио пуковник.

Ен-Ме-Гах-Бов се управо спремао да одговори кад га Велики поглавица заустави покретом руке и рече:

— И наши коњи су добри. Велики дух нам је дао коње брзе, издржљиве и срчане какви су потребни Сијуксима. Коњи бледоликних су добри али не могу да се мере с нашим!

На ове речи, изговорене мирним али скоро изазивачким тоном, настала је мртва тишина коју је прекинуо сам пуковник:

— Ако си толико сигуран у ово што говориш, дођи сутра ујутро, кад сунце бу-

де на врху оне јеле, са својим најбољим коњем и највештијим јахачем. Уверитићеш се да било који наш коњ може да туче твог!

— Доћи ћу и коњи ће се такмичити али под једним условом: ако победи мој јахач, даћеш ми свој официрски шешир, ако победи твој, припада ти мој томахаук! То тражим ја као поглавица.

— Пристајем! — одговорио је пуковник не сумњајући у своју победу.

Велика трка

Следећег јутра, у одређено време, у долини испред тврђаве владао је метеж. Сви Индијанци из логора и сви војници скупили су се да присуствују великој тр-

ци. Стаза је била дугачка око 400 метара а место поласка и циља обележени победеним белим моткама. Уз стазу су стајали људи и живо разговарали. Опкладе су плуштале на све стране, кладили су се сви Индијанци и сви војници америчке војске из тврђаве Форт Рендал.

На знак трубе појавио се коњаник бледоликних, плавокоси наредник Сем Вилијамс, општепризнати најбољи јахач регименте.

Гласан жагор дочекао је индијанског јахача. Био је то нико други до Јазавац Који Скаче на малом црнобелом коњићу коме чак ни индијанске шаре на њушци и сапима нису давале ратнички изглед. И док су се бели војници гласно ругали Јазавцу Који Скаче, Индијанци су улагали сву своју имовину кладећи се на његову победу.

НА ПЕДЕСЕТАК МЕТАРА ИСПРЕД ЦИЉА ОКРЕНУО СЕ ЈАЗАВАЦ КОЈИ СКАЧЕ И ПРОТИВНИКУ УПУТИО ПОКЛИЧ ПРЕЗИРА.

— АКО ПОБЕДИ МОЈ ЈАХАЧ —
 ПРЕДЛОЖИО ЈЕ ПОГЛАВИЦА СИ-
 ЈУКСА ПУКОВНИКУ ЦОНУ СКОЛУ
 — ДАЋЕШ МИ СВОЈ ОФИЦИРСКИ
 ШЕШИР. АКО ПОБЕДИ ТВОЈ, ПРИ-
 ПАДА ТИ МОЈ ТОМАХАВК!

На знак пиштоља оба јахача полетела су као муње. Коњи су трчали један покрај другог скоро укорак. Али, на свега неколико метара од циља, Јазавац Који Скаче изненада је пустио бојни поклич на шта је његов коњић наглим трзајем ушао у циљ за читаву главу испред противничког коња.

Долина се заорила од радосних узвика Индијанаца који су скакали и радовали се као деца док су бели вој-

ници, скоро не верујући сопственим очима, скидали опасаче, револвере, кесе с новцем и све оно у шта су се кладили. Њихов пуковник је пришао индијанском поглавици и, пре него што је скинуо шешир с великим ободом, рекао му:

— Кладим се у свој нови карабин против твог копља да ће други наш коњ победити твог шарца. Ово није било наше најбоље грло!

— Велики поглавица племена Ханкпапа Тетон пристаје — гласио је одговор

Прво ратничко перо

Неколико часова касније радознали посматрачи угле-

ГЛАСАН ЖАГОР ДОЧЕКАО ЈЕ ДЕЧАКА НА ШАРЕНОМ КОЊУ.

дали су најлепшег коња који је икада виђен у овим крајевима, четворогодишњег путастог вранца с белом звездом на челу. Био је то лични пуковников коњ, скупљено чистокрвно грло из Кентакија. Јахао га је исти јахач, наредник Вилијамс, овог пута на лаком официрском седлу.

Сасвим лагано, као да га се читава ствар уопште не тиче, дојахао је Јазавац Који Скаче на старт. Овог пута стаза је била знатно дужа, око 1.500 метара. Војници су, не часећи часа, стављали сву своју месецима прикупљану уштеђевину на коња с белом звездом на челу. Али, ни Индијанци се нису колебаали: све што су имали отишло је на коњића кога је јахао Јазавац Који Скаче.

Знак за полазак одјекнуо је као гром и коњи су полетели. У мртвој напетости тишине чуо се само тутањ копита. Дуго су коњи трчали у поредо као један а онда, на почетку последње трећине стазе, зачуо се дечаков поклич разумљив само животињи коју је јахао. У том тренутку мали коњ као да се претворио у којота кога гоне ловци. Узалуд је наредник Вилијамс шибало и маузао свог вранца који је све више заостајао. На педесетак метара испред циља окренуо се Јазавац Који Скаче и противнику упутио индијански поклич презира, поклич који су разумели сви.

Трка се завршила, опкладе су исплаћене и Индијанци су се вратили у логор на челу с Великим поглавицом на чијој глави се истицао велики пуковников шешир. Исте вечери читаво племе славило је победу. Велики поглавица позвао је сина и пред свима извадио једно перо из своје „круне“ и заткао га у траку на његовом челу. Тако је Јазавац Који Скаче стекао своје прво перо.

☆☆☆

Целог живота чввао је Јазавац Који Скаче то перо. Касније је заслужио много таквих пера за храброст и вештину којом је водио црвене ратнике у окршаје али то прво остало му је најдражи трофеј. Захваљујући својој храбрости и мудрости добио је и ново име: Бик Који Седи, као што се звао и његов отац. Много година после велике трке дошао је Бик Који Седи поново у Форт Рендал али овог пута као амерички заробљеник после крваве битке код Литл Биг Хорна, кад између белаца и црвених ратника одавно више није владао мир

Б. Д.

У ИДУЋЕМ НАСТАВКУ:

ОПАСАН РЕВОЛВЕР

НИКАД ЈЕДАН ЗАДАТАК НИЈЕ ТЕЖЕ ПАО ХАЗАРДУ: НАШАО СЕ У ПОЛОЖАЈУ ДА ПРАТИ И ШТИТИ ЈЕДНОГ ПРЕСТУПНИКА...

ЗАР САД... КАД САМ СЕ ВРАТИО НА ПУТ ЧЕСТИТОСТИ ДА МИ НЕКО ЗАГОРЧАВА ЖИВОТ И ДА НА МЕНЕ БАЦА ЉАГУ!

ИСПАШТАШ СТАРЕ ГРЕХОВЕ, БРОНСЕ! У ТОКУ СВОГ ЖИВОТА ЗАМЕРИО СИ СЕ МНОГИМ ЉУДИМА...

... КОЈИ БИ ДАЛИ ОЧИ ДА БИ ТИ СЕ ОСВЕТИЛИ!

ИМАШ ТИ НЕПРИЈАТЕЉА К'О ПАС БУВА И СВАКИ ОД ЊИХ МОГАО БИ БИТИ ТАЈ "СТРАШНИ"!

ДА! АЛИ ОД ЊИХ НИКО НЕ БИ РАДИО БЕЗ КОРИСТИ! А ОВАЈ ПРВО ОПЛАЌКА ПА ОНДА ВРАТИ ПЛЕН!

ДА ИСПРИЧАМ ВИЦ?

ДОБРО, ДОБРО, СЕПИ! КУПИЊУ ОД ТЕБЕ НАЛИВ - ПЕРА И БЕЗ ВИЦА!

ХВАЛА, МИСТЕР БРОНС! А ДА ИПАК ИСПРИЧАМ ВИЦ?

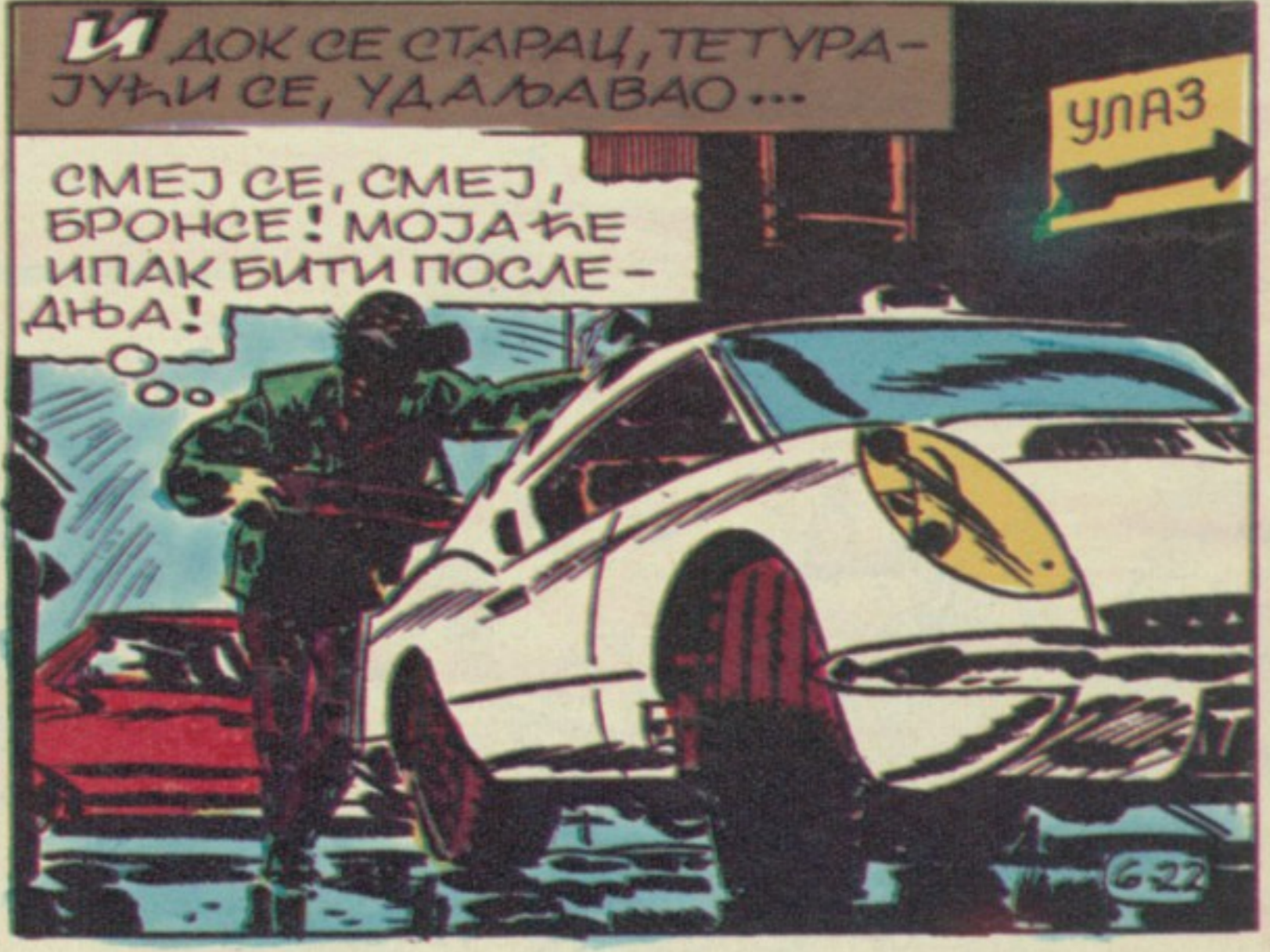
НЕ! НЕ ТРЕБА! ИСПРИЧАЋЕШ МИ ДРУГОМ ПРИЛИКОМ!

НИСИ БАШ ДАНАС РАСПОЛОЖЕН, А?

ОВАЈ СТАРИ ПОНЕКИ ПУТ ЈЕ БАШ ДОСАДАН! ХАЈДЕМО ПРИЈАТЕЉУ! ХО! ХО!

НИСМО МИ ПРИЈАТЕЉИ, БРОНСЕ! ЈА САМ ОВДЕ ПО ДУЖНОСТИ!

И ДОК СЕ СТАРАЦ, ТЕТУРАЈУЋИ СЕ, УДАЉАВАО...

СМЕЈ СЕ, СМЕЈ, БРОНСЕ! МОЈА ЋЕ ИПАК БИТИ ПОСЛЕДЊА!

... ДА БИ НА КРАЈУ УЛИЦЕ УШАО У ЈЕДНА КОЛА...

СВЕ ЈЕ У РЕДУ ДОК ТИ КУПУЈЕШ СЕПИЈЕ - ВА НАЛИВ-О ПЕРА!

ЗА ТРЕН ОКА СЕПИ ЈЕ НЕСТАО...

ТЕ МИНИ-БАТЕРИЈЕ НЕ ТРАЈУ ДУГО! ДА ПРОВЕРИМ НОВЕ... КОЈЕ САМ МУ ПРОДАЛА!

ДЕ, ДЕ, ХАЗАРДЕ! ЈА ЋУ ДОБРО ПЛАТИТИ ЗА ВАШУ УСЛУГУ!

МОЈА ЈЕ ДУЖНОСТ ДА ОТКРИЈЕМ КО ЈЕ "СТРАШНИ" И КАКВУ ИГРУ ИГРА...

ШПИЉАК СЕ НАГЛО БАЦИО УДЕСНО ДА БИ ИЗБЕГАО ПУШЧАНУ ЦЕВ И У ИСТОМ ТРЕНУТКУ ОПАЛИО НА УСТАШКОГ НАРЕДНИКА

ДОДАО МУ ЈЕ ПИШТОЉ

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

СВЕ СЕ ОДИГРАЛО СТРЕЛОВИТОМ БРЗИНОМ ДА ПОЛИЦАЈАЦ КРАЈ ВРАТА НИЈЕ НИ СХВАТИО ШТА СЕ ДОГАЂА

У кућу Јане Петернац чији је муж био у партизанима први су стигли Мика Шпиљак и Мато Фачко. Било је уочи саме нове 1943. Усташки полицајци већ дуже време нису се појављивали у Селу Кобилићу, па су Шпиљак и Фачко безбрижно прихватили Јанин позив на вечеру где је уз то требало да се састану с друговима. Шпиљак је скинуо опасач с пиштољем и положио га иза себе на постељу. Он и Фачко су јели очекујући да стигну остали.

Неко закуца на врата.

— Слободно! Хајде, улази! — викнуше у један глас оба илегалца, уверени да су то стигли другови које су чекали.

ДА НИЈЕ ИЗДАЈА?

Кад су се врата отворила, сви се у малом сељачком собичку скаменише. Ушла су два полицајска поднаредника и један наредник.

Нареднику се друштво одмах учинило сумњиво, па је изашао и стао пред врата. Први поднаредник се устобочно поред врата с пушком у рукама, а други је сео за сто држећи у крилу пушку тако да је била управ

љена тачно на Шпиљака.

Два илегалца су се згледала.

Да ли их је неко издао? Ко зна колико је усташа опколило кућу?

Док је о томе размишљао, Шпиљак је одједном, уз огромно олакшање, осетио у руци дршку пиштоља Јанин старији син Владо, дечак од 11 година, чим су се појавили полицајци кришом је са кревета узео пиштољ и под столом га гурнуо у шаку Мике Шпиљака.

Полицајци су почели да испитују домаћицу где јој је муж:

— Отишао је некуд послом — одговорила је она. Затим се један обратио Шпиљак, који је био обучен у полусељачко одело!

— Ко си ти? Шта ту тражиш?

Шпиљак је одговорио да је из суседног села и навео неко измишљено име. Било му је јасно да полицајце неће моћи обманути и да ће сваког часа доћи до гужве. Знао је да треба да пуца први, али се није усуђивао док је наредник био пред вратима и затварао једини пут у бекство.

Уто су се врата отворила и кроз њих је ушао наредник гурајући пред собом, као штит, брата Јане Петернац.

— Ко си ти? Одакле долазиш? — упитао је и наред-

ник Мику Шпиљака који је седео држећи руке под столом.

— То је мој ујак из суседног села! — умешао се дечак Владо. — Тако он често дође да ме види.

ПОЛИЦАЈАЦ НИЈЕ НАИВАН!

Шпиљак по наредниковим очима закључи да им овај ни речи не верује. Да пуца у њега није могао јер се плашио да не погоди Јаниног брата. Напетих нерава очекивао је повољну прилику.

Али, ни наредник није био наиван. Искористио је погодан трен, муњевито извукао пиштољ и уперео га Шпиљак у главу, а другом руком гурнуо у страну Јаниног брата. Други полицајац је такође у Шпиљака уперео пушку, а трећи је узео на нишан Мата Фачка.

Међутим, нису пуцали. Шпиљак је закључно: значи, хоће нас живе! Можда још није све изгубљено.

— Дужи се и руке горе! — протрерао се наредник.

Мика Шпиљак се полако, као да је смртно уплашен, почео дизати са столице. Цев пиштоља и пушке пратиле су његове покрете.

Када се допола усправио, нагло се бацио удесно, да би избегао пушчану цев и у истом часу опалио на наредника. Видео је како овај пада погођен посред чела.

Поднаредник који је седео за столом таман је подигао пушку кад га у том тренутку у раме погоди други Шпиљаков метак.

Све се збило тако стреловитом брзином да полицајац крај врата није ни схватио шта се догађа. Укочио се с пушком у рукама.

Шпиљак је видео како се рањени наредник вуче по поду покушавајући да се завуче под сто. Одатле више није претила опасност. Остао је само онај крај врата, а Шпиљак је нанишанио на њега и притиснуо обарај, али хитац није плануо. Чаура другог метка заглавила се у цеви.

Тада је Шпиљак викнуо: — Бежите! На разне стране!

Пролетео је кроз врата и трком наставио кроз село које су узбунили пуцњи. Скретнуо је у башту, па у њиву, па кроз неки воћњак...

Мато Фачко је са Јаном и њена два сина, старијим Владом и млађим који је за време окршаја био у суседној просторији, бежао у супротном правцу.

Нико није потрачао за њима. Онај полицајац који је захваљујући заглављеној чаури сачувао главу, сматрао

је да је паметније да се позабави око мртвог наредника и рањеног колеге него да кроз ноћ жури за опасним илегалцима.

ВЕЛИКА ПОТЕРА

Мика Шпиљак се састао са Фачком, Јаном и њеним синовима у суседном селу у кући једног мештанина који је помагао партизане.

Сутрадан су усташе организовале велику потеру за бегунцима. Усташе су највише беснеле због тога што је кроз великогорички крај почела да кружи прича како је у Кобилићу „велика партизанска јединица напа-ла усташке полицајце и многе побила“.

Шпиљак, Фачко, Јана и њена два сина пуних осам дана пребацивали су се од везе до везе према партизанском одреду. Сељаци су их чували.

Када се Мика Шпиљак, коначно, осмог дана домогао партизанских јединица, чуо је да је онај усташки полицајац кога је убио у Кобилићу био исти онај који је усмртио бившег секретара великогоричког комитета Антона Цветковића

А. Р.

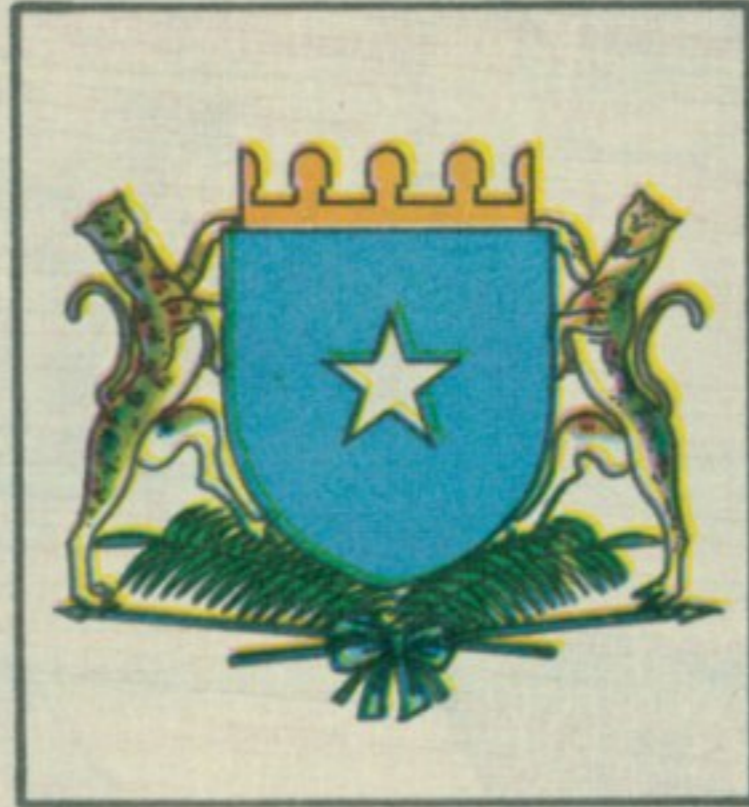
СИЕРА ЛЕОНЕ. Назив државе је сликовито приказан на овоме грбу Сиера Леоне значи „лавља планина“, а таласасте пруге у дну представљају воде Атлантског океана.

СИРИЈА. И у овом грбу се појављује традиционални Саладинов орао са националном тробојком на грудима. Орао је по времену окренут на леву или на десну страну.

СОВЈЕТСКИ САВЕЗ. Централни мотив су срп и чекић преко земљине жугле. Девиза, исписана на језицима најбројнијих народа СССР, гласи: „Пролетери свих земаља, уједините се“.

СОМАЛИЈА. За своје националне боје ова је држава одабрала боје Уједињених нација, белу и светлоплаву. Држачи су пантери који стоје на копљима и палмовом лишћу.

ТАЈЛАНД. Божански орао, Гаруда, личност из епа „Рамајана“, истовремено је и грб краљевине и владарске династије Чакри. Гаруда се сматра оличењем добрих сила.

ТОГО. Разни извори различито објашњавају грб Тогоа. Једни кажу да се ради о јако стилизованом облику државе и вероватно су у праву јер слова РТ значе Република Того.

ТУНИС. Три поља овог грба симболишу историју и трговину (картагински брод), ратничку традицију (лав са сабљом) и правду (терезије). Зелене заставе су симбол ислама.

ТУРСКА. Полумесец је стари симбол Цариграда, престонице Византије. Црвена боја је крв проливена при његовом заузимању, а звезда је Ал Тарек, која се јавила када је Мухамед писао Коран.

УЈЕДИЊЕНА АРАПСКА РЕПУБЛИКА. Саладинов орао у овоме грбу послужио је као узор осталим арапским државама при усвајању сопствених грбова. На грудима носи националну тробојку.

УРУГУВАЈ. Грб има четири поља на којима су терезије — симбол правде, брег „Серо“ у Монтевидеу са тврђавом — симбол моћи, коњ — симбол слободе и златно теле — симбол богатства.

ФИЛИПИНИ. Централни мотив сунца и три звезде преузет је са националне заставе, док се у доњем делу налази амерички „мелави орао“, знак да су САД владале острвом, и „морски лав“ са мачем.

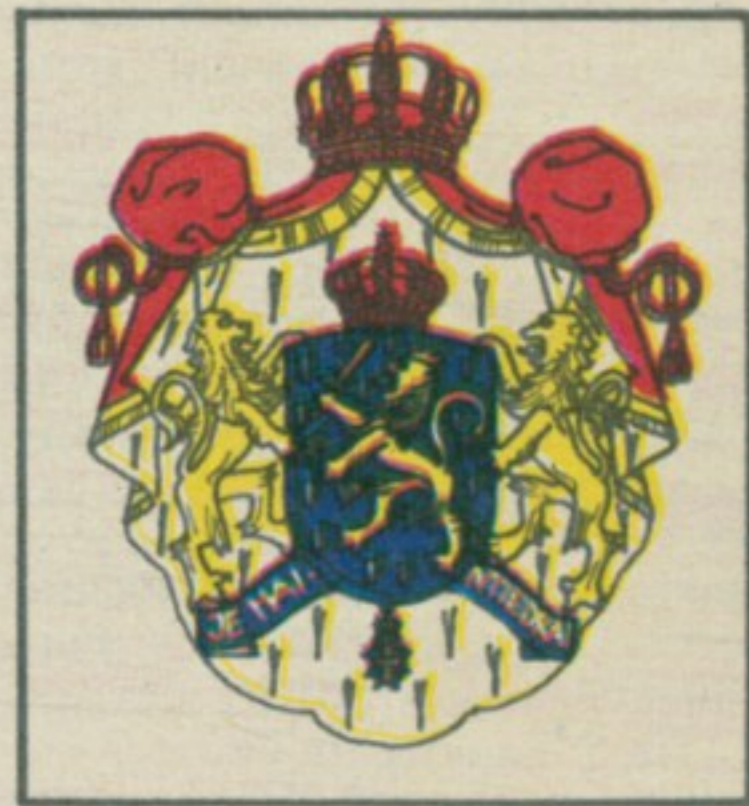
ФИНСКА. Златни лав Кнежевине Финске који гази по руској сабљи на пољу присутном ружама усвојен је и као грб Републике. У извесним случајевима овај се грб налази и на застави.

ФРАНЦУСКА. Штит на коме су лоровога и хрстова гранчица са „ликторским знаком“ и девизом: „Слобода, једнакост, братство“, окружен је великом огрлицом ордена Легије части.

ХАИТИ. Компликован грб ове острвске државе садржи симболе ратничке историје. Ово је нова верзија грба без „фригијске капе“ и са новом верзијом хаићанске заставе.

ХОЛАНДИЈА. Штит носи фигуру „насаваког лава“ са мачем и стрелама, део породичног грба куће Орание-Насау, уз које потичу владари ове европске краљевине. Лавови су и носачи грба.

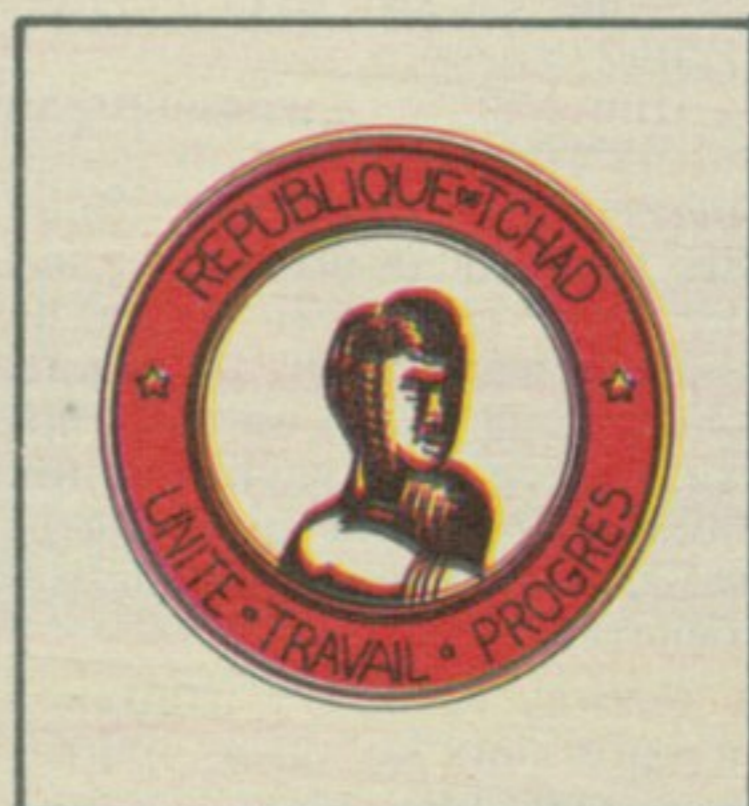
ХОНДУРАС. Пирамида у којој гори „ватра вечне истине“ симбол је слободе мисли и дела. У доњем делу грба је читав пејзаж који треба да прикаже све врсте природних богатстава Хондураса.

ЦЕЈЛОН. Овај грб је у ствари преузет од последњег краља Кандија, Шри Викрама Раџе Синхама, а назив „Цејлон“ исписан је на тамилском, синхалеском и енглеском језику.

ЦЕНТРАЛНОАФРИЧКА УНИЈА. Овај компликован грб на коме се понављају боје националне заставе усвојен је на конгресу као државни грб нове државе, некадашње колоније Убанги-Шари.

ЧАД. Још један необичан, али леп грб, у виду печата. Мотив је девојка у полупрофилу. По некад се овај грб може видети само у црној и белој боји, без црвеног оквира.

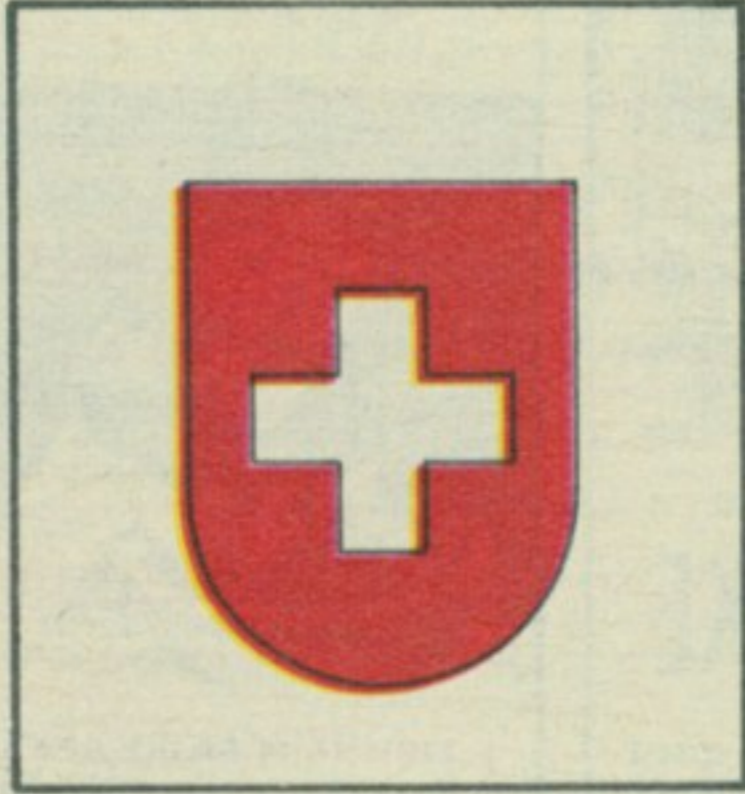
ЧЕХОСЛОВАЧКА. Овај грб има прилично необичан облик, али је лав са двоструким репом стари амблем чешке краљевине. Штит који носи лав са држи нови грб Словачке.

ГРБОВИ

ОБИЧАЈ ДА СЕ СЛИКАМА И ЗНАЦИМА СИМБОЛИЧНО ПРЕДСТАВЉАЈУ И РАЗЛИКУЈУ ДРЖАВЕ ПОТИЧЕ ИЗ СРЕДЊЕГ ВЕКА

ЧИЛЕ. Над једноставним штитом су три пера птице реа, чилеанске тркачице, а држачи су хуемал, врста јелена који живи само у Чилеу, и андски кондор. Девиза потиче из рата за независност.

ШВАЈЦАРСКА. Грб хелветске конфедерације преузет је из грба кантона Швиц, једног од пракантона (остали су Ури и Унтервалден), чије је измењено име узето и за име државе.

ШВЕДСКА. Ово је тзв. „Велики грб“. Мања верзија има само три златне круне на плавом пољу. Око штита је највиши шведски орден — Орден Серафима. Држачи су лавови.

ШПАНИЈА. На грудима царског орла је штит са грбовима Леона, Кастиље, Арагона и Наваре. Са обе стране орла су крунисани „Херкулови стубови“, знак да Шпанија влада с краја на крај света.

ОРГАНИЗАЦИЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА. Грб и застави су усвојени 20. X 1947. и носе на светлоплавом пољу белу мапу света постављену на гринички меридијан између две маслинове гране.

ЈУГОСЛАВИЈА. Нацрт за овај грб дао је Ђорђе Андрејевић-Кун, а разрадио га Моша Пијаде. Раније је било пет буктиња за пет народа, а сада има шест — за шест република.

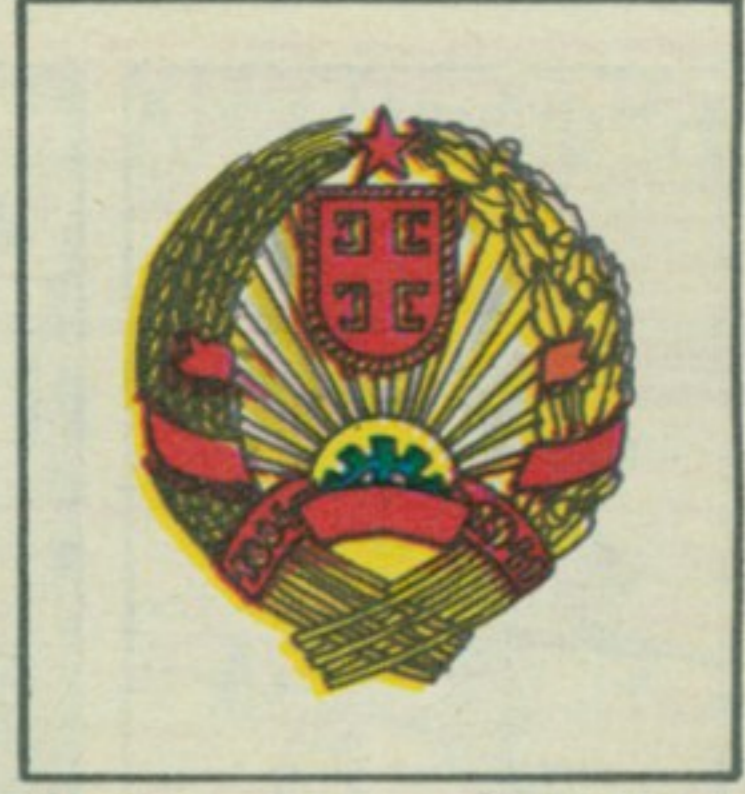
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА. Централни мотив овога грба су два фабричка димњака испред којих су снопови жита, симбол пољопривреде, а у даљини обриси тврђаве Јајце, старе престонице Босне.

МАКЕДОНИЈА. У центру су обриси Шар-планине са Титовим врхом, док у њеном подножју протиче Вардар. Занимљива је трака којом је везан венац, а која је у ствари тканица.

СЛОВЕНИЈА. У оквиру од класја и листови липе, види се Триглав, највиши врх у Југославији (2863 метара надморске висине), а испод њега таласасте линије представљају Јадранско море.

СРБИЈА. У врху грба, чији је венац од житарица и храстовог лишћа златне боје, види се штит са четири оцила, део старог грба српске државе (без крста), а у дну сунце и зупчаник, знак индустрије.

ХРВАТСКА. Шаховско поље, традиционални хрватски грб, издиже се из таласа Јадранског мора обасјаног сунцем. У дну грба се види мали наковњ који симболише занатску и индустријску традицију.

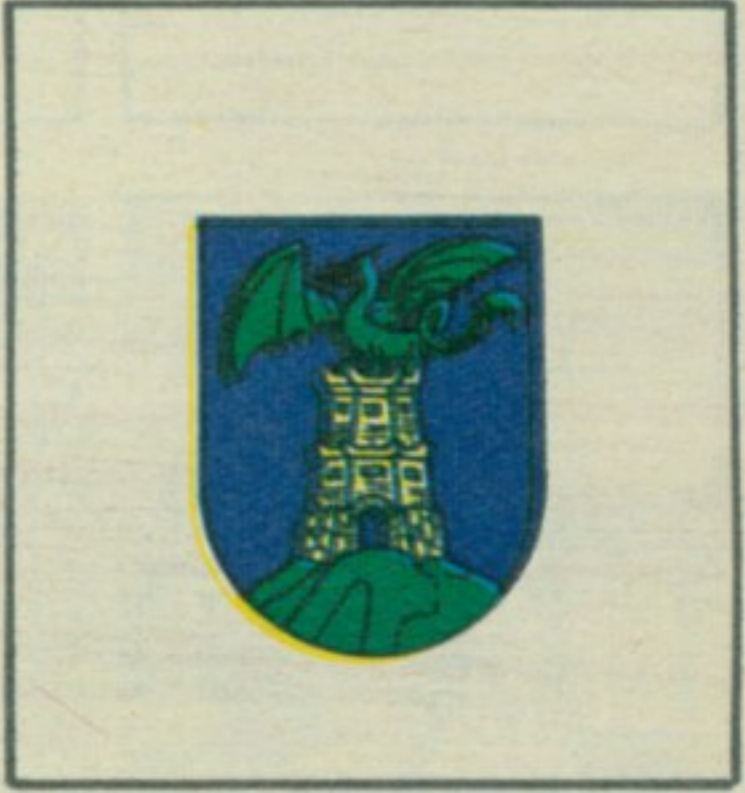
ЦРНА ГОРА. У оквиру од златног лаворовог лишћа види се Језерски врх планине и Ловћен са гробном капелом Петра II Петровића Његоша, владара и песника. У дну је Јадранско море.

БЕОГРАД. Главни град СФР Југославије и СР Србије носи у грбу представу тврђаве Калемегдан, а беле таласасте линије представљају реке Дунав и Саву по којима плови античка трирема.

ЗАГРЕБ. Главни град СР Хрватске носи у своме грбу представу градских зидина са капијом. Полумесец и звезда су чести мотиви грбова у нашим земљама, па су преузети као грб Илирије.

ЉУБЉАНА. Главни град СР Словеније у своме грбу носи представу куле љубљанског Града на којој је зелени змај раширених крила. Овај је грб веома стар и мало је измењен.

САРАЈЕВО. Главни град СР Босне и Херцеговине има грб новијег порекла који носи представу моста преко Миљацке, а у горњем делу два брега који се дижу у близини града.

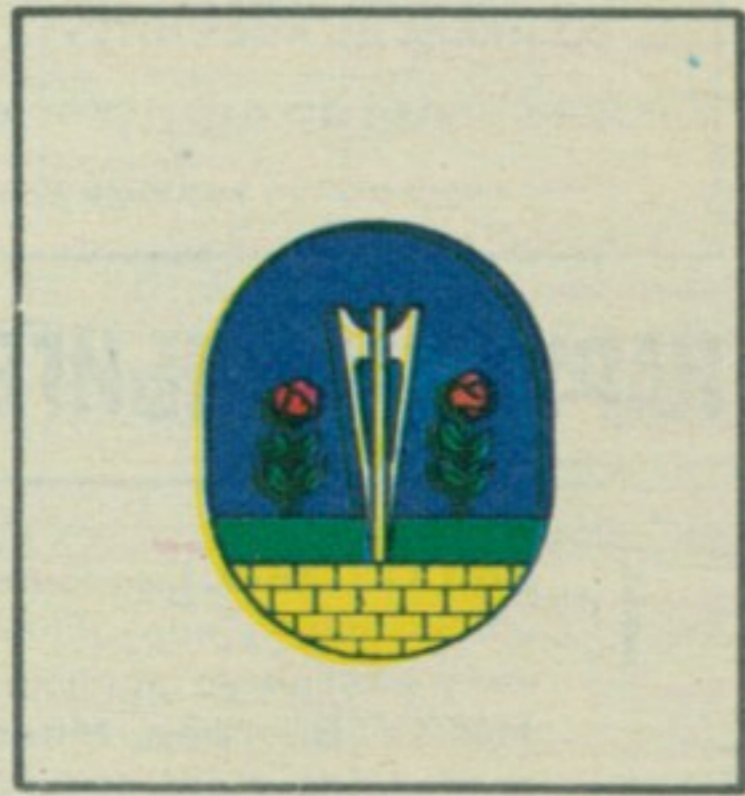
СКОПЈЕ. Главни град СР Македоније носи у грбу представу скопске тврђаве и моста Цара Душана, симболе историјске традиције града. Грб је иначе новијег датума.

ТИТОГРАД. Главни град СР Црне Горе у грбу обједињује садашњост и прошлост. Изнад зидина старе Подгорице види се споменик палима у току НОБ. Грб је новијег датума.

НОВИ САД. Главни град Војводине има стари грб на коме су приказана градска утврђења испод којих протиче Дунав, а у врху голуб мира са маслиновом гранчицом у кљууну.

ПРИШТИНА. Главни град Косова има овалан штит на коме су главни мотиви косовски бџури и споменик подигнут у центру града у славу бораца НОБ. Грб је новијег датума.

ИЗУЗЕТНО, ЗБОГ ВЕЛИКОГ ИНТЕРЕСОВАЊА, ОВО СЕ ОБЈАВЉУЈЕ ЈОШ ЈЕДНОМ, АЛИ ПОСЛЕДЊИ ПУТ!

ИСКОРИСТИТЕ ПОПУСТ ЗА НОВУ ГОДИНУ!

НАРУЧИ ПРЕКО ПОШТЕ КЊИГЕ ЗА НОВОГОДИШЊИ ПОКЛОН

1. Ђино Паскел: ОПШТА ИСТОРИЈА УМЕТНОСТИ свих времена и свих народа у три тома. 720 страница, преко 1500 вишебојних илустрација, луксузна хартија, тврдо повезано.
Цена у књижари 300
Преко Забавника 250

2. УМЕТНИЧКЕ РЕПРОДУКЦИЈЕ: РЕНЕСАНСА, НИЗОЗЕМСКА И ФРАНЦУСКО СЛИКАРСТВО XIX ВЕКА три мапе по 12 репродукција у боји, формата 21,5 x 29,5 погодна и за урамљивање.
Цена у књижари 60
Преко Забавника 50

3. СВЕТ ПРИРОДЕ — Волт Дизни луксузно опремљено, у тврдом повезу са илустрацијама у четворобојној штампи.
Цена у књижари 40
Преко Забавника 30

4. Џејн Вернер Вотсон: СВЕТ НАУКЕ — узбудљива истраживања савремених научника
Цена у књижари 50
Преко Забавника 40

5. ПРИЧЕ И БАЈКЕ БРАЋЕ ГРИМ: Ивица и Марица, Црвенкапа, Вук и седан јарића и друге 10 књига у комплекту са паклом кутијом и једном плочом на којој прича и лево Љубиша Бачић
Цена у књижари 65
Преко Забавника 55

6. БУФАЛО БИЛ — легендарни жеро — 9 књига у тврдом повезу, 80 вишебојних илустрација.
Цена у књижари 225
Преко Забавника 120

7. ДИЗНИЈЕВЕ ПРИЧЕ ИЗ ПРИРОДЕ: Синиви белог медведа, Мрављин град, Ждеравац из тундре, Прича о скачичишу, Северни лос и Линда, пустињска мачка Комплет у 6 књига са илустрацијама, у тврдом повезу.
Цена у књижари 60
Преко Забавника 50

ВЕЛИКИ ЛОС

8. ТАТИН ФИЈАТ 1300
9. ТАТИН ПЕЖО 404
10. ТАТИН СПАЧЕК
Свака сликовница кошта у књижари 3 н. д. а преко Забавника 2 н. д.

11. ТАТИН РЕНО 4
12. ТАТИН СИТРОЕН ДС
13. ТАТИН ФОЛКСВАГЕН
Свака сликовница кошта у књижари 3 н. д. а преко Забавника 2 н. д.

14. ДИЗНИЈЕВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА — 10 књига у комплекту са паклом кутијом и једном плочом на којој прича и лево Љубиша Бачић
Цена у књижари 35
Преко Забавника 25

Волт Дизни: БИБЛИОТЕКА ДИЗНИЛЕНД — књиге из царства Дизнијеве маште
15. ДИЗНИЛЕНД — прича о најчудеснијој земљи на свету
16. МЕРИ ПОПИНС — прича о необичној дадиљи *
17. ТОЧКОВИ, МАШИНЕ, МОТОРИ — како су се друмовима контролирани разни точкови до тркачког аутомобила
18. ОД ИКАРА ДО КОСМОНАУТА — што се до данас збивало у ваздуху и како се продрло у космичко пространство
19. ОД СПЛАВА ДО АТОМСКОГ БРОДА — постанак пловећих објеката
Свака књига кошта у књижари 20 н. д. а преко Забавника 15 н. д.

авиони

бродови

Ален Гре: СЛИКОВНИЦЕ ЗА УЧЕЊЕ И РАЗОНОДУ
20. Авиони — 21. Бродови — 22. Море — 23. Шуна — 24. Планина — 25. Возови — 26. Путовања — 27. У норски дубинама — 28. Телевизија
Свака сликовница кошта у књижари 7 н. д. а преко Забавника 6 н. д.

НОВОГОДИШЊА ПОРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО купујем књиге са бројевима:

За укупну суму од _____ н. дин. коју ћу платити поштару кад ми донесе књиге.

НА ОТПЛАТУ купујем књиге са бројевима:

За укупну суму од _____ н. дин. коју ћу платити у _____ месечних рата. Прву рату платићу поштару кад ми донесе књиге.

(Читко: име и презиме наручиоца)

(Место, улица и број)

✂ Попунити, изрежати и залепити на дописницу и поштом.

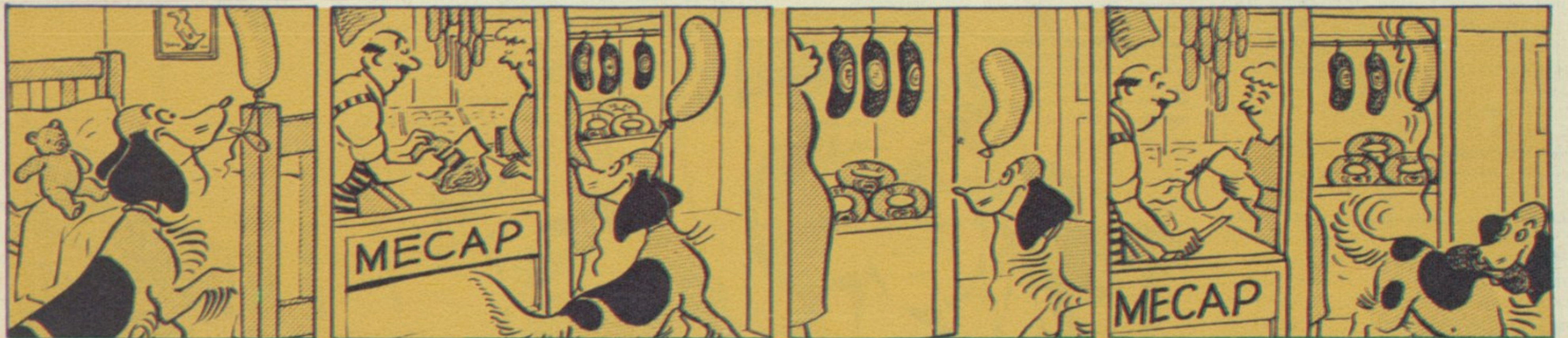
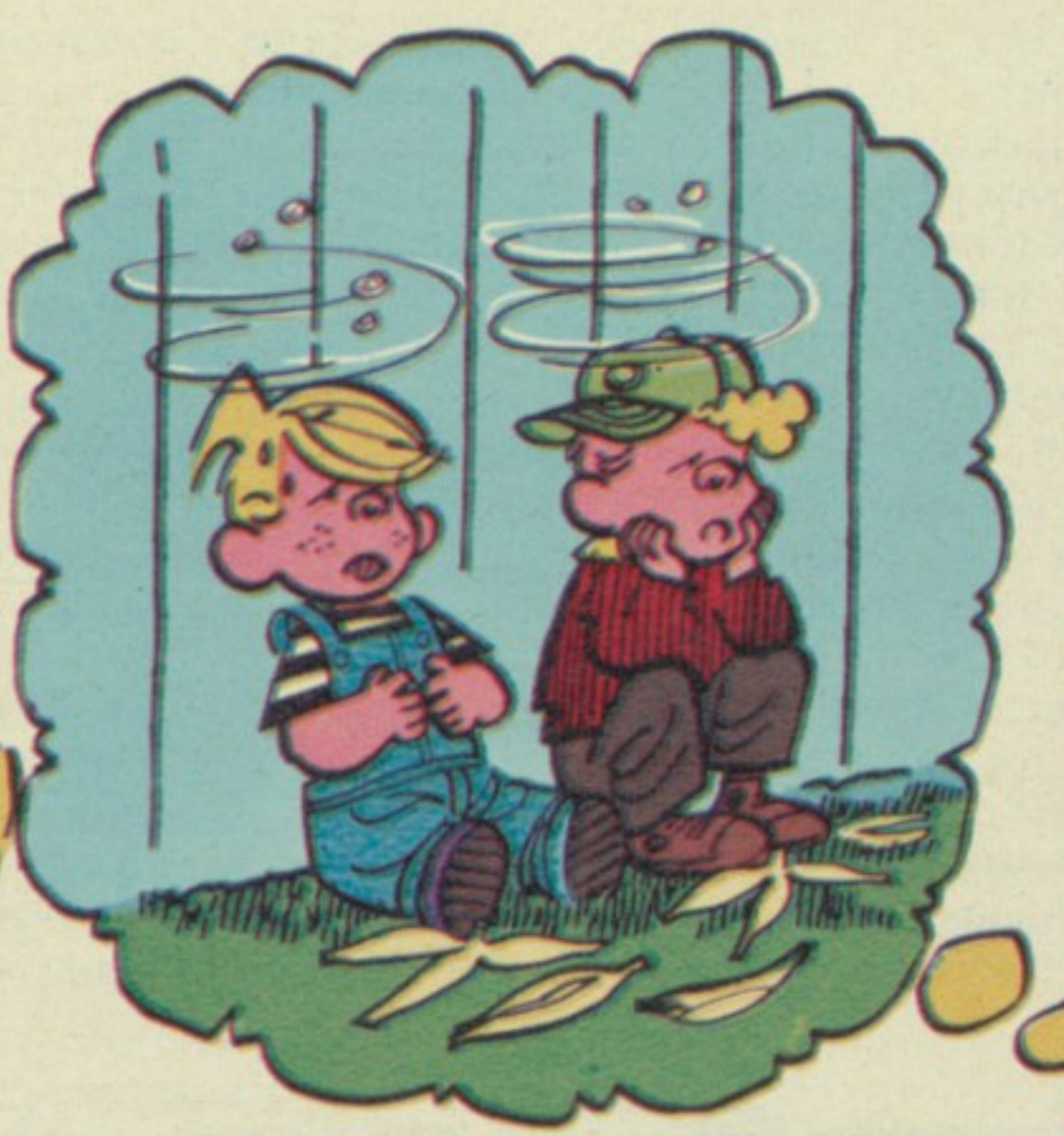
НАРУЧИТЕ КЊИГЕ СА НОВОГОДИШЊИМ ПОПУСТОМ ОВАКО:

1. ЗА ГОТОВО. Свака књига има овде број. Упиши бројеве на наруџбеницу. Попуњену наруџбеницу налепи на дописницу и пошаљи ЗАБАВНИКУ, Београд, Македонска 29. Књиге ћеш платити поштару кад их донесе. Примају се наруџбенице само за 20 н. дин. или више (јер се за мање не исплати слати због поштарине).

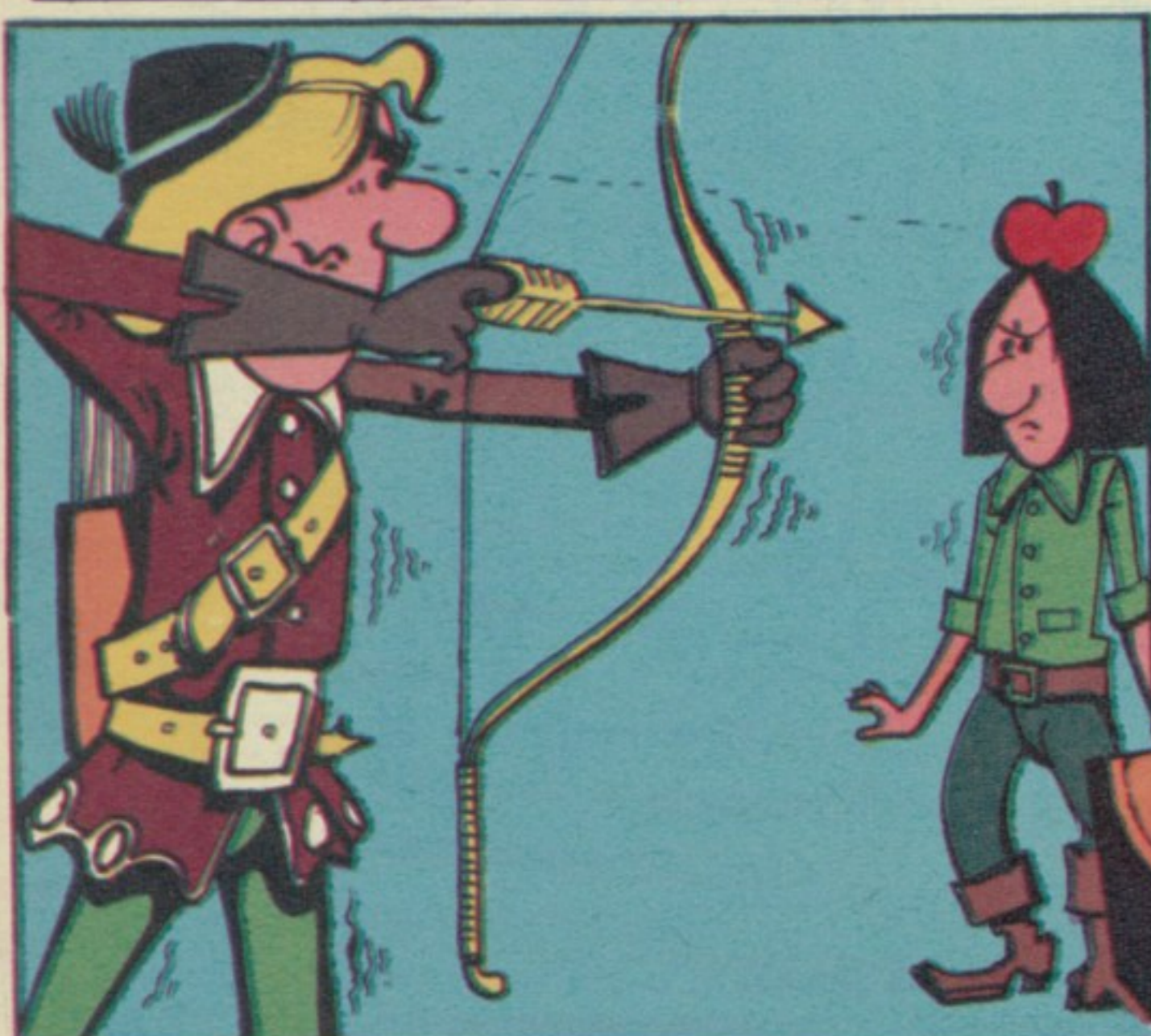
2. НА ОТПЛАТУ. Упиши бројеве књига са ове стране на наруџбеницу и пошаљи ЗАБАВНИКУ.

Примају се наруџбенице само за 60 н. дин. и више (јер се не исплати слати за мању суму). Ако купујеш за 60 до 120 н. дин. платићеш књигу у 6 месечних рата. Ако купујеш књиге за више од 120 н. дин. платићеш их у 12 месечних рата. Прву рату платићеш кад добијеш књиге.

3. ЗАБАВНИК ће наруџбеницу предати издавачу који ће ти послати књиге. Не наплаћује се ништа друго осим цене књига које срџунате.

НОВИ КРИК-ПЛИВИН КВИК

Уморан и љут Цек Вивер је изишао из Мултивака. Тод Немерсон, који је седео на лабораторијској столици и безнадежно буљио у машину, запита:

— Опет ништа?
— Ништа — одговори Вивер. — Ништа, ништа и ништа! Нико не може да схвати шта се догодило. На машини нема никаквог квара.
— Сем тог једног јединог због којег не ради.
Вивер се љутито намрштио:
— И то кажеш ти који седиш и не помераш се с места.
— Ја размишљам — мирно одговори Немерсон.
— Он мисли! — подругнуо му се Цек.

Мислиши

или радиши?

Не померајући се са столице Немерсон мирно одговори:

— А зашто не? Ево већ три дана како се ходницима Мултивака мува шест група стручњака за електронске рачунаре. И никаквих резултата. Зашто онда не дозволити једном човеку да размишља?

— А каква је корист од тога? Зар није боље прегледати машину: очигледно негде не ради неки релеј.

— То није тако једноставно, Цек!
— А ко каже да је једноставно? Знаш ли ти колико милиона релеја има у њој?

— То нема никаквог значаја. Да је проблем само у неисправности контаката, Мултивак би сам пронашао и заменио релеј који је отказао. Невоља је у томе што Мултивак не само што не одговара на питања већ и што не жели да нам саопшти шта се с њим догодило. Ако се ништа не предузме, у свим градовима ће завладати паника. Јер светска привреда зависи од Мултивака. То зна свако дете.

— Знаш то и ја. Али шта можемо да радимо?

— Већ сам рекао: да мислимо. Си гурно смо нешто испустили из вида. Слушај, Цек, за последњих сто година није било ниједног стручњака за електронику који себе и своје знање није посветио томе да Мултивака учини још сложенијим. А устројство Мултивака је и без тога било довољно сложено. За шта све он данас није способан! Баво да га носи, он сад може чак и да чује и да говори. У ствари, његов механизам није ништа мање сложен од људског мозга. А ако ми још нисмо потпуно проучили све аспекте људског мозга, зашто онда сматрамо да добро познајемо Мултивак — један електронски мозак?

Машина

или биће?

— Хоћеш да кажеш да је Мултивак биће које има људске особине? — у Цековом гласу се осећао призив подсмешљивости.

Али Немерсон није на то обратио пажњу. Пријатељски је запитао:

— А зашто не? Можда је у свом развоју Мултивак већ прешао ону танку нит која раздваја електронски рачунар од људског мозга? Уосталом, да ли га нит уопште постоји? Ако се наш мозак разликује од Мултивака само вишим степеном сложености, а не квалитетом, и ако ми без престанка дограђујемо и чинимо све сложенијим Мул-

ИСАК АСИМОВ

ЧАРОБНА РЕЧ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

НАЈВЕЋИ ЕЛЕКТРОНСКИ МОЗАК ИЗ- НЕНАДА ЈЕ ПРЕСТАО ДА РАДИ, А КВАРА НИЈЕ БИЛО. ЗАШТО ОНДА?

тиваково устројство, зар на извесном степену тог развика не би...

— Добро — нестрпљиво га пресеце Вивер. — Допустимо да је по сложености свог устројства Мултивак сличан човечјем мозгу. Како нам то може помоћи да утврдимо разлог његовог садашњег стања, мислим то што не ради.

— Добили бисмо могућност да разлог његовог стања или понашања тражимо у психологији људског понашања. Замислимо да су тебе запитали: каква ће бити цена живота идуће године? Ти на то питање ниси одговорио. Зашто?

— Зато што не бих знао како да одговорим. Али Мултивак би знао. Само је потребно да буде снабде-

вен неопходним подацима. Он ће их проанализирати, израдиће дугорочну временску прогнозу, узети у обзир политичке прилике и законе привреде. Ми знамо да он то може. Он је то и раније радио.

— Добро. А замислимо сад да сам ти задао питање на које ти знаш одговор а нећеш да ми одговориш. Зашто?

Вивер се љутито обрегну:

— Зар има мало разлога због којих ти не бих одговорио! Можда имам тумор на мозгу. Можда сам се непосредно пре тога тукао с неким па тешко мислим, можда сам трештен пијан. А, можда ћутим јер ми је отказао мој унутрашњи механизам! Или један његов део! Да

бих могао да одговорим, требало би да тај унутрашњи механизам доведем у ред. Исто онако како ми сад покушавамо да код Мултивака откријемо место на којем је његов механизам изишао из строја, да нађемо део или детаљ који је отказао.

Необична замена

— Само га нисте нашли — и после тих речи Немерсон први пут устаде са столице. — Чуј, Цек. Постави сад мени то исто питање на које је Мултивак одбио да одговори.

— Како? Да пропустим кроз тебе перфорирану траку с подацима?

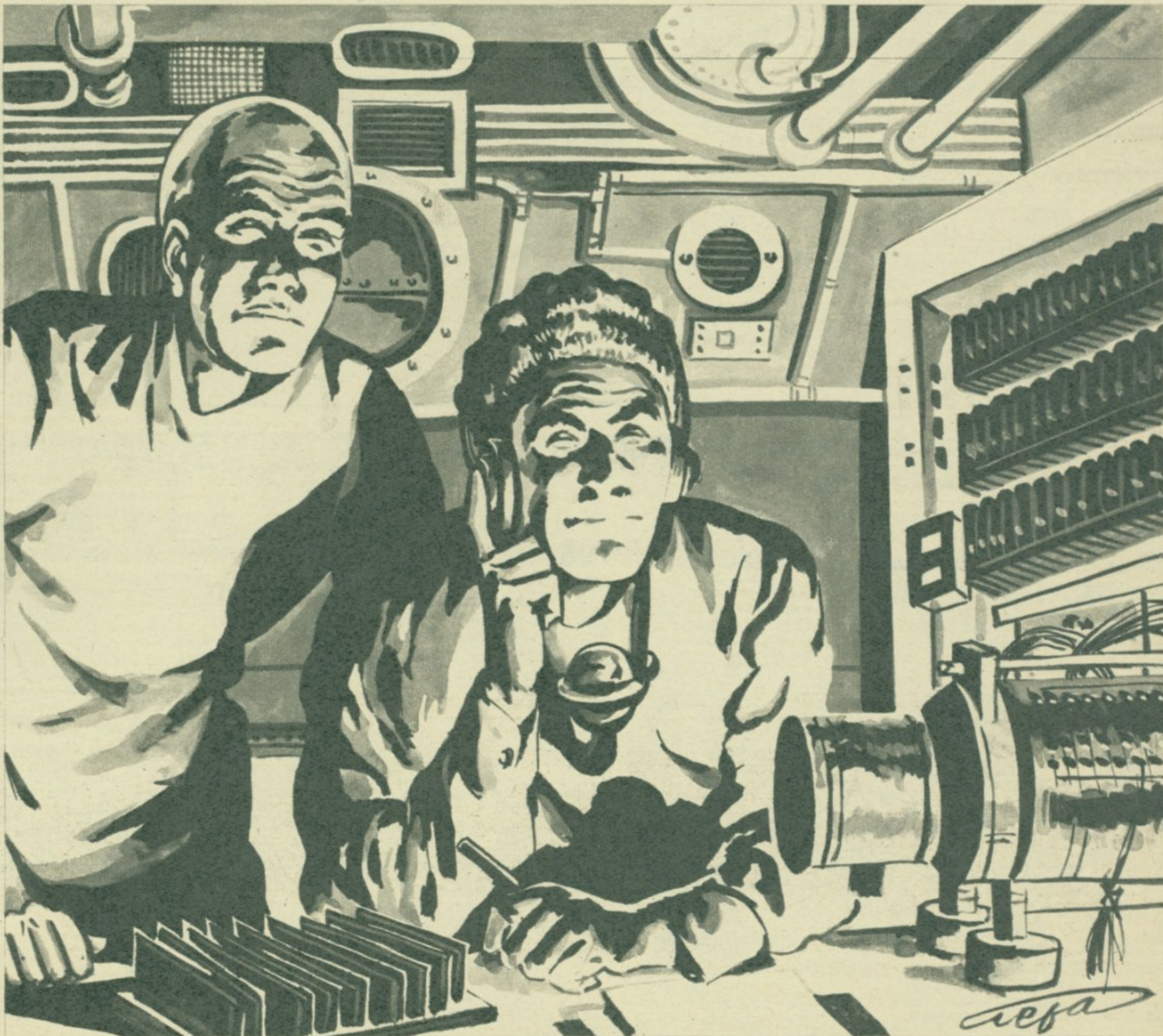
— Не буди заједљив и тврдоглав, Цек. Поразговарај са мном онако као што говориш кад вршиш програмирање. Ти разговараш с Мултивак, зар не?

— Морам. То је неопходно.

— Које је неопходно? Теби? Не прави се луд, Цек! Ја знам да сви програмери разговарају с Мултивак. Тада им се он чини као човек јер им није пријатна помисао да једна машина зна више него они. Разговарајући они као да претварају страшно метално чудовиште у доброг и стрпљивог оца-покритеља.

— И шта тиме хоћеш да постигнеш?

— Да видим да ли сам у праву или не. Можда ви то ипак радите, мислим то што разговарате, и ради Мултивака. Један тако сложен центар за израчунавање као што је Мултивак, мора да уме да слуша

— А САДА НА ПОСАО! ОБРАДИ СВЕ ПОДАТКЕ И ОДМАХ НАМ ДАЈ ОДГОВОР — НАРЕДИО ЈЕ ЦЕК. АЛИ, МУЛТИВАК ЈЕ ЋУТАО.

ТУНГА И ХОРДА С ДРВЕЊА

и да говори да би радио продуктивно. Није довољно само убацили у њега и извући перфорирану траку. Узимајући у обзир сложеност Мултиваковог устројства, с њим се може понашати само као са живим бићем. Он, очигледно, има извесне људске црте. Хајде, Цек, постави ми неко питање. Хтео бих да знам како ћу се ја при томе понашати.

Цек Вивер је праснуо:
— То је више него глупо!
— Не буди тврдоглав, Цек, пристани!

И само због тога што је био више него потиштен, готово очајан, Вивер је пристао.

Правећи се као да убацује траку с перфорираним програмом у Мултивак, почео је да говори о узнемирености међу фармерима, о новим једначинама помоћу којих се израчунава јачина нових реактивних мотора, о могућностима даљег искоришћавања Сунчеве енергије.

У почетку је све то чинио против своје воље јер није могао више да одбија Немерсона, а онда је подлегао дугогодишњој навици: убацио је целу траку и оштрим покретом укључио машину.

— А сад на посао. Обради све податке и одмах нам дај одговор!

Завршивши с програмирањем, Цек Вивер је стајао без покрета. Ноздрве су му подрхтавале од узбуђења, поново је осетио усхићење што је укључио највећу, најсавршенију машину коју су икад створили људска рука и мозак.

— Ето ти! Јеси ли сад задовољан?

Све је
јасно

Немерсон је тада лагано проговорио:

— Најзад сам схватио зашто ја не бих одговорио на постављено питање. Хајде сад да пробамо с Мултивакком на један други начин. Слушај, извуци траку и провери да у Мултиваковим ходницима није остао који од инжењера који проучавају његов механизам покушавајући да открију грешку. Затим још једном убаци програм али пусти да при томе ја разговарам с Мултивакком. Само један једини пут.

Вивер слеже раменима и приђе пулту за управљање са светлећим бројкама и читавим морем малих сијалица. Полако, без икакве журбе, извукао је траку а свим инжењерима наредио да се удаје.

Уздахнувши дубоко, стао је да поново убацује у Мултивак програм — већ двадесети пут у току тог дана. Аутоматски коментатор вести већ је преко читаве светске телевизијске мреже јавно о новом експерименту. И у читавом свету људи, чији је рад, а тиме и опстанак, зависно од Мултивака, чекали су без даха.

Док је Вивер ћутке убацивао информације које је требало обрадити, Немерсон је разговарао с машином. Говорио је полагано, покорно, готово неуверено трудећи се да се сети свега онога о чему је малочас Вивер говорио, очекујући с нестрпљењем тренутак кад буде требало додати чаробну реч. Вивер је завршио убацивање програма и Немерсонов глас је задрхтао док је изговарао последње речи:

— Таааако! Добро је! А сад обради добијене податке и дај нам одговор. — Затим је, док му је срце ударало као лудо од узбуђења, после мале паузе, додао чаробну реч: — Молим те!

И тада су у читавом Мултиваку, који је орно прилегао на посао, заклопотали и покренули се безбројни релеји.

ЗАДОВОЛИ-
ЋЕМО НАШЕ
БОГОВЕ! ТРЕ-
БА САМО
СТИКИ ДО
МЕСТА ЗА
ЖРТВОВАЊЕ!

После дугог пробијања кроз шуму, говорком је, уз песму и крике, стигла до велике чистине...

ВРЕМЕ ЖРТВОВАЊА
СЕ ПРИМАКЛО! ПО-
СТАВИТЕ ЖРТВЕ
НА СРЕДИНУ!

ОСТАВИШИ ЧВРСТО ВЕЗАНЕ
ЗАРОВАНИКЕ, ХОРДА СЕ
ПОВУКЛА НА ЈЕДАН КРАЈ
ШУМСКЕ ЧИСТИНЕ...

ВО-МО! ЈУ-МА ЈЕ ТУНГИН
ПРИЗАТЕЛ... ДОШАО ЈЕ ДА
ВРАТИ ВО-МОД ЊЕГОВОМ НА-
РОДУ! НА ЖАЛОСТ, НИСАМ
УСПЕО! ИПАК СРЕЂАН САМ
ШТО САМ НАШАО СВОГ МА-
ЛОГ БРАТА!

ВО-МО КАО ДА НИЈЕ СЛУ-
ШАО РЕЧИ СВОГ САПАТНИ-
КА! НАЈЕДНОМ, СХВАТИО
ЈЕ ДА МУ СЕ ПРИБЛИЖА-
ВА КРАЈ И ИЗ ГРЛА МУ СЕ
ПРОЛОМИО КРИК...

ТУНГАААА

990

ПОДСЕТНИК

МАНТИЛИЊ-КАПУТИЊ од балон-свиле коме се може прикочити постава од крзна, тегет и браон. Продаје „ДЕЧЈЕ УЖИВАЊЕ“, Београд, Теразије 24. Може се наручити и поузећем. Цена је од 165 до 192 н. дин.

ЗА ПОКЛОН

ПЛОЧА ЗА ВАС ♥♥♥♥

МАНГО ЦЕРИ

После две наше верзије светског хита „У летње доба“ (ВИС Плави и Монтенегро С) стигла је и плоча у оригиналном извођењу ансамбла „Манго Цери“. Овај амерички ансамбл за веома кратко време заузео је прво место на свим топ-листама света. Поред главне мелодије „У летње доба“, на плочи која се може набавити у робним кућама „Београд“, су и композиције „Моћни човек“ и „Отреси се сете“. Плоча је снимана у стерео техници а цена је 19,60 н. дин.

ШТА КОМЕ ПРИПАДА?

Дај сваком спортисти прибор који му припада.
На пример: фудбалеру (1) припада (?)

Напиши на дописници одговор и то овако: 1 = ?
и тако уради са свих девет бројева и девет слова.

Дописницу с одговорима, купоном и својом читко
исписаном адресом пошаљи „ПОЛИТИКИНОМ ЗА-
БАВНИКУ“, Београд, П. фах 124 до 30. децембра
1970. године.

Међу онима који буду тачно одговорили на свих девет питања извући ће се на срећу добитници награда
које су овде нацртане.

I НАГРАДА:

КИНО-КАМЕРА

II НАГРАДА:

КЛИЗАЉКЕ

III НАГРАДА:

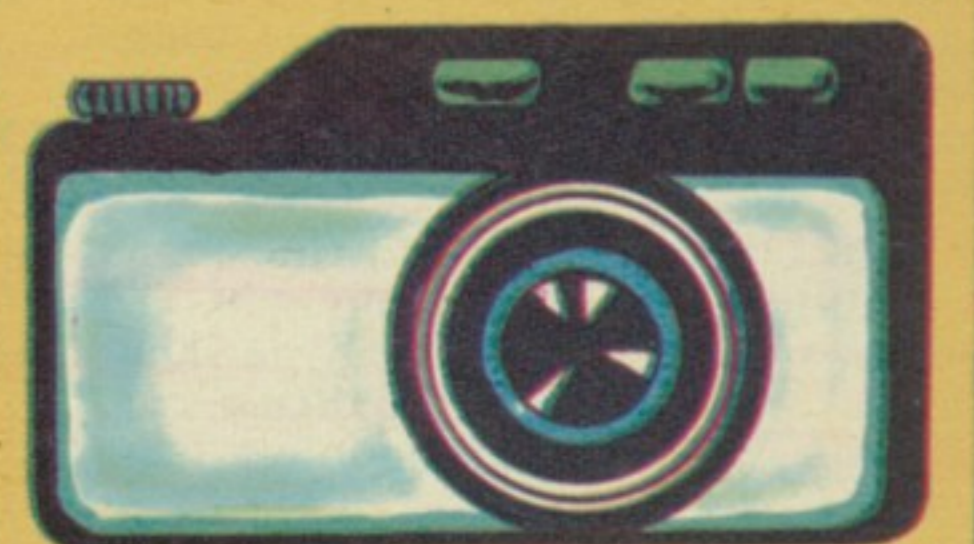

ФОТО-АПАРАТ

КУПОН

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Имам 10 година. Желим да се дописујем с друговима и другарицама из земље и иностранства. Сакупљам: салвете, марке и разгледнице. Навијам за „Црвену звезду“. Зорица Савић, Немањина 25, Ниш.

Желим да се дописујем са девојкама из Југославије. Имам 16 година. Језик дописивања српскохрватски и немачки. Branimir Buzaš, Welsch gasse 671 — Frankenthal, Deutschland.

Читаоци који желе да се дописују са пријатељима из ЧССР нека ми пишу да бих им послао адресе. Мато Батинић, Ослобођења 54, Панчево.

Имам 17 година. Желим да се дописујем са младима из Југославије и тако упознам вашу земљу. Волим једрење, индијску филозофију, поп музику. Сакупљам плоче и разгледнице. Интересујем се за идеје људи из свих земаља. Језик дописивања енглески и немачки. Bibbie Jansson, Brantholmsgränd 20 II, S — 12746 Skaärholmen, Sweden.

Ученица сам III разреда гимназије. Желим да се дописујем са пријатељима из наше земље, Енглеске и Немачке. Даница Симић, Јанка Лисјака 61, Београд.

Имам 18 година и желео бих да се дописујем са својим вршњацима из целе земље. Мењао бих марке и стари новац. Навијам за „Динамо“. Фрања Лачак, Прерадовићева 91, Петроварадин — Нови Сад.

Имам 13 година. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Навијам за „Партизан“. Скупљам разгледнице и слике авиона. Драган Радовић, Лазе Костића 2, Ковин.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из целе наше земље. Имам 11 година. Навијам за „Црвену звезду“ и обожавам Драгана Цајића. Скупљам значке и марке. Славољуб Радуловић, 8. српске бригаде 15, Сурдулица.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Језик дописивања српскохрватски и руски. Сакупљам разгледнице и салвете. Лидија Радосевић, уч. 1/2 раз. Гимназије, Плава, Црна Гора.

Желела бих да се дописујем са вршњацима из наше земље. Имам 14 година. Волим бит музику. Хоби ми је сакупљање салвета, разгледница и марака. Волим кошарку и рукомет. Милена Парлић, Карађорђева 50, Шабац.

Имам 14 година и желим да се дописујем са својим вршњацима који воле озбиљну музику и навијају за „Партизан“. Желео бих уз писма и фотографију. Радомир Кришановић, Рудна Глава — Мајданпек.

* укршћене речи *

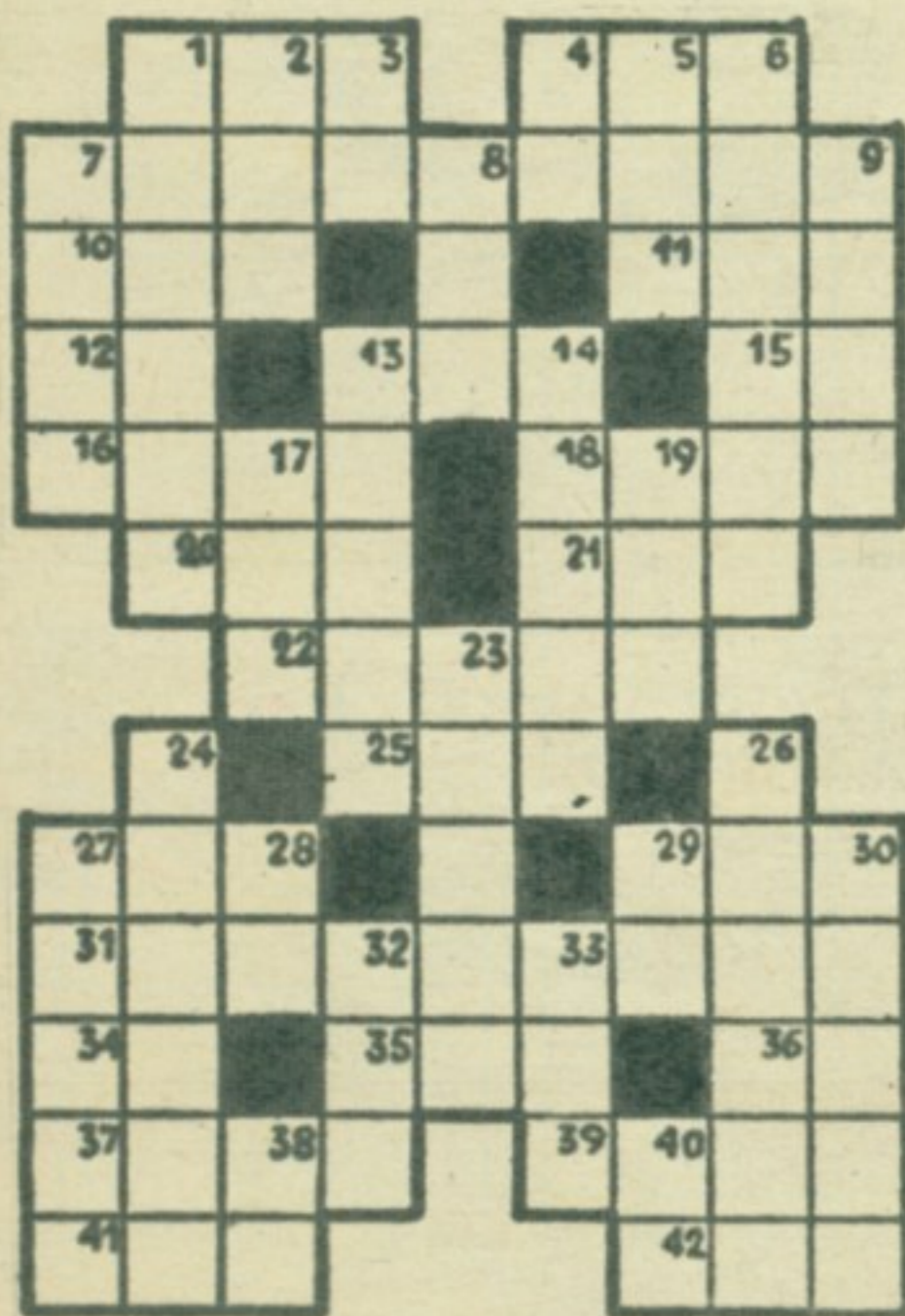
Водоравно: 1) река у Црној Гори; 4) курјак; 7) првенство; 10) холандски шаховски велемајстор; 11) врста папагаја; 12) хемијски знак за молибден; 13) течност која се цеди из воћа; 15) аутомобилска ознака за Мурску Соботу; 16) утвара; 18)

учешће; 20) друга; 21) текстилна биљка; 22) име руског књижевника Чехова; 25) веома дуг временски период; 27) целокупно; 29) тениски израз; 31) стари град на афричкој северној обали; 34) аутомобилска ознака за Врање; 35) позади; 36) скраћеница једне мере за тежину; 37) земни гас; 39) варошица у Црној Гори; 41) водена животиња; 42) врста папагаја.

Усправно: 1) пустињска звер (мн.); 2) назив; 3) скраћеница за место печата; 4) домаћа животиња; 5) река у Босни; 6) опера Жоржа Бизеа; 7) нацрт, скица; 8) име књижевника Андрића; 9) италијански ренесансни песник (Торквато); 13) име филмског глумца Севера; 14) јединица количине електрицитета; 17) град на Сицилији; 19) део недеље; 23) драги камен светложуте боје; 24) четврти ступањ дијатонске скале; 26) сисар из реда торбара; 27) мањи слободан градски простор; 28) слово латинице; 29) име француског књижевника Мопасана; 30) разлика између куповне и продајне цене; 32) име књижевника Ујевића; 33) плин; 38) першун; 40) свежа.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) „Манон“; 6) Ханибал; 8) бака; 9) анал; 11) особа; 13) аба, 14) да; 15) али; 17) он; 18) не; 20) твор; 22) Апо; 24) Аса; 7) р; 25) прн; 7) т; 26) Иго; 28) ало; 30) оно; п; 32) Ири; 34) ки; 35) шиб; 37) Ис; 38) оцат; 40) Раја; 42) ада; 43) зла.

МЕНИ ПРЕТРЕСАЈУ ЦЕПОВЕ

Драги Забавнице,

Молим те немој моје писмо бацити у кош јер те сматрам својим најбољим пријатељем, а немам коме да се обратим. Мој проблем су родитељи. Они су веома строги, али зар морају свако вече да ми претресају ствари и џепове. У мојим књигама не сме се наћи ниједно писамце нити каква сличица, ништа „сувишно“. Једном су нашли слику мога друга, па су ми држали предавање готово два сата. Они ништа не схватају, чак ни то да сам ја ученица (I разреда) средње школе. Молим те шта да радим?

Твоја верна читатељка

Б. В. (писмо је потписано)
Сарајево

Позивамо све читаоце „Забавника“ који пролазе слично као ти да нам пишу. ПРЕТРЕСАЈУ ЛИ ВАМ РОДИТЕЉИ КЊИГЕ И ЦЕПОВЕ, ЧИТАЈУ ЛИ ВАША ПИСМА И СПОМЕНАРЕ, ДНЕВНИКЕ И ЛЕКСИКОНЕ? Пишите нам и ви у чијој се кући контрола одвија без претресања. Шта ваши родитељи раде? Старији читаоци, пишите нам о свом искуству и шта сада мислите: МОЖЕ ЛИ БЕЗ ПРЕТРЕСАЊА?

Наша адреса, „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Београд Пошт. факс 124, са назнаком „БАЧКИ ЦЕПОВИ“.

КАКО ЈЕ ТАМО

Одазвала сам се вашем позиву „Како је тамо“ и послала вам писмо из Алжира где учим школу, али се награди нисам много надала. Прими

ла сам пакет с књигама које су све одреда интересантне. Већ сам једну почела да читам. Ако вас још нешто интересује, ви само кажите. Радо ћу вам одговорити. Многи читаоци „Забавника“ писали су ми и нудили књиге које желим, али ја

сам вас чекала. Захваљујем свима на писмима и пријатељству.

Ивана Ђокић,
Bonmerdes villa 60
Rocher noir, Algerie

МУШКИ СПОМЕНАР

Драги Забавнице, молим те одговори ми на ово питање: да ли деца могу имати споменар?

Д. ДЕЧЕРМИЋ, Буре Салаја 9, Београд

А зашто би право на споменаре имале само девојчице?

ПРЕД ЛЕКАРСКИ ПРЕГЛЕД

Драги Забавнице,

мислим да ми ти можеш помоћи, па ти зато и пишем. Немам још 14 година и идем у VIII разред. Разлог писања је овај: груди су ми већ прилично велике, али једна је већа а друга мало мања. Срамота ме је да се скидам пред другарицама јер ћемо ускоро имати преглед. Молим те, драги Забавнице, одговори ми. Шта да радим? Да ли ћу касније имати неке последице. Ја сам веома тужна и у неизвесности.

С. Г. из Приштине

Многи деца и девојчице твог узраста имају сличне тешкоће и неке нормалне промене на своме телу често виде преувеличано. Тако се неке девојчице стиде и пате јер им се чини да имају превелике груди, друге опет због тога што сматрају да су им груди мале. Сваке године идете на систематске прегледе и лекар, као и твоји родитељи, сигурно мисли да се нормално развијаш, јер не посматра твој развој уплашеним очима као што ти чиниш. Кажеш да су ти груди различите величине а заборавила си да ни две ноге нису исте, да и лице није симетрично па и груди могу да се разликују. То је често појава код жена. Добро је да знаш да често једна дојка, већином лева, почиње да расте раније и брже од друге и таква појава не треба да узнемирава ни децу ни родитеље.

Немој се стидети својих другарица јер и њих можда муче исте или сличне тешкоће.

ДОКТОР

У идућем броју: 3 стрипа

1. КОМПЈУТЕР
У ТЕНИС
ЦИПЕЛАМА

2. НОВОГОДИШЊА
ПРИЧА

3. МАНДРАК И
ЧЕТВОРОНОГИ
КРАЂИВАЦ

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ Београд, Македонска 29. Директор Милојко Друловић. Главни и одговорни уредник Никола Лекић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 66,00 дина, полугодишња 33,00. Претплата за иностранство: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина. Годишња претплата у иностранству: DM 40. — \$ 10,40 — FF 58,80 — Sfr 46. — Skr 56. Текући рачун број 608-1-82-1 за уплате из земље. Девизне уплате из иностранства преко Привредне банке — Београд на рачун 608-620-3-32009-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Ручкописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31, тел. 22-711.

